

รัฐสภาสาร

ปีที่ ๓๔ ฉบับที่ ๘ เดือน สิงหาคม ๒๕๖๙
ISSN 0125-0957

LIRT
Legislative Institutional Repository of Thailand

รัฐสภาสาร

วัตถุประสงค์

- เพื่อเผยแพร่ระบอบประชาธิปไตย
- เพื่อเสนอข่าวสารวิชาการในวงงานรัฐสภาและอื่น ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ

นางสาวบังอร อิมโอชา
ผู้อำนวยการ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย

นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ

นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์
บรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา
นางพรพิมล ธีรคุณโกวิท
นายสรรเสริญ สืบสหการ
ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นางสาวอรินญา กิรติพงศ์ไพบูลย์
ผู้จัดการและสมุหบัญชี

การส่งเรื่องลงรัฐสภาสาร
ส่งที่บรรณาธิการหนังสือรัฐสภาสาร
ศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้า
สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา
โทร. ๒๘๒๖๑๘๑-๘๘ ต่อ ๒๓๗

สำนักงานหนังสือพิมพ์ รัฐสภาสาร
สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา
ถนนอุทองใน คูสิต กรุงเทพฯ
โทร. ๒๘๒๖๑๘๑-๘๘ ต่อ ๒๒๕

บอกรับเป็นสมาชิก

ส่งเงินล่วงหน้าในนามผู้จัดการไปยัง สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา โดยส่งเช็คไปรษณีย์หรือธนาณัติ
สั่งจ่าย ณ ที่ทำการไปรษณีย์บางกระบือ กทม. ๑๐๓๐๐
กำหนดออกเดือนละหนึ่งฉบับ อัตราค่าบำรุง ปีละ หนึ่งร้อยแปดสิบบาท

LI RT

รัฐสภาสาร

ปีที่ ๓๔ ฉบับที่ ๘ เดือน สิงหาคม ๒๕๖๙

ISSN 0125-0957

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

บทบรรณาธิการ

ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย การเลือกตั้ง ถือได้ว่าเป็นกลไกทางการเมือง ที่สำคัญที่ประชาชนจะแสดงออกถึงการเป็นอำนาจอธิปไตย ซึ่งเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ และบริหารประเทศ โดยที่การเลือกตั้งนั้นเป็นการที่ประชาชนได้ตัดสินใจเลือกผู้ที่สมควรเป็นตัวแทนของเขาเข้าไปทำหน้าที่ปกครองและบริหารประเทศในรัฐสภา

การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญมาก เพราะผลจากการเลือกตั้งนั้น จะส่งผลต่าง ๆ ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน ก็เนื่องจากผู้ที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนมานั้นจะทำหน้าที่ที่สำคัญคือ ออกกฎหมาย เลือกนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร และควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน

รัฐสภาสารฉบับเดือนสิงหาคมนี้จึงขอเสนอบทความเรื่องเกี่ยวกับการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๕ นี้ ๓ เรื่อง ซึ่งได้แก่ เรื่องแรก คือ เรื่องการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. ๒๕๒๕ เรื่องที่สอง คือ เรื่องพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของกรมมัยยมในเขตจังหวัดหนองคาย ๒๕๒๕ และเรื่องสุดท้ายคือเรื่อง ปัญหากฎหมายเลือกตั้ง ทั้งสามเรื่องนี้ หวังว่าผู้อ่านจะได้เข้าใจการเลือกตั้งครั้งนี้ได้พอสมควร ซึ่งผลจากการเลือกตั้งครั้งนี้ก็จะเป็นผลต่อการดำเนินชีวิตของพวกเราด้วย

บรรณาธิการ

สารบัญ

การเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๕

บทความนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องถึงเหตุการณ์โดยรวมที่เกิดขึ้นในการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ที่ผ่านมา โดยเริ่มจาก สภาพการณ์ก่อนการเลือกตั้ง การแข่งขันทางการเมือง พรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผลการเลือกตั้งทั่วไป จำนวนผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองในพรรคต่าง ๆ และการมาใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งของประชาชน

พฤติกรรมการเลือกตั้งของครุฑมัธยมในเขตจังหวัดหนองคาย

เรื่องนี้เป็นเรื่องวิจัยพฤติกรรมการเลือกตั้งของครุฑมัธยมในเขตจังหวัดหนองคาย โดยตั้งสมมติฐานในการวิจัยไว้ ๕ ประการ ดังนี้ ๑. ครุฑมัธยมเพศชายมีพฤติกรรมการเลือกตั้งแตกต่างจากครุฑมัธยมเพศหญิง ๒. ครุฑมัธยมที่มีอายุมากมีพฤติกรรมการเลือกตั้งแตกต่างจากครุฑมัธยมที่มีอายุน้อยกว่า ๓. ครุฑมัธยมที่มีการศึกษาสูง มีพฤติกรรมการเลือกตั้งแตกต่างจากครุฑมัธยมที่มีการศึกษาที่ต่ำกว่า ๔. ครุฑมัธยมที่มีถิ่นอาศัยในเขตเมืองมีพฤติกรรมการเลือกตั้งแตกต่างจากครุฑมัธยมที่มีถิ่นอาศัยในเขตชนบท และ ๕. ครุฑมัธยมที่มีความผูกพันในท้องถิ่นสูง มีพฤติกรรมการเลือกตั้งแตกต่างจากครุฑมัธยมที่มีความผูกพันในท้องถิ่นที่น้อยกว่า ซึ่งผลการวิจัยตามสมมติฐานนี้จะแสดงให้เห็นถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของครุฑมัธยมในชนบทได้พอสมควร

ปัญหากฎหมายเลือกตั้ง

บทความนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องถึงปัญหาและอุปสรรคอันเกิดจากกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ดังนี้ ปัญหาการกำหนดระบบการเลือกตั้ง ปัญหาระบบการนับคะแนนเลือกตั้ง การบังคับให้พรรคการเมืองต้องส่งสมาชิกของพรรคเข้ารับสมัครเลือกตั้ง ปัญหาข้อกำหนดจำกัดสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง ปัญหาข้อกำหนดค่าใช้จ่ายเพื่อการหาเสียงเลือกตั้ง นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือไม่

การเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๕

โดย วีระพันธ์ มุขสมบัติ

ในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั้นอาจกระทำได้ในหลาย ๆ วิธี และวิธีหนึ่งที่เปิดโอกาสให้อย่างกว้างขวาง ก็คือ การเลือกตั้งซึ่งการเลือกตั้งนี้ถือว่าเป็นการแสดงเจตนารมณ์เบื้องต้นของประชาชนในด้านที่จะนำนโยบายอันใดอันหนึ่ง ไปกำหนดเป็นนโยบายปกครองประเทศและการเสนอนโยบายใด ๆ เพื่อให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจขั้นสุดท้ายนั้น เป็นหน้าที่ของบรรดาพรรคการเมืองต่าง ๆ ที่จะเลือกสรรนโยบายที่ดีที่สุดในการดำเนินการขณะนั้นเสนอแก่ประชาชน

สำหรับประเทศไทยแล้วนโยบายของพรรคการเมืองต่าง ๆ ที่เสนอตัวเข้าแข่งขันในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง มักจะไม่ค่อยได้รับความสนใจจากประชาชนเท่าที่ควร ทั้งนี้ทั้งนั้นอาจจะเป็นเพราะว่านโยบายของพรรคการเมืองต่าง ๆ ของไทยมีความคล้ายคลึงกันและ ไม่มีความเด่นชัดมากนัก ตลอดจนการนำนโยบาย ไปปฏิบัติก็มักจะพบกับปัญหาอยู่เสมอ

การเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕ จัดว่ามีการแข่งขันทางการเมือง และเป็น การเลือกตั้งที่ประชาชนมีความตื่นตัวและเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าในการเลือกตั้งที่ผ่านมา ทั้งนี้ที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นเพราะปัจจัยอื่นที่มีใช้ปัจจัยด้านนโยบายพรรคการเมือง สำหรับผู้สมัครและพรรคการเมืองก็เช่นเดียวกัน ก็ด้วยเหตุผลที่เกี่ยวกับเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

ดังนั้นบทความนี้ จึงพยายามนำเสนอให้เห็นถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้ โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมืองและผลการเลือกตั้ง ตลอดจนการมาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนเท่านั้น

บรรณาธิการ

LI RT

ความทั่วไป

การเลือกตั้งเป็นกลไกทางการเมืองที่สำคัญประการหนึ่งในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย การเลือกตั้งนี้เป็นการแสดงออกซึ่งเจตนารมณ์หรือความต้องการของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนในการกำหนดนโยบายสาธารณะเป็นเบื้องต้น โดยการเลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ทั้งในฝ่ายนิติบัญญัติหรือฝ่ายบริหาร และตามปกติสำหรับระบอบการปกครองนี้มักจะกำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปใหม่เป็นระยะเวลาที่สม่ำเสมอ เช่น ทุก ๆ ๒ ปี หรือทุก ๆ ๔ ปี เป็นต้น ทั้งนี้เพราะระยะเวลาที่เปลี่ยนไปเจตนารมณ์ของประชาชนอาจจะเปลี่ยนตามไปด้วย ไม่เช่นนั้นอาจเกิดระบอบการปกครองแบบเผด็จการขึ้นได้ ดังนั้นการเลือกตั้งที่กระทำกันอย่างสม่ำเสมอจึงแสดงให้เห็นว่า ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริง สำหรับประเทศไทยก็เช่นกันและนับตั้งแต่นำระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยมาใช้เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นต้นมารวมเวลาแล้ว ๕๔ ปี การเลือกตั้งเป็นกลไกทางการเมืองประการหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นทางการ รวมทั้งสิ้นเฉพาะที่เป็นการศึกษาเลือกตั้งทั่วไป ๑๔ ครั้ง หรือโดยเฉลี่ยประมาณ ๔ ปี ต่อครั้ง ซึ่งการเลือกตั้งทั่วไปครั้งล่าสุดมีขึ้นเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๕

และตั้งแต่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันประกาศใช้เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๑ จนถึงปัจจุบันรวมเวลา ๔ ปีเศษ ซึ่งนับว่าเป็นฉบับหนึ่งที่มีอายุการใช้ยาวนานพอสมควรเมื่อเทียบกับรัฐธรรมนูญฉบับอื่น ๆ ในอดีต ระยะเวลาดังกล่าวมีเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญ ๆ เกิดขึ้นหลายครั้ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบการเมืองของประเทศ โดยเฉพาะการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีขึ้นติดต่อกันถึง ๓ ครั้ง คือเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๖ และ พ.ศ. ๒๕๒๙ หากมองในแง่ของการพัฒนาทางการเมืองแล้ว จะเห็นว่าการเลือกตั้งแต่ละครั้งประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาใช้สิทธิเลือกตั้งในอัตราที่เพิ่มขึ้น กล่าวคือ ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วประเทศ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๖ และ พ.ศ. ๒๕๒๙ คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๘๘ ๕๐.๗๖ และ ๖๑.๔๓ ตามลำดับ สำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งก็มีจำนวนที่เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน ผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน ๑,๘๘๐ คน ใน พ.ศ. ๒๕๒๖ เพิ่มขึ้นเป็น ๓,๘๑๓ คน ใน พ.ศ. ๒๕๒๙ หรือเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๑๐๒.๘๒ นอกจากนี้ทางด้านพรรคการเมืองก็เช่นเดียวกัน ก็มีการปรับปรุงโครงสร้างและองค์กรภายในของพรรคเพื่อรองรับการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนให้ทันสมัยอยู่เสมอ ดังนั้นจึงน่าที่จะได้มีการศึกษาถึงการ

ต้นตัวและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในแง่ของพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผลการเลือกตั้ง ความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคการเมือง ตลอดจนการมาใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน โดยจะศึกษากรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔ เป็นเกณฑ์

และก่อนที่ศึกษาถึงรายละเอียดดังกล่าวข้างต้น อยากที่จะทำความเข้าใจกับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อกระบวนการรณรงค์หาเสียงและผลของการเลือกตั้ง นอกเหนือไปจากทรัพยากรที่พรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งมีอยู่ คือ กฎหมายที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง อันได้แก่ รัฐธรรมนูญ กฎหมายพรรคการเมือง และกฎหมายเลือกตั้ง และสภาพการณ์ทางการเมือง

๑. การกำหนดเขตเลือกตั้ง ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้ใช้วิธีกึ่งแบ่งเขต-กึ่งรวมเขตกล่าวคือ จังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เกินสามคนให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง และจังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินสามคน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้งโดยจัดให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตละสามคน

ในกรณีที่จะแบ่งเขตเลือกตั้งในจังหวัดหนึ่ง ให้มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครบสามคนทุกเขตไม่ได้ ให้แบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็นเขตเลือกตั้งที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตละสามคนเสียก่อน แต่เขตที่เหลือต้องไม่น้อยกว่าเขตละสองคน

ในกรณีที่จังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้สี่คน ให้แบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็นสองเขต เขตหนึ่งให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสองคน

เกี่ยวกับการแบ่งพื้นที่ของเขตเลือกตั้งนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดให้จังหวัดที่มีการแบ่งเขตเลือกตั้งกว่าหนึ่งเขต ต้องแบ่งพื้นที่ของเขตเลือกตั้งแต่ละเขตให้ติดต่อกัน และต้องจัดอัตราส่วนของจำนวนราษฎรกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีได้ในแต่ละเขตให้ใกล้เคียงกัน

๒. จำนวนผู้แทนราษฎรและเขตการเลือกตั้ง ตามมาตรา ๙๐ แห่งรัฐธรรมนูญฯ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้กำหนดจำนวนผู้แทนราษฎรที่แต่ละจังหวัดพึง โดยคำนวณตามเกณฑ์จำนวนราษฎรแต่ละจังหวัดตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้งหนึ่งแสนห้าหมื่นคนต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคน จังหวัดใดมีราษฎรไม่ถึงหนึ่งแสนห้าหมื่นคนให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นหนึ่งคน ถ้าจังหวัดใดมีราษฎรเกินหนึ่งแสนห้าหมื่นคนก็ให้มีการเลือกตั้ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนต่อจำนวนราษฎรทุกหนึ่งแสน
ห้าหมื่นคนเศษของหนึ่งแสนห้าหมื่นถ้าถึงเจ็ดหมื่นห้าพันหรือกว่านั้นให้นับเป็นหนึ่งแสน
ห้าหมื่น

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รัฐธรรมนูญ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.
๒๕๒๘ มาตรา ๙๑ กำหนดให้ในเขตเลือกตั้งแต่ละเขต ให้มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎรมีสหุทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เท่าจำนวนสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรที่มีได้ในเขตเลือกตั้งนั้น

และอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชกำหนดแก้ไข
เพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๒๔ และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องจำนวนราษฎรรายจังหวัดตาม
หลักฐานการทะเบียนราษฎร เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๔ กระทรวงมหาดไทยจึงได้
ทำการกำหนดเขตเลือกตั้งในแต่ละจังหวัด และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะทำการ
เลือกตั้งในแต่ละเขตให้สอดคล้องตามนัยมาตรา ๙๐ และมาตรา ๙๐ ทวิ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๒๔ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๒๔ โดย
กำหนดให้มีเขตเลือกตั้งทั้งหมด ๑๓๘ เขต และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน
๓๔๗ คน

ในการกำหนดเขตเลือกตั้ง ปรากฏว่ามีจังหวัดที่มีผู้แทนได้ไม่เกิน ๓ คน ซึ่งไม่ต้อง
ทำการแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน ๓๖ จังหวัด จังหวัดที่มี ๒ เขตเลือกตั้ง มีจำนวน ๒๓ จังหวัด
จังหวัดที่มี ๓ เขตเลือกตั้ง มีจำนวน ๔ จังหวัด จังหวัดที่มี ๔ เขตเลือกตั้ง มีจำนวน ๓ จังหวัด
จังหวัดที่มี ๕ เขตเลือกตั้งมี ๑ จังหวัด และจังหวัดที่มี ๑๒ เขตเลือกตั้งมีจำนวน ๑ จังหวัด
สำหรับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะมีได้ในแต่ละเขตเลือกตั้งนั้น ก็แตกต่างกัน
ออกไปทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนราษฎร ซึ่งพอแยกออกได้ดังนี้

(๑) จังหวัดที่มีเขตเลือกตั้งเขตเดียว

- จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๑ คน มี ๔ จังหวัด ได้แก่ ตราด นครนายก
พังงา ภูเก็ต แม่ฮ่องสอน ระนอง สตูล สมุทรสงครามและสิงห์บุรี
- จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒ คน มี ๔ จังหวัด ได้แก่ กระบี่ ชัยนาท
ชุมพร ตาก มุกดาหาร ยะลา สมุทรสาคร อ่างทองและอุทัยธานี
- จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๓ คน มี ๑๔ จังหวัด ได้แก่ จันทบุรี
ตรัง นนทบุรี นราธิวาส น่าน ปทุมธานี ประจวบคีรีขันธ์ บิดตานี พะเยา พัทลุง เพชรบุรี
แพร่ ยโสธร ระยอง ลำพูน เลย สระบุรีและอุดรดิตถ์

(๒) จังหวัดที่มี ๒ เขตเลือกตั้ง จำนวน ๒๓ จังหวัด

- จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๔ คน มี ๔ จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี กำแพงเพชร ฉะเชิงเทรา นครปฐม นครพนม พระนครศรีอยุธยา พิจิตร สมุทรปราการ และสุโขทัย

- จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๕ คน มี ๑๐ จังหวัด ได้แก่ กาฬสินธุ์ ชลบุรี หนองคาย ปราจีนบุรี พิชณนโลก ราชบุรี ลพบุรี ลำปาง สุพรรณบุรีและสุราษฎร์ธานี

- จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๖ คน มี ๔ จังหวัด ได้แก่ ชัยภูมิ เพชรบูรณ์ มหาสารคามและสกลนคร

(๓) จังหวัดที่มี ๓ เขตเลือกตั้ง จำนวน ๔ จังหวัด

- จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๗ คน มี ๓ จังหวัด ได้แก่ เชียงราย นครสวรรค์และสงขลา

- จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๘ คน มี ๓ จังหวัด ได้แก่ ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษและสุรินทร์

- จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๙ คน มี ๓ จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่บุรีรัมย์และนครศรีธรรมราช

(๔) จังหวัดที่มี ๔ เขตเลือกตั้งมีจำนวน ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๑๐ คน จังหวัดอุดรธานีมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๑๑ คน และจังหวัดอุบลราชธานีมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๑๒ คน

(๕) จังหวัดที่มี ๕ เขตเลือกตั้งมีหนึ่งจังหวัดได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๑๕ คน เขตเลือกตั้งหนึ่ง ๆ มีผู้แทนราษฎรได้ ๓ คน

(๖) สำหรับกรุงเทพมหานคร มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๓๖ คน แบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น ๑๒ เขต แต่ละเขตเลือกตั้งมีผู้แทนราษฎรได้ ๓ คน

๓. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งไว้ในมาตรา ๔๒ ว่า ต้องเป็นบุคคลที่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้ง แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าวต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกด้วย และต้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งนั้น

สำหรับบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง รัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๓ กำหนดไว้ว่า

- (๑) วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๒) หูหนวกและเป็นใบ้ซึ่งไม่สามารถอ่านและเขียนหนังสือได้
- (๓) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (๔) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
- (๕) อยู่ระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยคำพิพากษา

ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕ มีผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั่วประเทศทั้งหมด จำนวน ๒๖,๑๖๐,๑๐๐ คน

๔. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๔ ก็ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ดังนี้

(๑) สัญชาติไทยโดยการเกิด แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าวต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อีกด้วย

(๒) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง

(๓) เป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๙๕ หรือพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๐๔ พรรคสอง พรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่พรรคเดียว

(๔) คุณสมบัติอื่น หากมีกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และตามมาตรา ๙๕ ระบุให้พรรคการเมืองที่สมาชิกจะเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งได้นั้นต้องเป็นพรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดรวมกันไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดที่จะพึงมีในการเลือกตั้งครั้งนั้น และในแต่ละเขตเลือกตั้งที่พรรคการเมืองดังกล่าวส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมืองต้องส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นคณะให้ครบจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีได้ในเขตเลือกตั้งและจะส่งได้คณะเดียวในเขตเลือกตั้งหนึ่งเขต เมื่อพรรคการเมืองใดส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งแล้ว พรรคการเมืองนั้นหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองนั้น จะถอนการสมัครรับเลือกตั้งไม่ได้

สำหรับบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งมาตรา ๙๖ ของรัฐธรรมนูญ กำหนดไว้ว่า

- (๑) ติดยาเสพติดให้โทษ
- (๒) เป็นบุคคลล้มละลายซึ่งศาลยังไม่สั่งให้พ้นจากคดี

(๓) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง คือ เป็นบุคคล

- วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- หูหนวกและเป็นใบ้ซึ่งไม่สามารถอ่านและเขียนหนังสือได้
- เป็นภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวช
- อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยคำพิพากษา

(๔) ต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งนั้น

(๕) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไปโดยโทษทัณฑ์มายังไม่ถึงห้าปีในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(๖) เป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำนอกจากข้าราชการการเมือง

(๗) เป็นพนักงานของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

ในการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๕ มีผู้สมัครรับเลือกตั้งทั่วประเทศจำนวน ๓,๘๑๓ คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อปี ๒๕๒๖ จำนวน ๑,๕๓๓ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๒.๕๒

สภาพการณ์ทางการเมืองก่อนหน้าการเลือกตั้งทั่วไป

สภาพการณ์ทางการเมืองก่อนและหลังการยุบสภาเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๒๕ เป็นปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งผลกระทบต่อผลการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๕ โดยตรง ทั้งนี้การเลือกตั้งทั่วไปมีขึ้นเร็วกว่าที่ได้คาดหมายไว้ถึง ๑๑ เดือน ซึ่งเป็นเวลาที่สภาผู้แทนราษฎรครบอายุตามวาระในเดือนเมษายน ๒๕๓๐ จึงทำให้การเตรียมตัวเพื่อรับการเลือกตั้งของพรรคการเมืองต่าง ๆ เป็นไปอย่างฉุกละหุก โดยเฉพาะการจัดสมาชิกส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งให้ครบจำนวนตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด ตลอดจนการระดมทรัพยากรทุกอย่างที่พรรคมีเพื่อเข้าแข่งขันในการเลือกตั้งโดยรวมเวลาตั้งแต่วันหลังการยุบสภาจนถึงวันเลือกตั้งทั่วไปเพียง ๘๘ วัน เท่านั้น

ก่อนหน้าการยุบสภาเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๒๕ รัฐบาลขณะนั้นซึ่งมีพล.อ.-เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี และมีพรรคการเมืองที่เข้าร่วมรัฐบาลอยู่ถึง ๕ พรรคได้แก่ พรรคกิจสังคม พรรคประชาธิปัตย์ พรรคประชากรไทย และพรรคก้าวหน้า พรรคการเมืองเหล่านี้มีผู้แทนรวมกันในสภาเกินกว่าครึ่งอยู่แล้วและมีเสถียรภาพพอสมควร แต่ระยะที่ปิดสมัยประชุมสภาในปี ๒๕๒๔ แล้ว รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชกำหนดจำนวน ๕ ฉบับ ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคกิจสังคมมีความ

คิดเห็นแตกแยกกันเกี่ยวกับพระราชกำหนดทั้ง ๙ ฉบับ และส่งผลให้ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ไม่นุมัติพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒ พ.ศ. ๒๕๖๕ ในที่สุดด้วยคะแนนเสียง ๑๔๗ ต่อ ๑๔๓ รัฐบาลจึงตัดสินใจประกาศยุบสภาทันทีในวันเดียวกัน โดยให้เหตุผลว่า “จากการวิเคราะห์สาเหตุแห่งการไม่นุมัติพระราชกำหนดดังกล่าวเห็นว่าสภาผู้แทนราษฎรมิได้คำนึงถึงเหตุผลในการตราพระราชกำหนด หากสืบเนื่องมาจากความแตกแยกในพรรคการเมืองบางพรรค หากให้สภาผู้แทนราษฎรชุดนี้ยังคงทำหน้าที่ต่อไป ย่อมเป็นอุปสรรคต่อการบริหารราชการแผ่นดิน และกระทบถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ และจะนำมาซึ่งความเสื่อมโทรมในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สมควรยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นมาใหม่”

สำหรับพรรคกิจสังคมนี้นับตั้งแต่ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช หัวหน้าพรรคลาออก และที่ประชุมกรรมการบริหารพรรคมีมติแต่งตั้ง พล.อ.อ.สิทธิ เศรษฐศิลา เป็นผู้จัดการหัวหน้าพรรคและแต่งตั้งนายทองหยด จิตตะวีระ เป็นผู้จัดการเลขาธิการพรรคแล้ว มีการผลักดันรวมหลายครั้งที่จะให้มีการปรับปรุงคณะรัฐมนตรี โดยครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ ๑๔ ม.ค. ๒๕ รัฐมนตรีของพรรคหลายคนได้ยื่นใบลาออก ได้แก่ นายโกศล ไกรฤกษ์ ร.ม.ต.พานิชย์ นายประยูร จินดาศิลป์ ร.ม.ช.พานิชย์ นายพันธ์ บุญชิต ร.ม.ช.เกษตรฯ และนายโอภาส พลศิลป์ ร.ม.ช.มหาดไทย เป็นต้น เพื่อให้มีการปรับปรุงคณะรัฐมนตรี

ในการปรับปรุงคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ ม.ค. ๒๕ เป็นการปรับปรุงคณะรัฐมนตรีเฉพาะในส่วนของพรรคกิจสังคมเท่านั้น โดยให้นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ รองนายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีและแต่งตั้ง พล.อ.อ.สิทธิ เศรษฐศิลา รักษาการหัวหน้าพรรคดำรงตำแหน่งรองนายกฯ แทน ร.ต.อ.สุรัตน์ โอสถานุเคราะห์ เป็น ร.ม.ต.พานิชย์และนายอำนาจ ยศสุข เป็น ร.ม.ช. นายสุบิน ปิ่นขยัน เป็น ร.ม.ช.คลัง นายประสพ บุษราคัม เป็น ร.ม.ช.เกษตรฯ และนายมนตรี พงษ์พานิช เป็น ร.ม.ช.มหาดไทย

เมื่อใกล้เปิดสมัยประชุมสภาประจำปี ๒๕๖๕ ราวปลายเดือนเมษายน นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ รองหัวหน้าพรรคกิจสังคมประกาศว่าจะไม่ยอมให้พระราชกำหนดทั้ง ๙ ฉบับผ่านสภาอย่างแน่นอนโดยจะร่วมมือกับฝ่ายค้านในขณะนั้นคือ พรรคชาติไทย ฯลฯ ซึ่งทำให้รัฐมนตรีช่วยกระทรวงการคลัง (นายสุธี สิงห์เสนีย์) ในขณะนั้นและเจ้าหน้าที่

ของธนาคารแห่งประเทศไทย ต้องมาชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับผลดีผลเสียของพระราชกำหนดทั้ง ๕ ฉบับในที่ประชุมพรรคกิจสังคม และผลสุดท้ายที่ประชุมพรรคกิจสังคมจึงมีมติออกมาให้สนับสนุนพระราชกำหนดทั้ง ๕ ฉบับนี้ อย่างไรก็ตามแม้จะมีมติที่ประชุมพรรคออกมาเช่นนี้แต่นายบุญท่ง ทองสวัสดิ์ รองหัวหน้าพรรคกิจสังคมก็ยืนยันว่ากลุ่มของตนจะฝ่าฝืนมติพรรคว่าพระราชกำหนดในสภาต่อไป และเป็นผลสำเร็จเมื่อรัฐบาลเสนอพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๔ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกของสมัยประชุมสภาประจำปี ๒๕๒๔ การนี้ผู้แทนราษฎรของพรรคกิจสังคมออกเสียงคัดค้านพระราชกำหนดดังกล่าวถึง ๓๔ คน และที่ขาดประชุมอีก ๑๖ คน ในขณะที่พรรคกิจสังคมมีผู้แทนราษฎรในสังกัดจำนวน ๑๐๑ คน นอกจากพรรคกิจสังคมแล้ว พรรคการเมืองอื่นที่ร่วมรัฐบาลเช่น พรรคประชาธิปัตย์และพรรคประชากรไทย ก็เช่นเดียวกันที่ไม่สามารถควบคุมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดให้ออกเสียงลงมติอย่างมีเอกภาพได้เพราะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดที่มาประชุมไม่อยู่ในที่ประชุมขณะลงมติ ทำให้ผลการลงมตินุมัติพระราชกำหนดต่างกันเพียง ๓ คะแนน การแพ้เสียงในสภาผู้แทนราษฎรโดยการไม่อนุมัติพระราชกำหนดนี้ย่อมถือได้ว่ารัฐบาลขาดเสียงสนับสนุนในการบริหารราชการแผ่นดินต่อไป ดังนั้นรัฐบาลจึงมีทางออกอยู่ ๒ ทางด้วยกันเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวคือ ลาออกหรือยุบสภา ซึ่งรัฐบาลได้เลือกหนทางออกในประการหลังเพื่อให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสิน

ภายหลังการยุบสภาเพื่อเลือกตั้งใหม่ในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๔ ทำให้พรรคการเมืองต่าง ๆ ที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายจำนวน ๒๐ พรรคนั้น มีความคึกคักขึ้นเป็นพิเศษเพื่อเตรียมตัวเข้าแข่งขันในการเลือกตั้งใหญ่ถึงขนาดที่พรรคการเมืองบางพรรคได้ขอเปลี่ยนชื่อ เช่น พรรคสยามประชาธิปไตยเปลี่ยนชื่อเป็นพรรคสหประชาชาติไทย พรรคประชากรราษฎร์ เป็นพรรคกิจประชาคม พรรคสหชาติเป็นพรรคราษฎร พรรคประชาไทย เป็นพรรครวมไทย นอกจากนี้อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองต่าง ๆ ได้มีเปลี่ยนแปลงและโยกย้ายพรรคที่สังกัดกันอย่างขนานใหญ่ พรรคกิจสังคมซึ่งเป็นพรรคการเมืองที่มีความแตกแยกมากที่สุดขณะนั้นและมียอดดี ส.ส.ของพรรคลาออกไปเป็นจำนวนมากถึง ๕๗ คน ขณะที่มียอดดี ส.ส.ของพรรคการเมืองอื่นสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคเพียง ๖ คน รองลงมาได้แก่ พรรคชาติไทย อดีต ส.ส.ของพรรคลาออก ๔๐ คน เข้า ๔ คน พรรคชาติประชาธิปไตยออก ๘ คน พรรคประชากรไทย ออก ๗ คน เข้า ๑ คน ประชาธิปัตย์ ออก ๓ คน เข้า ๑๐ คน พรรคก้าวหน้าออก ๑ คน เข้า ๓ คน พรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยลาออกทั้งหมด ๒ คน

ดังนั้นการที่อดีต ส.ส.ของพรรคการเมืองต่าง ๆ เปลี่ยนพรรคการเมืองสังกัด และลงสมัครรับเลือกตั้งด้วย ย่อมส่งผลกระทบต่อผลการเลือกตั้งของพรรคการเมืองต่าง ๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เพราะเหตุที่ว่าถ้าพรรคการเมืองใดมีภาพพจน์ที่ดีและมีผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคเคยเป็นอดีต ส.ส.อยู่จำนวนมาก ย่อมได้เปรียบคู่แข่งชั้นในการเลือกตั้งเป็นอย่างมากเกี่ยวกับความใกล้ชิดกับประชาชนเพราะมีการพบปะกับประชาชนอย่างสม่ำเสมอตลอดวาระของการเป็นผู้แทนราษฎร

การแข่งขันทางการเมือง

การเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๕ นี้ เป็นการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ ๑๓ นับตั้งแต่มีการเลือกตั้งมาและเป็นการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ ๓ ภายหลังจากที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๒๑ นี้ประกาศใช้มาเป็นเวลาประมาณ ๔ ปีเศษ ซึ่งการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ ๑ - ๒ มีขึ้นเมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๒๒ และวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๒๖ ตามลำดับ การเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้จัดว่าเป็นการแข่งขันทางการเมืองที่มีระดับสูงมากเป็นพิเศษ ทั้งนี้เพราะว่าภายในระยะเวลา ๔ ปีเศษนี้มีการเลือกตั้งทั่วไปอย่างต่อเนื่องถึงสามครั้ง ซึ่งสามารถสร้างความตื่นตัวให้แก่ประชาชนโดยทั่วไปหันมามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นตามลำดับ โดยจะเห็นได้ว่านอกจากจำนวนผู้แทนราษฎรอันพึงมีได้ทั่วประเทศในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. ๒๕๒๕ จะเพิ่มขึ้นจากจำนวนผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ และปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ถึง ๔๖ คน และ ๒๓ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๕.๖๒ และ ๗.๑๐ ตามลำดับแล้ว ในแง่ของจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งก็เช่นเดียวกัน ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้มีจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งเพิ่มขึ้นจากจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ถึง ๑,๙๓๓ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๒.๘๒ สาเหตุที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเพิ่มขึ้นมากมายขนาดนี้ ก็เพราะว่ารัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๒๑ ภายหลังจากที่บทเฉพาะกาลที่เกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้งสิ้นสุดลง ได้บังคับให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องสังกัดพรรคการเมืองและพรรคการเมืองต้องเป็นผู้ส่งสมัครเอง ในการส่งผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้งนั้นรัฐธรรมนูญฯ ยังบังคับให้พรรคการเมืองต้องส่งผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีได้ในการเลือกตั้งครั้งนั้น ซึ่งการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๕ จำนวนผู้แทนราษฎรที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยอาศัยเกณฑ์ของจำนวนราษฎรนั้นมีจำนวน ๓๔๗ คน ดังนั้นพรรคการเมืองแต่ละพรรคจึงต้องส่งผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้ง

พรรคละไม่น้อยกว่า ๑๗๔ คน จึงทำให้มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเพิ่มขึ้นอย่างมากมาสำหรับ พรรคการเมืองที่เข้าแข่งขันในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้ ปรากฏว่ามีจำนวนที่เพิ่มขึ้น เพียงเล็กน้อยกล่าวคือ เพิ่มขึ้นจาก ๑๔ พรรคในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็น ๑๖ พรรคในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. ๒๕๒๙ หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๔.๒๙

นอกจากนี้ความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในแง่ของการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งนั้น จะเห็นได้จากมีผู้ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. ๒๕๒๙ เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ ๖๑.๔๓ ในขณะที่การเลือกตั้งทั่วไป ปีพ.ศ. ๒๕๒๒ และ ๒๕๒๖ มีผู้ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งทั่วประเทศคิดเป็นร้อยละ ๔๓.๙๐ และ ๕๐.๗๖ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑ จำนวนผู้แทนฯ ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง พรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง ปี ๒๕๒๖ และ ๒๕๒๙

จำนวน			เพิ่มขึ้น	
	๒๕๒๖	๒๕๒๙	จำนวน	ร้อยละ
ผู้แทนราษฎรทั่วประเทศ	๓๒๔	๓๔๗	๒๓	๗.๑๐
ผู้มีสิทธิ์ออกเสียง	๒๔,๒๒๔,๔๗๐	๒๖,๑๖๐,๑๐๐	๑,๙๓๕,๖๓๐	๗.๙๙
ผู้มาใช้สิทธิ์ออกเสียง	๑๒,๒๙๕,๓๓๙	๑๖,๐๗๐,๙๕๗	๓,๗๗๕,๖๑๘	๓๐.๗๑
พรรคการเมือง	๑๔	๑๖	๒	๑๔.๒๙
ผู้สมัคร	๑,๘๘๐	๓,๘๑๓	๑,๙๓๓	๑๐๒.๘๒

* ไม่รวมผู้สมัครอิสระ ๔๑๖ คน

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้ ที่จัดว่าเป็นการแข่งขันทางการเมืองที่มีระดับสูงมากเป็นพิเศษ นอกจากจะมองภาพการแข่งขันรวมทั้งประเทศแล้วคือ ขณะที่ทั่วประเทศมีที่พึงในสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้น ๒๓ ที่นั่ง หรือเพียงร้อยละ ๗.๑๐ เท่านั้น แต่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเพิ่มขึ้นถึง ๑,๙๓๓ คนหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐๒.๘๒ และหากจะมองลึกลงไปอีกก็จะเห็นว่าในแต่ละเขตเลือกตั้งหรือแต่ละจังหวัด ยังมีการแข่งขันในระดับที่สูงมากเช่นเดียวกัน และเพื่อให้เห็นชัดเจนขึ้นจะพิจารณาเปรียบเทียบการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้แทนราษฎรและจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ และ ๒๕๒๙ โดยแยกจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศออกเป็น ๓ ประเภท คือ

- จังหวัดขนาดใหญ่ที่มีผู้แทนราษฎรจำนวนมาก ตั้งแต่ ๗ - ๓๖ คน และมีการแบ่งเขตเลือกตั้ง ตั้งแต่ ๓ เขตขึ้นไปรวม ๑๔ จังหวัด
- จังหวัดขนาดกลางที่มีผู้แทนราษฎรระหว่าง ๔ - ๖ คน และมีการแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น ๒ เขต รวม ๒๓ จังหวัด
- จังหวัดขนาดเล็กที่มีผู้แทนราษฎร ระหว่าง ๑ - ๓ คน และไม่มีการแบ่งเขต

เลือกตั้ง รวม ๓๖ จังหวัด

๑. จังหวัดขนาดใหญ่ จังหวัดเหล่านี้มีทั้งหมดรวม ๑๔ จังหวัด เป็นจังหวัดที่มีจำนวนผู้สมัครเพิ่มขึ้นอย่างมากเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งในปี ๒๕๒๖ แม้ว่าจังหวัดเหล่านี้จะมีจำนวนผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นจากจำนวนผู้แทนราษฎรในปี ๒๕๒๖ เพียงเล็กน้อย ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ ๒ จำนวนผู้แทนและจำนวนผู้สมัคร ๒๕๒๖ กับ ๒๕๒๙ จังหวัดที่มีการแบ่งเขตเลือกตั้งตั้งแต่ ๓ เขต ขึ้นไป

จำนวนผู้แทนฯ จังหวัด	จำนวนผู้แทนฯ			จำนวนผู้สมัคร				
	๒๕๒๖	๒๕๒๙	เพิ่มขึ้น จำนวน	๒๕๒๖	๒๕๒๙	เพิ่มขึ้น จำนวน	ร้อยละ	
๑. กรุงเทพฯ	๓๖	๓๖	-	-	๒๓๗	๔๓๕	๑๙๘	๘๓.๕๔
๒. นครราชสีมา	๑๓	๑๕	๒	๑๕.๓๙	๖๕	๑๙๒	๑๒๗	๑๙๕.๓๙
๓. อุบลราชธานี	๑๑	๑๒	๑	๙.๐๙	๗๒	๑๕๐	๗๘	๑๐๘.๓๓
๔. อุตรธานี	๑๐	๑๑	๑	๑๐.๐๐	๖๔	๑๕๔	๙๐	๑๔๐.๖๓
๕. ขอนแก่น	๙	๑๐	๑	๑๑.๑๑	๗๕	๑๓๘	๖๓	๘๕.๐๐
๖. นครศรีธรรมราช	๙	๙	-	-	๕๗	๘๔	๒๗	๔๗.๓๗
๗. บุรีรัมย์	๘	๙	๑	๑๒.๕๐	๓๙	๑๐๘	๖๙	๑๗๖.๙๒
๘. เชียงใหม่	๘	๙	๑	๑๒.๕๐	๕๐	๘๗	๓๗	๗๔.๐๐
๙. สุรินทร์	๗	๘	๑	๑๔.๒๙	๓๕	๗๘	๔๓	๑๒๒.๘๖
๑๐. ศรีสะเกษ	๗	๘	๑	๑๔.๒๙	๔๐	๘๓	๔๓	๑๐๗.๕๐
๑๑. ร้อยเอ็ด	๗	๘	๑	๑๔.๒๙	๕๐	๑๐๗	๕๗	๑๑๔.๐๐
๑๒. สงขลา	๖	๗	๑	๑๖.๖๗	๒๕	๖๙	๔๔	๑๗๖.๐๐
๑๓. นครสวรรค์	๗	๗	-	-	๒๙	๖๒	๓๓	๑๑๓.๗๙
๑๔. เชียงราย	๖	๗	๑	๑๖.๖๗	๔๐	๙๐	๕๐	๑๒๕.๐๐
			เฉลี่ย	๑๐.๔๙		เฉลี่ย	๑๑๙.๒๔	

ในจังหวัดนครราชสีมา อุบลราชธานี อุตรธานี ขอนแก่น บุรีรัมย์ เชียงใหม่ สุรินทร์ ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด สงขลา และเชียงราย จำนวนผู้แทนราษฎรในปี ๒๕๒๙ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ร้อยละ ๑๕.๓๙ ๙.๐๙ ๑๐.๐๐ ๑๑.๑๑ ๑๒.๕๐ ๑๒.๕๐ ๑๔.๒๙ ๑๔.๒๙ ๑๖.๖๗ และ ๑๖.๖๗ ตามลำดับ แต่จำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งในปี ๒๕๒๙ กลับเพิ่มขึ้นจากจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งในปี ๒๕๒๖ อย่างมากมายถึงร้อยละ ๑๙๕.๓๙ ๑๐๘.๓๓ ๑๔๐.๖๓ ๘๕.๐๐ ๑๗๖.๙๒ ๗๔.๐๐ ๑๒๒.๘๖ ๑๐๗.๕๐ ๑๑๔.๐๐ ๑๗๖.๐๐

และ ๑๒๕.๐๐ ตามลำดับ

สำหรับในกรุงเทพมหานคร นครศรีธรรมราช และนครสวรรค์ จำนวนผู้แทนราษฎรในปี ๒๕๒๕ ยังคงเดิมคือ มีจำนวน ๓๖ คน ๕๑ คน และ ๗ คน ตามลำดับ แต่ปรากฏว่ามีจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งเพิ่มขึ้นจากจำนวนผู้สมัครในปี ๒๕๒๖ ถึงร้อยละ ๘๓.๕๔ ๔๗.๓๗ และ ๑๑๓.๗๕ ตามลำดับ

๒. จังหวัดขนาดกลาง เป็นจังหวัดที่มีผู้แทนราษฎรได้ ๔ - ๖ คน และมีการแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น ๒ เขต จังหวัดขนาดกลางมีอยู่รวม ๒๓ จังหวัด ซึ่งจังหวัดเหล่านี้มีจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ เพิ่มขึ้นจากจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ในอัตราส่วนที่สูงเช่นเดียวกับจำนวนของผู้สมัครรับเลือกตั้งในจังหวัดขนาดใหญ่ ทั้ง ๆ ที่ในจังหวัดเหล่านี้มีจำนวนผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ เพิ่มขึ้นจากจำนวนผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ไม่มากนัก กล่าวคือ จังหวัดที่มีจำนวนผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นมีเพียง ๘ จังหวัด ๆ ละ ๑ คน จากทั้งหมด ๒๓ จังหวัด (ดูตารางที่ ๓)

จากตาราง จะเห็นว่าการแข่งขันทางการเมืองในการเลือกตั้งครั้งนี้จัดอยู่ในระดับที่สูงเป็นพิเศษ เมื่อพิจารณาจากจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยจังหวัดที่มีจำนวนผู้แทนราษฎรยังคงเดิม เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๒๖ รวม ๑๕ จังหวัด อันได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี กำแพงเพชร นครปฐม อุบลราชธานี พิจิตร สมุทรปราการ สุโขทัย กาฬสินธุ์ ชลบุรี หนองคาย ปราจีนบุรี พิษณุโลก สุพรรณบุรี และชัยภูมิ ซึ่งจังหวัดเหล่านี้มีจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ เพิ่มขึ้นจากจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ คิดเป็นร้อยละ ๑๓๓.๓๓ ๔๔.๔๔ ๒๐๐.๐๐ ๘๔.๖๒ ๑๐๐.๐๐ ๑๘๐.๐๐ ๒๑๖.๖๗ ๑๑.๓๒ ๑๖๘.๑๘ ๔๘.๓๕ ๑๗๖.๑๕ ๑๗๖.๔๗ ๑๗๘.๕๕ และ ๘๘.๕๗ ตามลำดับ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าจังหวัดนครพนม มีจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ไม่เปลี่ยนแปลงไปจากปี พ.ศ. ๒๕๒๖ เลยคือมีจำนวน ๓๒ เท่าเดิม

สำหรับที่เหลืออีก ๘ จังหวัด เป็นจังหวัดที่มีผู้แทนราษฎรในปี ๒๕๒๕ เพิ่มขึ้นจากจำนวนผู้แทนราษฎรในปี ๒๕๒๖ จังหวัดละ ๑ คน ได้แก่จังหวัดฉะเชิงเทรา ราชบุรี ลพบุรี ลำปาง สุราษฎร์ธานี เพชรบูรณ์ มหาสารคามและสกลนคร ซึ่งจังหวัดเหล่านี้มีจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงเมื่อเทียบกับจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งในปี ๒๕๒๖ คิดเป็นร้อยละ ๓๑๘.๑๘ ๑๘๖.๓๖ ๒๐๕.๒๖ ๘๘.๘๕ ๑๒๘.๕๗ ๔๕.๗๑ ๑๘๕.๖๖ และ ๕๒.๘๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓ จำนวนผู้แทนฯ และจำนวนผู้สมัครฯ ๒๕๒๖ กับ ๒๕๒๗ ในจังหวัดที่มีการแบ่งเขตเลือกตั้ง ๒ เขต

จำนวนผู้แทนฯ จังหวัด	จำนวนผู้แทนฯ			จำนวนผู้สมัคร				
	๒๕๒๖	๒๕๒๗	เพิ่มขึ้น จำนวน	๒๕๒๖	๒๕๒๗	เพิ่มขึ้น จำนวน	ร้อยละ	
๑. กาญจนบุรี	๔	๔	-	-	๑๘	๔๒	๒๔	๑๓๓.๓๓
๒. กำแพงเพชร	๔	๔	-	-	๑๘	๒๖	๘	๔๔.๔๔
๓. ฉะเชิงเทรา	๓	๔	๑	๓๓.๓๓	๑๑	๔๖	๓๕	๓๑๘.๑๘
๔. นครปฐม	๔	๔	-	-	๑๘	๕๔	๓๖	๒๐๐.๐๐
๕. นครพนม	๔	๔	-	-	๓๒	๓๒	-	-
๖. อโยธยา	๔	๔	-	-	๒๖	๔๘	๒๒	๘๔.๖๒
๗. พิจิตร	๔	๔	-	-	๑๘	๓๘	๒๐	๑๐๐.๐๐
๘. สมุทรปราการ	๔	๔	-	-	๒๐	๕๖	๓๖	๑๘๐.๐๐
๙. สุโขทัย	๔	๔	-	-	๑๒	๓๘	๒๖	๒๑๖.๖๗
๑๐. กาฬสินธุ์	๕	-	-	-	๕๓	๕๘	๖	๑๑.๓๒
๑๑. ชลบุรี	๕	๕	-	-	๒๒	๕๘	๓๖	๑๖๘.๑๘
๑๒.หนองคาย	๕	๕	-	-	๓๑	๔๖	๑๕	๔๘.๓๗
๑๓. ปราจีนบุรี	๕	๕	-	-	๒๑	๕๘	๓๗	๑๗๖.๑๗
๑๔. พิษณุโลก	๕	๕	-	-	๑๗	๔๗	๓๐	๑๗๖.๔๗
๑๕. ราชบุรี	๕	๕	๑	๒๕.๐๐	๒๒	๖๓	๔๑	๑๘๖.๓๖
๑๖. ลพบุรี	๕	๕	๑	๒๕.๐๐	๑๘	๕๘	๓๗	๒๐๕.๒๖
๑๗. ลำปาง	๕	๕	๑	๒๕.๐๐	๑๘	๓๔	๑๖	๘๘.๘๘
๑๘. สุพรรณบุรี	๕	๕	-	-	๑๘	๕๓	๓๕	๑๗๘.๘๘
๑๙. สุราษฎร์ธานี	๕	๕	๑	๒๕.๐๐	๒๑	๔๘	๒๗	๑๒๘.๕๗
๒๐. ชัยภูมิ	๖	๖	-	-	๓๕	๖๖	๓๑	๘๘.๕๗
๒๑. เพชรบูรณ์	๕	๖	๑	๒๕.๐๐	๓๕	๕๑	๑๖	๔๕.๗๑
๒๒. มหาสารคาม	๕	๖	๑	๒๕.๐๐	๒๘	๘๔	๕๕	๑๘๘.๖๖
๒๓. สกลนคร	๕	๖	๑	๒๕.๐๐	๕๓	๘๑	๒๘	๕๒.๘๓
			เฉลี่ย	๘.๔๑		เฉลี่ย	๑๓๑.๕๒	

๓. จังหวัดขนาดเล็ก ซึ่งเป็นจังหวัดที่ไม่มีการแบ่งเขตเลือกตั้ง แต่ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้งจังหวัดเหล่านี้มีผู้แทนราษฎรได้ตั้งแต่ ๑-๓ คน จังหวัดที่ไม่มีการแบ่งเขตเลือกตั้งนี้มีจำนวน ๓๖ จังหวัด ในการเลือกตั้งทั่วไปปี ๒๕๒๗ นี้จำนวนผู้แทนราษฎรของจังหวัดที่ไม่มีการแบ่งเขตเลือกตั้งเกือบจะไม่เพิ่มขึ้นเลย โดยจังหวัดเหล่านี้มีอยู่สามจังหวัดเท่านั้นที่มีจำนวนผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นเพียงจังหวัดละ ๑ คน ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ปทุมธานี และลำพูน จังหวัดที่เหลือจำนวนผู้แทนราษฎรยังคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง สำหรับจำนวน

ผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไปคราวนี้ มีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก เมื่อเทียบกับจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งในปี ๒๕๒๖ โดยจังหวัดที่มีจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงมากได้แก่ จังหวัดปทุมธานี เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๓๕๐.๐๐ จังหวัดรองลงมาได้แก่ จังหวัดชัยนาท แพร่ จันทบุรี อุทัยธานี เพชรบุรี นนทบุรี ตรัง ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร พะเยา น่าน บัตตานี และมุกดาหาร ซึ่งจังหวัดเหล่านี้มีจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งเพิ่มขึ้นสูงคิดเป็นตั้งแต่ร้อยละ ๑๐๐ ขึ้นไป

อย่างไรก็ตามแม้ว่าจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งในปี ๒๕๒๕ โดยส่วนรวมจะเพิ่มขึ้นก็ตามแต่ในจังหวัดที่ไม่มีการแบ่งเขตเลือกตั้งบางจังหวัดกลับมีจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งลดลงซึ่งจังหวัดเหล่านี้ ได้แก่ จังหวัดตราด แม่ฮ่องสอน สตูล และสิงห์บุรี มีจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งลดลงคิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐ ๗.๖๔ ๒๕.๐๐ และ ๑๐.๐๐ ตามลำดับ

นอกจากนี้บางจังหวัดได้แก่ จังหวัดพังงา ภูเก็ต ระนอง และสมุทรสงคราม ซึ่งจังหวัดเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นจังหวัดในภาคใต้ มีจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งในปี ๒๕๒๕ คงที่เมื่อเทียบกับจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งในปี ๒๕๒๖ ดังตารางข้างล่าง

ตารางที่ ๔ จำนวนผู้แทนฯ และจำนวนสมัครฯ พ.ศ. ๒๕๒๖ กับ พ.ศ. ๒๕๒๕ ในจังหวัดที่ไม่มีแบ่งเขตเลือกตั้ง (เขตเดียว)

จังหวัด	จำนวนผู้แทนฯ			จำนวนผู้สมัคร				
	๒๕๒๖	๒๕๒๕	เพิ่มขึ้น จำนวน ร้อยละ	๒๕๒๖	๒๕๒๕	เพิ่มขึ้น จำนวน ร้อยละ		
๑. ตราด	๑	๑	-	-	๔	๔	-๑	-๒๐.๐๐
๒. นครนายก	๑	๑	-	-	๔	๑๓	๔	๖๒.๕๐
๓. พังงา	๑	๑	-	-	๔	๔	-	-
๔. ภูเก็ต	๑	๑	-	-	๖	๖	-	-
๕. แม่ฮ่องสอน	๑	๑	-	-	๑๓	๑๒	-๑	-๗.๖๔
๖. ระนอง	๑	๑	-	-	๖	๖	-	-
๗. สตูล	๑	๑	-	-	๔	๖	-๒	-๒๕.๐๐
๘. สมุทรสงคราม	๑	๑	-	-	๔	๔	-	-
๙. สิงห์บุรี	๑	๑	-	-	๑๐	๙	-๑	-๑๐.๐๐
๑๐. กระบี่	๒	๒	-	-	๑๔	๑๖	๒	๑๔.๒๘
๑๑. ชัยนาท	๒	๒	-	-	๗	๓๐	๒๒	๒๗๕.๐๐
๑๒. ชุมพร	๒	๒	-	-	๑๔	๒๐	๖	๔๒.๘๖
๑๓. ตาก	๒	๒	-	-	๑๑	๑๒	๑	๙.๐๙

จังหวัด	จำนวนผู้แทนฯ				จำนวนผู้สมัคร			
	๒๕๒๖	๒๕๒๗	เพิ่มขึ้น		๒๕๒๖	๒๕๒๗	เพิ่มขึ้น	
			จำนวน	ร้อยละ			จำนวน	ร้อยละ
๑๔. นุกตหาร	๒	๒	-	-	๑๒	๒๔	๑๒	๑๐๐.๐๐
๑๕. ยะลา	๒	๒	-	-	๑๒	๑๘	๖	๕๐.๐๐
๑๖. สมุทรสาคร	๒	๒	-	-	๔	๒๐	๑๖	๑๕๐.๐๐
๑๗. ย่างทอง	๒	๒	-	-	๕	๒๔	๑๙	๖๖.๖๗
๑๘. อุทัยธานี	๒	๒	-	-	๗	๒๐	๑๓	๑๘๕.๗๑
๑๙. จันทบุรี	๒	๓	๑	๕๐.๐๐	๔	๒๔	๑๖	๒๐๐.๐๐
๒๐. ตริัง	๓	๓	-	-	๔	๒๑	๑๗	๑๖๒.๕๐
๒๑. นนทบุรี	๓	๓	-	-	๑๗	๔๕	๒๘	๑๖๔.๗๑
๒๒. นราธิวาส	๓	๓	-	-	๑๓	๒๔	๑๑	๘๔.๖๒
๒๓. น่าน	๓	๓	-	-	๑๕	๓๓	๑๘	๑๒๐.๐๐
๒๔. ปทุมธานี	๒	๓	๑	๕๐.๐๐	๑๐	๔๕	๓๕	๓๕๐.๐๐
๒๕. ประจวบคีรีขันธ์	๓	๓	-	-	๔	๒๑	๑๗	๑๖๒.๕๐
๒๖. ปัตตานี	๓	๓	-	-	๕	๑๘	๕	๑๐๐.๐๐
๒๗. พะเยา	๓	๓	-	-	๑๘	๔๒	๑๔	๑๓๓.๓๓
๒๘. พัทลุง	๓	๓	-	-	๒๐	๒๔	๔	๒๐.๐๐
๒๙. เพชรบุรี	๓	๓	-	-	๕	๒๔	๑๕	๑๖๖.๖๖
๓๐. เพชร	๓	๓	-	-	๖	๒๑	๑๕	๒๕๐.๐๐
๓๑. บัสดร	๓	๓	-	-	๓๐	๓๖	๖	๒๐.๐๐
๓๒. ระยอง	๓	๓	-	-	๑๔	๓๐	๑๖	๑๑๔.๒๘
๓๓. ลำพูน	๒	๓	๑	๕๐.๐๐	๑๔	๒๗	๕	๕๐.๐๐
๓๔. เลย	๓	๓	-	-	๒๓	๓๐	๗	๓๐.๔๕
๓๕. สระบุรี	๓	๓	-	-	๑๔	๓๕	๒๑	๑๑๖.๖๗
๓๖. สุครคิตร์	๓	๓	-	-	๑๘	๓๓	๑๕	๘๓.๓๓
			เฉลี่ย	๔.๑๗			เฉลี่ย	๘๕.๕๑

ตารางที่ ๕ การเลือกตั้งทั่วไป ๒๕๒๘ พิจารณาจากจำนวนภาค จังหวัด เขตเลือกตั้ง ส.ส. และผู้สมัคร

ภาค	จังหวัด		เขตเลือกตั้ง		ผู้เลือกตั้ง		ผู้สมัคร		ส.ส. ผู้สมัคร
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
กลาง	๒๖	๓๕.๖๒	๔๗	๓๕.๐๖	๑๑๔	๓๒.๘๕	๑,๓๒๘	๓๕.๘๓	๑ : ๑๒
เหนือ	๑๖	๒๑.๕๒	๒๘	๒๐.๒๕	๖๗	๒๑.๘๗	๖๕๓	๑๗.๑๓	๑ : ๕
ตะวันออกเฉียงเหนือ	๑๗	๒๓.๒๕	๔๔	๓๑.๘๘	๑๒๑	๓๕.๘๗	๑,๔๖๘	๓๘.๕๐	๑ : ๑๒
ใต้	๑๔	๑๘.๑๙	๑๙	๑๓.๗๗	๔๓	๑๒.๓๙	๓๖๔	๙.๕๕	๑ : ๘
รวม	๗๓	๑๐๐	๑๓๘	๑๐๐	๓๔๕	๑๐๐	๓,๘๑๓	๑๐๐	๑ : ๑๑

โดยสรุปแล้ว ในขณะที่จำนวนผู้แทนราษฎรทั่วประเทศในปี ๒๕๒๕ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๒๖ เพียงเล็กน้อย คือ ร้อยละ ๗.๑๐ และจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๕๕ แต่จำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งในปี ๒๕๒๕ เพิ่มขึ้นจากจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งในปี ๒๕๒๖ ถึงร้อยละ ๑๐๒.๘๒ โดยในจังหวัดขนาดกลางที่มีผู้แทนราษฎรระหว่าง ๕ - ๖ คน รวม ๒๓ จังหวัด มีจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งเพิ่มขึ้นมากที่สุดคือ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๑๓๑.๕๒ รองลงมาได้แก่ จังหวัดขนาดใหญ่ที่มีผู้แทนราษฎรจำนวนมากคือ ระหว่าง ๗ - ๓๖ คน ซึ่งมีเขตเลือกตั้งตั้งแต่ ๓ เขตขึ้นไปรวม ๑๔ จังหวัด มีจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งในปี ๒๕๒๕ เพิ่มขึ้นจากจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งในปี ๒๕๒๖ ในอัตราใกล้เคียงกับจังหวัดขนาดกลางคือ เฉลี่ยร้อยละ ๑๑๙.๒๔

ส่วนในจังหวัดที่ไม่มีการแบ่งเขตการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นจังหวัดขนาดเล็กนั้น เป็นจังหวัดที่มีคะแนนเฉลี่ยของการเพิ่มขึ้นของผู้สมัครรับเลือกตั้งในปี ๒๕๒๕ ต่ำสุดคือ ร้อยละ ๘๙.๕๑ ซึ่งต่ำกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งในปี ๒๕๒๕ ทั่วประเทศ

พรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ในการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕ รัฐธรรมนูญ ๒๕๖๑ กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องสังกัดพรรคการเมืองและการส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งนั้น พรรคการเมืองต้องส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดรวมกันไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดที่จะพึงมีในการเลือกตั้ง และในแต่ละเขตเลือกตั้งที่พรรคการเมืองส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมืองต้องส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นคณะให้ครบจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีได้ในเขตเลือกตั้งและจะส่งได้คณะเดียวในเขตเลือกตั้งหนึ่งเขต เมื่อรัฐธรรมนูญ กำหนดเงื่อนไขในการสมัครรับเลือกตั้งเช่นนี้จึงส่งผลให้จำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งในปี ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้นจากผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งปี ๒๕๖๒ กว่าเท่าตัว ส่วนจำนวนพรรคการเมืองที่เข้าแข่งขันในการเลือกตั้งครั้งนี้ปรากฏว่ามีจำนวนไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก เมื่อเทียบกับการเลือกตั้งปี ๒๕๖๒ และมีพรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั่วไปเมื่อ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕ จำนวน ๑๖ พรรค จำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งสิ้น ๓,๘๑๓ คน ดังตารางข้างล่างนี้ (ตารางที่ ๕)

ตารางที่ ๖ จำนวนผู้สมัครของพรรคการเมืองต่าง ๆ ในแต่ละภาค

ภาค	พรรค	กลาง		เหนือ		ตะวันออกเฉียงเหนือ		ใต้		ทั่วประเทศ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พรรค	๑. ประชาธิปัตย์	๔๗	๗.๓๐	๕๘	๘.๓๘	๑๑๔	๗.๗๗	๔๓	๑๑.๘๑	๓๑๒	๘.๑๘
	๒. เสรีนิยม	๑๑๑	๘.๓๖	๔๘	๗.๓๕	๑๑๐	๖.๘๑	๒๘	๗.๖๙	๒๘๗	๗.๕๓
	๓. ก้าวหน้า	๘๗	๖.๕๕	๕๑	๗.๘๑	๙๗	๖.๖๑	๒๘	๘.๗๙	๒๗๐	๗.๓๕
	๔. สหประชาธิปไตย	๘๖	๖.๔๘	๖๙	๑๐.๕๗	๙๗	๖.๖๑	๑๗	๔.๖๗	๒๕๓	๗.๒๔
	๕. ราษฎร	๘๗	๖.๕๕	๕๒	๗.๙๖	๑๐๕	๗.๑๕	๒๕	๖.๘๗	๒๔๙	๖.๖๔
	๖.ชาติไทย	๗๐	๕.๒๗	๔๙	๗.๕๐	๙๒	๖.๖๗	๓๓	๘.๐๗	๒๔๐	๖.๖๙
	๗. กิ่งสังคม	๘๘	๖.๖๓	๒๗	๔.๑๔	๙๒	๖.๖๗	๓๑	๘.๕๒	๒๔๐	๖.๖๙
	๘. แร้งงานประชาธิปไตย	๘๖	๖.๔๘	๒๕	๓.๘๓	๙๘	๖.๖๗	๒๑	๕.๗๗	๒๓๗	๖.๒๒
	๙. ประชากรไทย	๘๒	๖.๑๘	๕๐	๗.๖๗	๙๕	๖.๘๗	๓๑	๘.๕๒	๒๒๘	๕.๙๘
	๑๐. กิจประชาคม	๖๕	๔.๙๐	๓๗	๕.๖๗	๘๑	๕.๕๖	๒๑	๕.๖๗	๒๑๖	๕.๖๗
	๑๑. ปวงชนชาวไทย	๑๐๒	๗.๖๘	๓๓	๕.๐๕	๘๑	๕.๕๖	๒๑	๕.๖๗	๒๑๕	๕.๖๑
	๑๒. ชาติประชาธิปไตย	๖๓	๔.๗๔	๕๑	๗.๘๑	๗๙	๕.๓๘	๑๖	๔.๑๖	๒๐๙	๕.๘๘
๑๓. มวลชน	๘๕	๖.๔๐	๒๐	๓.๐๖	๗๕	๕.๕๖	๑๕	๔.๑๖	๑๙๔	๕.๐๕	
๑๔. รักไทย	๗๒	๕.๔๒	๓๒	๔.๙๐	๗๕	๕.๕๖	๒	๐.๕๕	๑๙๓	๕.๐๖	
๑๕. รวมไทย	๗๑	๕.๓๕	๓๘	๕.๖๒	๗๕	๕.๕๖	๒๕	๖.๘๗	๑๘๕	๕.๑๖	
๑๖. พลังใหม่	๗๖	๕.๗๒	๑๓	๑.๙๙	๗๑	๕.๕๖	๒๕	๖.๘๗	๑๘๕	๕.๑๖	
รวม		๑,๓๒๘	๑๐๐	๖๕๓	๑๐๐	๑,๔๖๘	๑๐๐	๓๖๕	๑๐๐	๓,๘๑๓	๑๐๐

LIART

ในการส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งของบรรดาพรรคการเมืองทั้ง ๑๖ พรรค จะเห็นว่าแต่ละพรรคการเมืองต่างส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้ง เป็นจำนวนมากกว่า กิ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีได้ในการเลือกตั้งครั้งนี้ (๓๔๗ คน) ตามที่รัฐธรรมนูญฯ กำหนดไว้ ซึ่งพรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งจำนวนมากที่สุดได้แก่ พรรคประชาธิปัตย์ ส่งผู้สมัครจำนวน ๓๑๒ คน หรือร้อยละ ๘.๑๘ ของจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งทั่วประเทศ แบ่งเป็นส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวนถึง ๑๑๔ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๗.๗๗ ของผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดของภาค รองลงมาได้แก่ ภาคกลาง ส่งสมัคร ๘๗ คนหรือร้อยละ ๗.๓๐ ส่วนภาคเหนือและภาคใต้ พรรคส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นจำนวน ๕๘ และ ๔๓ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๘.๘๘ และ ๑๑.๘๑ ตามลำดับ

พรรคเสรีนิยม ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งสิ้นจำนวน ๒๘๗ คน หรือร้อยละ ๗.๕๓ ของจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดทั่วประเทศ ในการส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งนั้นพรรคเสรีนิยมเน้นการส่งสมัครในจังหวัดภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นสำคัญ โดยส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในภาคกลางจำนวน ๑๑๑ คน หรือร้อยละ ๘.๓๖ ของจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดของภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่งสมัครจำนวน ๑๐๐ คน หรือร้อยละ ๖.๘๑ สำหรับในภาคเหนือและภาคใต้นั้นพรรคเสรีนิยมส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งจำนวน ๔๘ และ ๒๘ คนหรือร้อยละ ๗.๓๕ และ ๗.๖๔ ตามลำดับ

พรรคก้าวหน้า เป็นพรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งในลำดับรองลงมาจำนวน ๒๘๐ คนหรือร้อยละ ๗.๕๓ ของผู้สมัครรับเลือกตั้งทั่วประเทศ โดยเน้นที่จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลางเป็นสำคัญ กล่าวคือ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่งผู้สมัครจำนวน ๑๑๐ คนหรือคิดเป็นร้อยละ ๗.๔๔ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมด ภาคกลางส่งผู้สมัครจำนวน ๘๗ คนหรือร้อยละ ๖.๕๕ สำหรับภาคเหนือและภาคใต้ส่งผู้สมัครจำนวน ๕๑ และ ๓๒ คน ตามลำดับหรือร้อยละ ๗.๘๑ และ ๘.๗๔ ของผู้สมัครทั้งภาคตามลำดับ

พรรคสหประชาธิปไตย ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั่วประเทศทั้งสิ้นจำนวน ๒๗๖ คนหรือคิดเป็นร้อยละ ๗.๖๔ โดยเน้นผู้สมัครรับเลือกตั้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคเหนือเป็นสำคัญกล่าวคือ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พรรคสหประชาธิปไตยส่งผู้สมัครทั้งสิ้นจำนวน ๘๗ คนหรือร้อยละ ๖.๖๑ ของผู้สมัครทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ภาคกลาง จำนวน ๘๖ คนหรือร้อยละ ๖.๔๘ ภาคเหนือจำนวน ๖๔ คนหรือร้อยละ ๑๐.๕๗ ของผู้สมัครทั้งหมด สำหรับในภาคใต้นั้น พรรคส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียง ๒๔ คนหรือร้อยละ ๖.๕๔

พรรคราษฎร ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั่วประเทศจำนวน ๒๕๓ คนหรือร้อยละ ๖.๖๔ โดยส่งผู้สมัครในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน ๕๗ คน ภาคกลาง ๘๗ คน และภาคเหนือจำนวน ๕๒ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๖.๖๑ ๖.๕๕ และ ๗.๗๖ ของจำนวนผู้สมัครทั้งภาคตามลำดับ สำหรับในจังหวัดภาคใต้พรรคส่งผู้สมัครจำนวน ๑๗ คนหรือร้อยละ ๔.๖๗ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดของภาค

พรรคชาติไทย เน้นส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุดเป็นจำนวนถึง ๑๐๕ คนหรือร้อยละ ๗.๑๕ ของผู้สมัครทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ภาคกลาง ภาคเหนือและภาคใต้ตามลำดับ โดยส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นจำนวน ๗๐ คน หรือร้อยละ ๕.๒๗ ๔.๔ คนหรือร้อยละ ๗.๕ และ ๒๕ คน หรือร้อยละ ๖.๘๗ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดตามลำดับ ซึ่งรวมผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคทั่วประเทศเป็นจำนวน ๒๔๕ คนหรือร้อยละ ๖.๕๓

สำหรับพรรคกิจสังคมและพรรคแรงงานประชาธิปไตยนั้นส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั่วประเทศเท่ากันคือ พรรคละ ๒๔๐ คน โดยพรรคกิจสังคมส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน ๕๒ คนหรือร้อยละ ๖.๒๗ ของจำนวนผู้สมัครทั้งภาค ภาคกลางจำนวน ๘๘ คน หรือร้อยละ ๖.๖๓ ภาคใต้จำนวน ๓๓ คนหรือร้อยละ ๔.๐๗ ส่วนภาคเหนือนั้นพรรคกิจสังคมส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งน้อยที่สุดคือ จำนวน ๒๗ คน หรือ ๔.๑๔ ของจำนวนผู้สมัครทั้งภาค

ส่วนพรรคแรงงานประชาธิปไตยนั้นเช่นเดียวกับพรรคกิจสังคม กล่าวคือ การส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งมุ่งในสามภาคคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคใต้เป็นสำคัญ โดยส่งผู้สมัครเป็นจำนวน ๕๘, ๘๖ และ ๓๑ คน ตามลำดับ หรือคิดเป็นร้อยละ ๖.๖๘, ๖.๔๘ และ ๘.๕๒ ของจำนวนผู้สมัครทั้งภาคตามลำดับ สำหรับภาคเหนือ นั้นพรรคนี้นำส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียงจำนวน ๒๕ คนหรือร้อยละ ๓.๘๓ เท่านั้น

พรรคประชากรไทย ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดทั่วประเทศจำนวน ๒๓๗ คนหรือร้อยละ ๖.๒๒ โดยเน้นส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร ซึ่งถือว่าเป็นฐานคะแนนเสียงเก่าของพรรคในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พรรคนี้นำส่งผู้สมัครจำนวน ๘๔ คน หรือร้อยละ ๕.๗๒ ของจำนวนผู้สมัครทั้งภาค ภาคกลางจำนวน ๘๒ คนหรือร้อยละ ๖.๘๑ สำหรับภาคเหนือและภาคใต้ พรรคประชากรไทยส่งผู้สมัครจำนวน ๕๐ และ ๒๑ คนตามลำดับหรือร้อยละ ๗.๖๗ และ ๕.๗๗ ของจำนวนผู้สมัครทั้งภาคตามลำดับ

พรรคกิจประชาคม ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั่วประเทศรวม ๒๒๘ คนหรือร้อยละ ๕.๔๘ ของจำนวนผู้สมัครทั่วประเทศ โดยแบ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน ๔๕ คน หรือร้อยละ ๖.๔๗ ภาคกลางจำนวน ๖๕ คน หรือร้อยละ ๔.๕๐ ภาคเหนือจำนวน ๓๗ คน หรือร้อยละ ๕.๖๗ ส่วนภาคใต้ส่งสมัครจำนวน ๓๑ คน หรือร้อยละ ๘.๕๒ ของจำนวนผู้สมัครทั้งภาค

พรรคปวงชนชาวไทย ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั่วประเทศรวม ๒๑๖ คนหรือร้อยละ ๕.๖๗ ของจำนวนผู้สมัครทั่วประเทศ การนี้พรรคปวงชนชาวไทยส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดรวมสามภาค ยกเว้นภาคใต้ที่พรรคไม่ส่งสมาชิกสมัครเลย และภาคกลางเป็นภาคที่พรรคส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งมากที่สุดคือ จำนวน ๑๐๒ คนหรือคิดเป็นร้อยละ ๗.๖๘ ของจำนวนผู้สมัครทั้งภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่พรรคส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งมากเป็นลำดับรองลงมาคือ จำนวน ๘๑ คน หรือร้อยละ ๕.๕๒ ของจำนวนผู้สมัครทั้งภาค ส่วนภาคเหนือส่งผู้สมัครจำนวน ๓๓ คนหรือร้อยละ ๕.๐๕ ของจำนวนผู้สมัครทั้งภาค

สำหรับพรรคชาติประชาธิปไตย มุ่งส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลางเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือพรรคส่งผู้สมัครจำนวน ๗๕ คน หรือร้อยละ ๕.๓๘ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมด ภาคกลางจำนวน ๖๓ คน หรือร้อยละ ๔.๗๔ ของจำนวนผู้สมัครทั้งภาค ส่วนภาคเหนือและภาคใต้ นั้น พรรคส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน ๕๑ คน และ ๒๑ คนตามลำดับหรือคิดเป็นร้อยละ ๗.๔๑ และ ๕.๗๗ ของจำนวนผู้สมัครทั้งภาคตามลำดับ รวมแล้วเป็นจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งทั่วประเทศทั้งสิ้น ๒๑๔ คน หรือร้อยละ ๕.๖๑ ของจำนวนผู้สมัครทั่วประเทศ

พรรคมวลชน ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั่วประเทศทั้งหมดจำนวน ๒๐๕ คนหรือคิดเป็นร้อยละ ๕.๔๘ ของจำนวนผู้สมัครทั่วประเทศ โดยส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุดจำนวน ๘๘ คน หรือร้อยละ ๖.๐๐ รองลงมาได้แก่ภาคกลางจำนวน ๘๕ คน หรือร้อยละ ๖.๕๐ ภาคเหนือจำนวน ๒๐ คน หรือร้อยละ ๓.๐๖ และภาคใต้จำนวน ๑๖ คน หรือร้อยละ ๔.๔๐ ของจำนวนผู้สมัครทั้งภาค

สำหรับพรรครักไทย พรรครวมไทยและพรรคพลังใหม่เป็นพรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งต่ำกว่า ๒๐๐ คน ซึ่งพรรครักไทยส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั่วประเทศเป็นจำนวน ๑๔๔ คนหรือร้อยละ ๕.๐๕ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดทั่วประเทศ โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พรรคส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นจำนวนมากที่สุดคือ ๗๕ คน

หรือร้อยละ ๕.๑๑ รองลงมาได้แก่ ภาคกลางจำนวน ๗๒ คนหรือร้อยละ ๕.๔๒ ภาคเหนือ จำนวน ๓๒ คน หรือร้อยละ ๔.๕๐ และภาคใต้จำนวน ๑๕ คน หรือร้อยละ ๔.๑๒ ของ จำนวนผู้สมัครทั้งหมดของภาค

พรรครวมไทย ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งสิ้นจำนวน ๑๕๓ คน หรือร้อยละ ๕.๐๖ ของจำนวนผู้สมัครทั่วประเทศ โดยพรรคส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด จำนวน ๘๒ คน หรือร้อยละ ๕.๕๕ รองลงมาได้แก่ ภาคกลางจำนวน ๗๑ คน หรือร้อยละ ๕.๓๕ ภาคเหนือจำนวน ๓๘ คน หรือร้อยละ ๕.๘๒ และภาคใต้จำนวน ๒ คน หรือร้อยละ ๐.๕๕ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมด

ส่วนพรรคการเมืองสุดท้ายคือ พรรคพลังใหม่ ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งครั้งนี้เป็นจำนวนน้อยที่สุดในบรรดาพรรคการเมืองต่าง ๆ คือ จำนวน ๑๘๕ คน หรือร้อยละ ๔.๘๕ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดทั่วประเทศ โดยพรรคเน้นส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งในจังหวัดภาคกลางมากที่สุดคือจำนวน ๗๖ คน หรือร้อยละ ๕.๗๒ รองลงมาได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๗๑ คน หรือร้อยละ ๔.๘๕ ภาคใต้จำนวน ๒๕ คน หรือร้อยละ ๖.๘๗ และน้อยที่สุดคือ ภาคเหนือ ซึ่งพรรคส่งผู้สมัครจำนวน ๑๓ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๑.๕๔ ของจำนวนผู้สมัครทั้งภาค

โดยสรุปในการเลือกตั้งครั้งนี้มีพรรคการเมืองส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้ง มีจำนวนครบตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๖ พรรค ซึ่งพรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งจำนวนมากที่สุดคือ พรรคประชาธิปัตย์ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งจำนวน ๓๑๒ คน ส่วนพรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งจำนวนน้อยที่สุดคือ พรรคพลังใหม่ ส่งผู้สมัครจำนวน ๑๘๕ คน ในจำนวน พรรคการเมืองเหล่านี้ไม่มีพรรคการเมืองใดส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งได้ครบทุกเขตเลือกตั้ง พรรคการเมืองส่วนใหญ่สมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งมากกว่า ๒๐๐ คน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง เป็นภาคที่พรรคการเมืองทั้ง ๑๖ พรรคให้ความสนใจเป็นพิเศษทั้งนี้เพราะว่าภาคทั้งสองมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมกันแล้วเป็นจำนวน ๒๓๕ คน (ภาคกลาง ๑๑๔ คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๒๑ คน) ซึ่งมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (๓๔๗ คน) ที่มีได้ในการเลือกตั้งครั้งนี้ จึงทำให้พรรคการเมืองทั้งหมดพุ่งความสนใจมายังภาคทั้งสอง ดังจะเห็นได้จากการที่แต่ละพรรคการเมืองต่างส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลางเป็นจำนวนมากกว่ากึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีได้ในแต่ละภาค

สำหรับในภาคเหนือ นั้น พรรคการเมืองส่วนใหญ่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีได้ในการเลือกตั้งครั้งนี้ (๖๙ คน) ยกเว้นพรรคกิจสังคม พรรคแรงงานประชาธิปไตย พรรคปวงชนชาวไทย พรรคมวลชน พรรครักไทยและพรรคพลังใหม่ ซึ่งส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีในภาคนี้ในจำนวนพรรคการเมืองทั้ง ๑๖ พรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในภาคนี้ พรรคสหประชาธิปไตย เป็นพรรคการเมืองเดียวที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้ง

ภาคใต้เป็นภาคที่พรรคการเมืองให้ความสนใจในการส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งน้อยโดยเฉพาะพรรคปวงชนชาวไทยนั้นไม่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเลย และมีพรรคการเมืองส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งจำนวนต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (๔๓ คน) ของภาคนี้ มีจำนวนถึง ๖ พรรค คือ พรรคราษฎร (๑๗ คน) พรรคประชากรไทย (๒๑ คน) พรรคชาติประชาธิปไตย (๒๑ คน) พรรคมวลชน (๑๖ คน) พรรครักไทย (๑๖ คน) พรรครวมไทย (๒ คน) สำหรับพรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้งได้แก่ พรรคประชาธิปไตยซึ่งส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน ๔๓ คนเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีได้สำหรับภาคนี้

ผลการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. ๒๕๒๕

การยุบสภาเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๒๕ ได้ส่งผลต่อจำนวนที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองต่าง ๆ เป็นอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากความขัดแย้งภายในของพรรคการเมืองเอง ความไม่พร้อมของพรรคการเมืองในด้านต่าง ๆ ที่จะเข้าแข่งขันในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้ ดังนั้นผลการเลือกตั้งทั่วไปที่ปรากฏออกมาจึงทำให้จำนวนผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองต่างเปลี่ยนแปลงไปเมื่อเทียบกับผลการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ ๗ ผลการเลือกตั้งทั่วไปปี ๒๕๒๖ และ ๒๕๒๕

พรรค	๒๕๒๖	๒๕๒๕	เพิ่ม/ลด
๑. ประชาธิปัตย์	๕๖	๑๐๐	+ ๔๔
๒. ชชาติไทย	๗๓	๖๓	- ๑๐
๓. กิจสังคม	๕๒	๕๑	- ๑
๔. สหประชาธิปไตย *	๑๘	๓๘	+ ๒๐
๕. ประชากรไทย	๓๖	๒๔	- ๑๒
๖. รวมไทย ๒	๔	๑๕	+ ๑๑
๗. ราษฎร *	-	๑๘	+ ๑๘
๘. กิจประชาคม *	-	๑๕	+ ๑๕
๙. ก้าวหน้า	๓	๕	+ ๒
๑๐. ชชาติประชาธิปไตย	๑๕	๓	+ ๑๒
๑๑. มวลชน	-	๓	+ ๓
๑๒. ปวงชนชาวไทย	๑	๑	-
๑๓. พลังใหม่	-	๑	+ ๑
๑๔. แร้งงานประชาธิปไตย	-	๑	+ ๑
๑๕. เสรีนิยม	-	๑	+ ๑
๑๖. รักไทย	-	-	-
๑๗. อิสระ	๒๖	-	-
รวม	๓๒๔	๓๔๗	

- หมายเหตุ
๑. เดิมคือ "พรรคสยามประชาธิปไตย"
 ๒. เดิมคือ "พรรคประชาไทย"
 ๓. เดิมคือ "พรรคประชาราษฎร์"
 - * เดิมคือ "พรรคสหชาติ"

จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันพึงมีได้ในการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๙ นั้น มีจำนวนทั้งหมดรวม ๓๔๗ คน และผลการเลือกตั้งทั่วไปปรากฏว่ามีพรรคการเมืองได้รับเลือกตั้ง จำนวน ๑๕ พรรค จากจำนวนทั้งหมด ๑๖ พรรค ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ได้รับเลือกตั้งเข้ามามากที่สุดเป็นจำนวน ๑๐๐ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๘.๘๒ ของจำนวนผู้แทนฯ ทั้งหมด พรรคการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งมากเป็นลำดับรองลงมาได้แก่ พรรคชาติไทย ได้รับเลือกตั้งจำนวน ๖๓ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๘.๑๖ พรรคกิจสังคม ได้รับเลือกตั้งจำนวน ๕๑ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๔.๗๐ พรรคสหประชาชาติไทย ได้รับเลือกตั้งจำนวน ๓๘ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐.๙๕ พรรคประชากรไทย ได้รับเลือกตั้งจำนวน ๒๔ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๖.๙๒ พรรครวมไทย ได้รับเลือกตั้งจำนวน ๑๙ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๕.๔๘ พรรคราษฎร ได้รับเลือกตั้งจำนวน ๑๘ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๕.๑๙ พรรคกิจประชาคม ได้รับเลือกตั้งจำนวน ๑๕ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๔.๓๒ ส่วนพรรคการเมืองที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคได้รับเลือกตั้งไม่ถึงสิบคนหรือเรียกว่า พรรคต่ำสิบ นั้นได้แก่ พรรคก้าวหน้า ได้รับเลือกตั้งจำนวน ๙ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๒.๕๙ ของจำนวนผู้แทนราษฎรทั้งหมด พรรคชาติประชาธิปไตย และพรรคมวลชน ได้รับเลือกตั้งพรรคละ ๓ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๐.๘๗ พรรคปวงชนชาวไทย พรรคพลังใหม่ พรรคแรงงานประชาธิปไตยและพรรคเสรีนิยม ได้รับเลือกตั้งพรรคละ ๑ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๐.๒๙ ของจำนวนผู้แทนราษฎรทั่วประเทศ ส่วนพรรคการเมืองที่ไม่ได้รับเลือกตั้งเลยได้แก่ พรรครักไทย

ตารางที่ ๘ ผลการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๔

ภาค	กลาง		เหนือ		ตะวันออกเฉียงเหนือ		ใต้		ทั่วประเทศ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประชาธิปัตย์	๒๖	๒๒.๘๑	๑๐	๑๔.๔๓	๒๘	๒๓.๑๔	๓๖	๘๓.๗๒	๑๐๐	๒๘.๘๒
ชาติไทย	๓๓	๒๘.๓๕	๑๑	๑๕.๓๕	๑๙	๑๕.๗๐	-	-	๖๓	๑๘.๑๖
กิจสังคม	๕	๗.๙๐	๖	๘.๗๐	๓๕	๒๘.๕๓	๑	๒.๓๓	๕๑	๑๔.๗๐
สหประชาชาติไทย	๖	๕.๒๖	๑๕	๒๑.๔๔	๑๑	๙.๐๙	๒	๔.๖๕	๓๘	๑๐.๕๕
ประชากรไทย	๒๒	๑๙.๓๐	๑	๑.๔๕	๑	๐.๘๓	-	-	๒๔	๖.๕๒
รวมไทย	๑	๐.๘๙	๑๑	๑๕.๓๕	๗	๕.๗๙	-	-	๑๙	๕.๔๘
ราษฎร	๘	๗.๐๒	๔	๕.๘๐	๖	๕.๙๖	-	-	๑๘	๕.๑๙
กิจประชาคม	๑	๐.๘๙	๖	๘.๗๐	๖	๕.๙๖	๒	๔.๖๕	๑๕	๔.๓๒
ก้าวหน้า	๕	๔.๓๙	๑	๑.๔๕	๒	๑.๖๕	๑	๒.๓๓	๙	๒.๕๙
ชาติประชาธิปไตย	๑	๐.๘๙	-	-	๒	๑.๖๕	-	-	๓	๐.๘๗
มวลชน	๑	๐.๘๙	-	-	๒	๑.๖๕	-	-	๓	๐.๘๗
ปวงชนชาวไทย	-	-	-	-	๑	๐.๘๓	-	-	๑	๐.๒๙
พลังใหม่	-	-	-	-	-	-	๑	๒.๓๓	๑	๐.๒๙
แรงงานประชาธิปไตย	-	-	-	-	๑	๐.๘๓	-	-	๑	๐.๒๙
เสรีนิยม	๑	๐.๘๙	-	-	-	-	-	-	๑	๐.๒๙
รักไทย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	๑๑๔	๑๐๐	๖๙	๑๐๐	๑๒๑	๑๐๐	๔๓	๑๐๐	๓๔๗	๑๐๐

ตารางที่ ๘ เปรียบเทียบจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งกับจำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งของพรรคการเมืองในภาคต่าง ๆ

พรรค	ภาค		กลาง		เหนือ		ตะวันออกเฉียงเหนือ		ใต้		ทั่วประเทศ	
	ส่ง	ได้	ส่ง	ได้	ส่ง	ได้	ส่ง	ได้	ส่ง	ได้	ส่ง	ได้
ประชาธิปัตย์	๙๗	๒๖	๕๘	๑๐	๑๑๔	๒๘	๒๘	๒๘	๔๓	๓๖	๓๑๒	๑๐๐
ชาติไทย	๗๐	๓๓	๔๙	๑๑	๑๐๕	๑๑	๑๙	๑๙	๒๕	-	๒๔๕	๖๓
กิจสังคม	๘๘	๕	๒๗	๖	๑๐๒	๒๒	๓๕	๓๕	๓๐	๑	๒๔๕	๕๑
สหประชาชาติไทย	๘๖	๖	๖๕	๑๙	๙๗	๑๑	๑๑	๑๑	๓๐	๒	๒๔๐	๕๑
ประชากรไทย	๘๒	๒๒	๕๐	๑	๘๕	๑	๑	๑	๘	๒	๒๗๖	๓๘
รวมไทย	๗๑	๑	๑๕๑	๑๑	๔๒๑	๑๑	๑๑	๑๑	๑๑	-	๑๐๑๒	๑๐๑
ราษฎร	๘๗	๘	๕๒	๔	๙๗	๔	๗	๗	๒	-	๑๕๓	๑๕
กิจประชาคม	๖๕	๑	๓๗	๖	๙๗	๖	๖	๖	๑๗	-	๒๕๓	๑๕
ก้าวหน้า	๘๗	๕	๕๑	๖	๗๗	๖	๖	๖	๓๑	๒	๒๒๕	๑๕
ชาติประชาธิปไตย	๖๓	๑	๕๑	๑	๑๑๐	๒	๒	๒	๓๒	๑	๒๘๐	๕
มวลชน	๘๕	๑	๕๑	-	๗๕	๒	๒	๒	๒๑	-	๒๑๕	๓
ปวงชนชาวไทย	๑๐๒	-	๒๐	-	๘๘	๒	๒	๒	๑๖	-	๒๐๕	๓
พลังใหม่	๗๖	-	๓๓	-	๘๑	๑	๑	๑	-	-	๒๑๖	๑
แรงงานประชาธิปไตย	๘๖	-	๑๓	-	๗๑	-	-	-	๒๕	๑	๑๕๕	๑
เสรีนิยม	๑๑๑	๑	๕๘	-	๙๘	๑	๑	๑	๓๑	-	๒๕๐	๑
รักไทย	๗๒	-	๓๒	-	๗๕	-	-	-	๒๘	-	๒๘๗	๑

พรรคประชาธิปัตย์ ประสบความสำเร็จมากที่สุดในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้ โดยเฉพาะในจังหวัดภาคใต้ กล่าวคือ พรรคประชาธิปัตย์ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้ง ในภาคนี้จำนวน ๔๓ คน ซึ่งครบทุกเขตเลือกตั้ง หรือร้อยละ ๑๓.๗๘ ของจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศและได้รับเลือกตั้งเข้ามาในภาคใต้ถึง ๓๖ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๓.๗๒ ของจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดที่พรรคส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งและร้อยละ ๘๓.๗๒ ของจำนวนผู้แทนราษฎรทั้งหมดที่มีได้ในภาคนี้

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่พรรคประชาธิปัตย์ประสบความสำเร็จรองลงมา กล่าวคือ พรรคประชาธิปัตย์ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดจำนวน ๑๑๔ คน หรือร้อยละ ๓๖.๕๓ ของจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคส่งทั้งหมดทั่วประเทศ และได้รับเลือกตั้งเข้ามาทั้งหมดจำนวน ๒๘ คน หรือร้อยละ ๒๔.๕๖ ของจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดที่พรรคส่งสมัครรับเลือกตั้งในภาคนี้ หรือร้อยละ ๒๓.๑๑ ของจำนวนผู้แทนราษฎรทั้งหมดของภาคนี้ ในภาคกลางนั้น พรรคประชาธิปัตย์ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดจำนวน ๔๗ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๑.๐๘ ของจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคส่งสมัครทั้งหมดทั่วประเทศ และได้รับเลือกตั้งจำนวน ๒๖ คนหรือร้อยละ ๒๖.๘๐ ของจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดที่พรรคส่งสมัครในภาคนี้ หรือร้อยละ ๒๒.๘๐ ของจำนวนผู้แทนราษฎรทั้งหมดของภาคนี้ โดยเฉพาะกรุงเทพมหานครนั้น พรรคประชาธิปัตย์ได้รับเลือกตั้งถึง ๑๖ คน จากผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคทั้งหมด ๓๖ คน

สำหรับภาคเหนือแล้วพรรคประชาธิปัตย์ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร พรรคประชาธิปัตย์ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งในภาคนี้ทั้งหมด ๕๘ คน หรือร้อยละ ๑๘.๕๘ ของจำนวนผู้สมัครที่พรรคส่งเข้าสมัครทั่วประเทศ แต่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาเป็นจำนวน ๑๐ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๗.๒๔ ของจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดที่พรรคส่งในภาคนี้ หรือร้อยละ ๑๔.๔๔ ของจำนวนผู้แทนราษฎรทั้งหมดของภาคเหนือ

อย่างไรก็ตามแม้ว่าพรรคประชาธิปัตย์จะได้รับเลือกตั้งและมีที่นั่งมากที่สุดใน การเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้ แต่ก็ไม่มากพอที่จะเป็นเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากพรรคประชาธิปัตย์มีที่นั่งเพียง ๑๐๐ ที่นั่ง หรือร้อยละ ๒๘.๘๒ ของจำนวนที่ นั่งทั้งหมดในสภาผู้แทนราษฎรพรรคประชาธิปัตย์ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด ทั่วประเทศ ๓๑๒ คน ได้รับเลือกตั้ง ๑๐๐ คน จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งคิดเป็นร้อยละ ๓๒.๐๔ ของจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดของพรรค

พรรคการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามามากเป็นอันดับที่สองได้แก่ พรรคชาติไทย ซึ่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นจำนวนถึง ๒๔๙ คน และได้รับเลือกตั้งเป็นจำนวน ๖๓ คน หรือร้อยละ ๒๕.๓๐ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งและมีที่นั่งในสภาคิดเป็นร้อยละ ๑๘.๑๖ ในการเลือกตั้งครั้งนี้ พรรคชาติไทยประสบความสำเร็จมากที่สุดในภาคกลาง กล่าวคือ พรรคชาติไทย ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด ๗๐ คน หรือร้อยละ ๒๘.๑๑ ของจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศและได้รับเลือกตั้งจำนวน ๓๓ คน หรือร้อยละ ๔๗.๑๔ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดของพรรคในภาคนี้ หรือร้อยละ ๒๘.๘๕ ของจำนวนผู้แทนราษฎรทั้งหมดของภาคนี้

สำหรับภาคที่พรรคชาติไทยประสบความสำเร็จรองลงมาได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือพรรคส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งจำนวน ๑๐๕ คนหรือร้อยละ ๔๒.๑๖ ของจำนวนผู้สมัครของพรรคทั้งหมดทั่วประเทศ และได้รับเลือกตั้งจำนวน ๑๙ คนหรือร้อยละ ๑๘.๑๐ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งสมัครในภาคนี้หรือร้อยละ ๑๕.๗๐ ของจำนวนผู้แทนราษฎรที่มีในภาคนี้ ในภาคเหนือนั้น พรรคส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นจำนวน ๔๕ คน หรือร้อยละ ๑๘.๖๕ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งสมัครทั่วประเทศและได้รับเลือกตั้งเข้ามาจำนวน ๑๑ คน หรือร้อยละ ๒๒.๔๕ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดของพรรคในภาคนี้หรือร้อยละ ๑๕.๘๔ ของจำนวนผู้แทนราษฎรทั้งหมดในภาคนี้

ภาคใต้เป็นภาคที่พรรคชาติไทยประสบความสำเร็จมากที่สุดคือ ไม่มีสมาชิกของพรรคได้รับเลือกตั้งเลย ขณะที่พรรคส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งจำนวน ๒๕ คน หรือร้อยละ ๑๐.๐๔ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งสมัครทั่วประเทศ

พรรคกิจสังคม เป็นพรรคการเมืองหนึ่งที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งครบทุกภาคเป็นจำนวน ๒๔๐ คน และได้รับเลือกตั้งมากเป็นอันดับที่สามจำนวน ๕๑ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒๕ ของผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั่วประเทศ และมีที่นั่งในสภาคิดเป็นจำนวนร้อยละ ๑๕.๗๐ ในการเลือกตั้งครั้งนี้ พรรคกิจสังคมไม่ประสบผลสำเร็จมากเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากเกิดความขัดแย้งภายในพรรคและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคส่วนหนึ่งแยกตัวออกจากพรรคก่อนหน้าการเลือกตั้งเล็กน้อยและส่งผลให้จำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคและได้รับเลือกตั้งลดน้อยลงเกือบครึ่งหนึ่งเมื่อเทียบกับการเลือกตั้งเมื่อปี ๒๕๒๖ อย่างไรก็ตามในการเลือกตั้งครั้งนี้พรรคกิจสังคมยังประสบความสำเร็จในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเช่นเดียวกันกับการเลือกตั้งในปี ๒๕๒๖ โดยได้รับเลือกตั้งเข้ามามากที่สุด กล่าวคือ พรรคส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งจำนวน

๔๒ คนหรือร้อยละ ๓๘.๓๓ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศ และได้รับเลือกตั้งเป็นจำนวน ๓๕ คน หรือร้อยละ ๓๘.๐๔ ของผู้สมัครทั้งหมดของพรรคในภาคนี้ หรือร้อยละ ๒๘.๕๓ ของจำนวนผู้แทนราษฎรทั้งหมดของภาคนี้

สำหรับในภาคอื่น ๆ พรรคกิจสังคมยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยในภาคกลาง พรรคส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งมากถึง ๘๘ คน หรือร้อยละ ๓๖.๖๖ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศ แต่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาจำนวนเพียง ๔ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐.๒๓ ของจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดของพรรคในภาคนี้ หรือเพียงร้อยละ ๗.๕๐ ของจำนวนผู้แทนราษฎรของภาคกลางทั้งหมด ส่วนภาคเหนือนั้น พรรคส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งจำนวน ๒๗ คน หรือร้อยละ ๑๖.๒๕ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งสมัครทั่วประเทศ และได้รับเลือกตั้งเข้ามาจำนวน ๖ คน หรือร้อยละ ๒๒.๒๒ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดของพรรคในภาคนี้ หรือร้อยละ ๘.๗๐ ของจำนวนผู้แทนราษฎรของภาคเหนือทั้งหมด ในภาคใต้ที่พรรคกิจสังคมประสบความสำเร็จพอสมควร โดยพรรคส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งจำนวน ๓๓ คน หรือร้อยละ ๑๓.๗๕ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งสมัครทั่วประเทศ แต่ได้รับเลือกตั้งจำนวนเพียง ๑ คน หรือร้อยละ ๓.๐๒ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดของพรรคในภาคนี้ หรือร้อยละ ๒.๓๓ ของจำนวนผู้แทนราษฎรของภาคใต้ทั้งหมด

พรรคสหประชาธิปไตย เป็นพรรคการเมืองใหม่ที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวกันระหว่างพรรคสยามประชาธิปไตยกับกลุ่มผู้แทนราษฎรเก่าส่วนหนึ่งที่แยกตัวออกมาจากพรรคกิจสังคม ภายหลังการยุบสภาเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๒๕ ในการเลือกตั้งพรรคนี้ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งจำนวนทั้งสิ้น ๒๗๖ คน แต่ได้รับเลือกตั้งจำนวน ๓๘ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๓.๗๖ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งสมัครทั่วประเทศและมีที่นั่งในสภาคิดเป็นจำนวนร้อยละ ๑๐.๕๕ ของจำนวนที่นั่งทั้งหมด ในภาคเหนือ พรรคสหประชาธิปไตยส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้งเป็นผู้สมัครทั้งสิ้นจำนวน ๖๔ คน หรือร้อยละ ๒๕ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศ และได้รับเลือกตั้งจำนวน ๑๔ คน หรือร้อยละ ๒๗.๕๔ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดในภาคนี้ที่พรรคส่งสมัคร สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่พรรคส่งสมาชิกเข้าสมัครมากที่สุดเป็นจำนวน ๘๗ คน หรือร้อยละ ๓๕.๑๔ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศ แต่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาเป็นจำนวน ๑๑ คน หรือร้อยละ ๑๑.๓๔ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดในภาคนี้ของพรรค

ภาคกลาง พรรคสหประชาธิปไตยส่งสมาชิกเข้าสมัครแข่งขันมากเป็นลำดับ รองลงมาจำนวน ๘๖ คน หรือร้อยละ ๓๑.๑๕ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศ แต่ได้รับเลือกตั้งเพียง ๖ คน หรือร้อยละ ๖.๘๘ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งสมัครในภาคนี้ หรือร้อยละ ๕.๒๖ ของจำนวนผู้แทนราษฎรของภาคนี้ทั้งหมด ส่วนภาคใต้ นั้น พรรคไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร โดยพรรคส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้งจำนวน ๒๔ คน หรือร้อยละ ๘.๖๙ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศ แต่ได้รับเลือกตั้งเพียง ๒ คน หรือร้อยละ ๘.๓๓ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดในภาคนี้ของพรรค หรือร้อยละ ๔.๖๕ ของจำนวนผู้แทนราษฎรทั้งหมดของภาคใต้

พรรคประชากรไทยนั้น ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งในภาคกลาง โดยส่งสมาชิกเข้าสมัครทั้งสิ้น ๘๒ คน หรือร้อยละ ๓๔.๕๙ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศ และได้รับเลือกตั้งจำนวน ๒๒ คน หรือร้อยละ ๒๖.๘๓ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งสมัครในภาคนี้ หรือร้อยละ ๑๙.๓๐ ของจำนวนผู้แทนราษฎรของภาคกลางทั้งหมด และโดยเฉพาะกรุงเทพมหานครนั้น พรรคนี้ได้รับเลือกตั้งถึง ๑๖ คน หรือร้อยละ ๔๔.๔๔ ของจำนวนผู้แทนราษฎรของกรุงเทพมหานคร สำหรับภาคอื่น ๆ พรรคประชากรไทยประสบความสำเร็จล้มเหลวพอสมควร กล่าวคือ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพรรคส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นจำนวนมากถึง ๘๔ คน หรือร้อยละ ๓๕.๔๔ ของผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศ แต่ได้รับเลือกตั้งเพียงจำนวน ๑ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๑.๑๙ ของจำนวนผู้สมัครที่พรรคส่งสมัครทั้งหมดในภาคนี้ หรือร้อยละ ๐.๘๓ ของจำนวนผู้แทนราษฎรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมด ส่วนภาคเหนือ นั้นก็เช่นเดียวกันโดยพรรคส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งจำนวน ๕๐ คน หรือร้อยละ ๒๑.๐๙ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดทั่วประเทศของพรรค แต่ได้รับเลือกตั้งเพียง ๑ คน หรือร้อยละ ๒ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งในภาคนี้ หรือร้อยละ ๑.๔๕ ของจำนวนผู้แทนราษฎรของภาคเหนือทั้งหมดและภาคใต้ พรรคประสบกับความพ่ายแพ้เป็นอย่างมาก ซึ่งภาคนี้พรรคส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งจำนวน ๒๑ คน หรือร้อยละ ๘.๘๖ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศ แต่ปรากฏว่าไม่ได้รับเลือกตั้งเลย

พรรคประชากรไทย ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งสิ้นจำนวน ๒๓๗ คน และได้รับเลือกตั้ง ๒๔ คน หรือร้อยละ ๑๐.๑๒ ของจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดของพรรค และมีที่นั่งในสภาคิดเป็นจำนวนร้อยละ ๖.๕๒

พรรครวมไทย เป็นพรรคการเมืองใหม่ซึ่งเดิมคือ พรรคประชาชนไทย พรรคนี้เกิดขึ้นจากการรวมตัวกันของกลุ่มผู้แทนราษฎรเก่าที่แยกตัวออกจากพรรคกิจสังคม และพรรคชาติไทยเป็นส่วนใหญ่ ภายหลังจากการยุบสภาปี ๒๕๒๙ โดยพรรคนี้ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั่วประเทศทั้งสิ้น ๑๙๓ คน และได้รับเลือกตั้งจำนวน ๑๙ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๙.๘๔ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดของพรรค และมีที่นั่งในสภาคิดเป็นร้อยละ ๕.๔๘ ของจำนวนทั้งหมด ในภาคเหนือเป็นภาคที่พรรคประสบความสำเร็จมากที่สุด กล่าวคือ พรรคส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้ง ๓๘ คน หรือร้อยละ ๑๙.๖๘ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศ และได้รับเลือกตั้งเป็นจำนวน ๑๑ คน หรือร้อยละ ๒๘.๙๕ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดในภาคนี้ของพรรคหรือร้อยละ ๑๕.๙๔ ของจำนวนผู้แทนราษฎรทั้งหมดของภาคเหนือ ส่วนภาคอื่น ๆ พรรคไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พรรคส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน ๘๒ คน หรือร้อยละ ๔๒.๔๘ จำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศ แต่ได้รับเลือกตั้งเพียง ๗ คน หรือร้อยละ ๘.๕๔ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดในภาคนี้ของพรรค หรือร้อยละ ๕.๗๙ ของจำนวนผู้แทนราษฎรทั้งหมดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนภาคกลางนั้นนับว่าประสบความสำเร็จน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดที่พรรคสมัครจำนวน ๗๑ คน หรือร้อยละ ๓๖.๗๘ แต่ได้รับเลือกตั้งเพียง ๑ คน หรือร้อยละ ๑.๔๑ ของจำนวนผู้สมัครของพรรคทั้งหมดในภาคนี้ หรือร้อยละ ๐.๘๙ ของจำนวนผู้แทนราษฎรทั้งหมดของภาคกลาง ในภาคใต้นั้นพรรคส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้ง ๒ คน และไม่ได้รับเลือกตั้งเลย

พรรคราษฎร พรรคการเมืองนี้เดิมทีคือ “พรรคสหชาติ” ภายหลังจากการยุบสภาปี ๒๕๒๙ แล้วได้เปลี่ยนชื่อและคณะผู้บริหารใหม่ และส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั่วประเทศจำนวน ๒๕๓ คน และได้รับเลือกตั้งจำนวน ๑๘ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๗.๑๑ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศและมีที่นั่งในสภาคิดเป็นร้อยละ ๕.๑๙ ของที่นั่งทั้งหมด โดยทั่วไปพรรคนี้ไม่ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งเท่าที่ควร โดยในภาคใต้นั้นพรรคส่งผู้สมัครจำนวน ๑๙ คน หรือร้อยละ ๖.๗๑ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดของพรรคทั่วประเทศ แต่ไม่ได้รับเลือกตั้งเลย ภาคกลางเป็นภาคที่พรรคได้รับเลือกตั้งเข้ามามากกว่าภาคอื่น ๆ กล่าวคือ พรรคส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งจำนวน ๘๗ คน หรือร้อยละ ๓๒.๔๑ ของจำนวนผู้สมัครทั้งที่พรรคส่งทั่วประเทศ และได้รับเลือกตั้งจำนวน ๘ คน หรือร้อยละ ๙.๒๐ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งในภาคนี้ หรือร้อยละ ๗.๐๒ ของจำนวนผู้แทนราษฎรทั้งหมดของภาคกลาง

รองลงมาได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นภาคที่พรรคส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งมากที่สุด ๔๗ คน หรือร้อยละ ๓๔.๓๓ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศ แต่ได้รับเลือกตั้งเพียง ๖ คน หรือร้อยละ ๖.๑๔ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดในภาคนี้ของพรรค หรือร้อยละ ๔.๔๖ ของจำนวนผู้แทนราษฎรของภาคนี้ทั้งหมด ส่วนภาคเหนือ พรรคส่งสมัครจำนวน ๕๒ คน หรือร้อยละ ๒๐.๕๕ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดของพรรคทั่วประเทศ แต่ได้รับเลือกตั้งเพียง ๔ คน หรือร้อยละ ๗.๖๙ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดในภาคนี้ของพรรค หรือร้อยละ ๕.๘๐ ของจำนวนผู้แทนราษฎรทั้งหมดของภาคเหนือ

พรรคกิจประชาคม เดิมทีคือ “พรรคประชากรราษฎร” แต่ภายหลังการยุบสภาแล้วจึงเปลี่ยนชื่อมาเป็นพรรคกิจประชาคม และส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้งทั่วประเทศจำนวน ๒๒๔ คน และได้รับเลือกตั้งจำนวน ๑๕ คน หรือร้อยละ ๖.๕๗ ของจำนวนผู้สมัครทั่วประเทศทั้งหมดของพรรค และมีที่นั่งคิดเป็นจำนวนร้อยละ ๔.๓๒ การเลือกตั้งในภาคเหนือเป็นภาคที่พรรคประสบความสำเร็จกว่าภาคอื่น ๆ โดยพรรคส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้งจำนวน ๓๗ คน หรือร้อยละ ๑๖.๒๒ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศ และได้รับเลือกตั้งจำนวน ๖ คน หรือร้อยละ ๑๖.๒๒ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดในภาคนี้ของพรรคหรือร้อยละ ๘.๗๐ ของจำนวนผู้แทนราษฎรทั้งหมดของภาคเหนือ รองลงมาได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพรรคส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งจำนวน ๕๕ คน หรือร้อยละ ๔๑.๖๖ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศ และได้รับเลือกตั้งจำนวน ๖ คน หรือร้อยละ ๖.๓๒ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดในภาคนี้ของพรรค หรือร้อยละ ๔.๔๖ ของจำนวนผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในภาคใต้ พรรคส่งผู้สมัครจำนวน ๓๑ คน หรือร้อยละ ๑๓.๕๔ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศ ได้รับเลือกตั้งจำนวน ๒ คน หรือร้อยละ ๖.๔๕ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดในภาคนี้ของพรรค หรือร้อยละ ๔.๖๕ ของจำนวนผู้แทนราษฎรทั้งหมดของภาคใต้ ส่วนภาคกลางนั้นถือว่าพรรคประสบความสำเร็จพอสมควร กล่าวคือ พรรคส่งผู้สมัครจำนวน ๖๕ คนหรือร้อยละ ๒๘.๕๐ ของจำนวนผู้สมัครทั่วประเทศของพรรค แต่ได้รับเลือกตั้งเพียง ๑ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๑.๕๔ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดในภาคนี้ของพรรค หรือร้อยละ ๐.๘๔ ของจำนวนผู้แทนราษฎรทั้งหมดของภาคกลาง

สำหรับพรรคการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งต่ำกว่าพรรคละ ๑๐ คน หรือที่เรียกว่าพรรคต่ำสิบนั้นมีอยู่ ๗ พรรค อันได้แก่ พรรคก้าวหน้า พรรคชาติประชาธิปไตย พรรคมวลชน พรรคปวงชนชาวไทย พรรคพลังใหม่ พรรคแรงงานประชาธิปไตย และพรรค

เสรีนิยม ซึ่งพรรคการเมืองทั้ง ๗ นี้ได้รวมกลุ่มกันเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในรัฐสภา โดยเรียกกลุ่มตัวเองว่า “กลุ่ม ๑๔” อันหมายถึงจำนวนผู้แทนราษฎรที่กลุ่มพรรคการเมืองเหล่านี้มีจำนวน ๑๔ คน

พรรคการเมืองในกลุ่ม ๑๔ นี้ ส่วนใหญ่ล้วนส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๔ เป็นจำนวนมากพรรคละ ๒๐๐ คนขึ้นไป สำหรับพรรคก้าวหน้า นั้น ส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้งจำนวน ๒๕๐ คน และได้รับเลือกตั้งจำนวน ๔ คน หรือร้อยละ ๓.๒๑ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศ และมีที่นั่งในสภาคิดเป็นร้อยละ ๒.๕๔ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคใต้ นั้น พรรคส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นจำนวน ๑๑๐, ๘๗, ๕๑ และ ๓๒ คน ตามลำดับ หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๔.๒๘, ๑๘.๒๑ และ ๑๑.๔๒ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศตามลำดับ และได้รับเลือกตั้งเป็นจำนวน ๒, ๕, ๑ และ ๑ คน หรือร้อยละ ๑.๘๒, ๕.๗๕, ๑.๔๖ และ ๓.๑๓ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งเข้าสมัครในแต่ละภาคตามลำดับ

พรรคชาติประชาธิปไตย ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั่วประเทศจำนวน ๒๑๔ คน และปรากฏว่า ได้รับเลือกตั้งจำนวนเพียง ๓ คน หรือร้อยละ ๑.๔๐ ของจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดของพรรค และมีที่นั่งในสภาคิดเป็นจำนวนร้อยละ ๐.๘๗ ของที่นั่งทั้งหมด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง พรรคส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งสิ้นภาคละ ๗๔ และ ๖๓ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๖.๕๑ และ ๒๔.๔๓ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศ และได้รับเลือกตั้งภาคละ ๒ และ ๑ ตามลำดับ หรือร้อยละ ๒.๕๓ และ ๑.๕๔ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดของพรรคในแต่ละภาค ส่วนภาคเหนือและภาคใต้นั้นผู้สมัครของพรรคไม่ได้รับเลือกตั้งเลย ซึ่งในภาคทั้งสองนี้พรรคส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งภาคละ ๕๑ และ ๒๑ คน ตามลำดับ หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๓.๘๓ และ ๘.๘๑ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศ

พรรคมวลชน ได้รับเลือกตั้งในสองภาคคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง โดยได้รับเลือกภาคละ ๒ และ ๑ คน ตามลำดับ หรือร้อยละ ๒.๒๔ และ ๑.๘๑ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดของพรรคในแต่ละภาค และทั้งสองภาคนี้พรรคส่งผู้สมัครทั้งสิ้นภาคละ ๘๘ และ ๘๕ คน ตามลำดับ หรือร้อยละ ๔๒.๑๐ และ ๔๐.๖๖ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศ สำหรับภาคเหนือและภาคใต้ พรรคส่งผู้สมัครภาคละ ๕๑ และ ๑๖ คน ตามลำดับ หรือร้อยละ ๒๔.๔๐ และ ๗.๖๕ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศ และผลการเลือกตั้งปรากฏว่า ไม่ได้รับเลือกตั้งเลย พรรคมวลชนส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้งทั่วประเทศทั้งสิ้น ๒๐๔ คน แต่ได้รับเลือกตั้งเพียง ๓ คน หรือคิดเป็น

ร้อยละ ๑.๔๓ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดของพรรคและมีที่นั่งในสภาคิดเป็นร้อยละ ๐.๘๗ ของที่นั่งทั้งหมด

พรรคปวงชนชาวไทย ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งในสามภาค ยกเว้นภาคใต้ พรรคไม่ส่งผู้สมัครเลย ภาคกลางเป็นภาคที่พรรคส่งผู้สมัครมากที่สุด ๑๐๒ คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๘๑ คน และภาคเหนือ ๓๓ คน หรือในแต่ละภาคคิดเป็นร้อยละ ๔๗.๒๒, ๓๗.๕๐ และ ๑๕.๒๗ ตามลำดับของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศ และได้รับเลือกตั้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพียง ๑ คน หรือร้อยละ ๐.๔๖ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศ (๒๑๖ คน)

พรรคพลังใหม่ ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั่วประเทศ ๑๘๕ คน โดยแบ่งเป็นภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้และภาคเหนือ จำนวนภาคละ ๗๖, ๗๑, ๒๕ และ ๑๓ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๑.๐๘, ๓๘.๓๗, ๑๓.๕๑ และ ๗.๐๒ ตามลำดับ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดทั่วประเทศของพรรค และได้รับเลือกตั้งเพียง ๑ คน ในภาคใต้หรือร้อยละ ๐.๕๔ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดของพรรค

พรรคแรงงานประชาธิปไตย ก็เช่นเดียวกันได้รับเลือกตั้งเพียง ๑ คน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือร้อยละ ๐.๔๑ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมด ๒๕๐ คน ที่พรรคส่งสมัครทั่วประเทศ โดยพรรคส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้และภาคเหนือ เป็นจำนวน ๘๘, ๘๖, ๓๑ และ ๒๕ คน ตามลำดับ หรือร้อยละ ๔๐.๘๓, ๓๕.๘๓, ๑๒.๘๑ และ ๑๐.๕๑ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศ

พรรคเสรีนิยม ได้รับเลือกตั้งเพียง ๑ คน จากผู้สมัครของพรรคทั้งหมด ๒๘๗ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๐.๓๔ โดยได้รับเลือกตั้งในภาคกลางซึ่งพรรคส่งผู้สมัครจำนวน ๑๑๑ คน หรือร้อยละ ๓๘.๖๗ ของจำนวนผู้สมัครของพรรคทั้งหมด ส่วนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือและภาคใต้ นั้น พรรคส่งผู้สมัครภาคละ ๑๐๐, ๔๘ และ ๒๘ คน ตามลำดับหรือคิดเป็นร้อยละ ๓๔.๘๔, ๑๖.๗๒ และ ๙.๗๕ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศ

ทั้งพรรคปวงชนชาวไทย พลังใหม่ แรงงานประชาธิปไตยและเสรีนิยม ต่างมีที่นั่งในสภา พรรคละ ๑ ที่นั่ง หรือคิดเป็นร้อยละ ๐.๒๙ ของจำนวนที่นั่งทั้งหมด

ส่วนพรรครักไทยนั้น ปรากฏว่าไม่ได้รับเลือกตั้งเลย ในจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรค ๑๘๔ คน โดยแยกเป็นผู้สมัครในภาคเหนือ ๗๕ คน หรือร้อยละ ๓๘.๖๔ ภาคกลาง ๗๒ คน หรือร้อยละ ๓๗.๑๑ ภาคเหนือ ๓๒ คน หรือร้อยละ ๑๖.๔๔ และภาคใต้ ๑๕ คน หรือร้อยละ ๗.๗๓ ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมดที่พรรคส่งทั่วประเทศ

จำนวนผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองในภาคต่าง ๆ

ในการเลือกตั้งครั้งนี้มีพรรคการเมืองส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด ๑๖ พรรค ปรากฏว่าได้รับเลือกตั้ง จำนวน ๑๕ พรรค ในจำนวนนี้มีพรรคการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งทุกภาค จำนวน ๕ พรรค ได้แก่ พรรคประชาธิปัตย์ กิจสังคม กิจประชาคม ก้าวหน้า และพรรคสหประชาชาติไทย ซึ่งพรรคการเมืองเหล่านี้เป็นพรรคที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นจำนวนมากที่สุด

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่พรรคการเมืองได้รับเลือกตั้งมากที่สุด คือ จำนวน ๑๓ พรรค รองลงมาได้แก่ ภาคกลางและภาคเหนือ ซึ่งพรรคการเมืองได้รับเลือกตั้งจำนวน ๑๒ และ ๕ พรรคตามลำดับ ส่วนภาคใต้เป็นภาคที่พรรคการเมืองได้รับเลือกตั้งเข้ามาน้อยที่สุดเพียง ๖ พรรค อันได้แก่ พรรคประชาธิปัตย์ กิจประชาคม สหประชาชาติไทย กิจสังคม ก้าวหน้าและพรรคพลังใหม่

ตารางที่ ๑๐ จำนวนผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

พรรค	จำนวนผู้แทนฯ	ร้อยละของจำนวนผู้แทนฯ ในภาค
๑. กิจสังคม	๓๕	๒๘.๕๓
๒. ประชาธิปัตย์	๒๘	๒๓.๑๕
๓.ชาติไทย	๑๕	๑๕.๗๐
๔. สหประชาชาติไทย	๑๑	๙.๐๘
๕. รวมไทย	๗	๕.๗๕
๖. กิจประชาคม	๖	๕.๕๖
๗. ราษฎร	๖	๕.๕๖
๘. ก้าวหน้า	๒	๑.๖๕
๙. ชาติประชาชาติไทย	๒	๑.๖๕
๑๐. มวลชน	๒	๑.๖๕
๑๑. ประชากรไทย	๑	๐.๘๓
๑๒. ปวงชนชาวไทย	๑	๐.๘๓
๑๓. แร่งงานประชาชาติไทย	๑	๐.๘๓
รวม	๑๒๓	๑๐๐

หมายเหตุ พรรคการเมืองที่ไม่ได้รับเลือกตั้ง ได้แก่ พลังใหม่, เสรีนิยม และรักไทย

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวนผู้แทนราษฎรรวมทั้งหมดจำนวน ๑๒๑ คน มีพรรคการเมืองทั้งหมด ๑๖ พรรค ที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งรวม ๑,๔๖๘ คน ผลการเลือกตั้งปรากฏว่า ไม่มีพรรคการเมืองได้รับเสียงข้างมากในภาคนี้ จำนวนผู้แทนราษฎรทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้กระจายไปตามพรรคการเมืองต่าง ๆ ถึง ๑๓ พรรค พรรคกิจสังคมยังเป็นพรรคการเมืองที่ได้รับความนิยมของประชาชนในภาคนี้เช่นเดียวกับการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อปี ๒๕๒๖ โดยได้รับเลือกตั้งจำนวน ๓๕ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๘.๕๓ ของจำนวนผู้แทนราษฎรทั้งหมดในภาคนี้ รองลงมาได้แก่ พรรคประชาธิปัตย์ โดยได้รับเลือกตั้งจำนวน ๒๘ คน หรือร้อยละ ๒๓.๑๔ ของจำนวนผู้แทนราษฎรทั้งหมดในภาคนี้ ซึ่งเพิ่มขึ้นมากพอสมควรเมื่อเทียบกับการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อปี ๒๕๒๖ มีข้อที่น่าสังเกตประการหนึ่งก็คือ ผลการเลือกตั้งที่ปรากฏออกมามีแนวโน้มว่าประชาชนในภาคนี้นิยมไปออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งในระบบพรรคมากขึ้น จะเห็นได้ว่าเมื่อรวมจำนวนผู้แทนราษฎรของพรรคกิจสังคมและพรรคประชาธิปัตย์เข้าด้วยกันแล้วจะมีจำนวนถึง ๖๓ คน จากจำนวนผู้แทนราษฎรทั้งหมด ๑๒๑ คนในภาคนี้หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๒.๐๗ ซึ่งมีจำนวนเกินครึ่งของจำนวนผู้แทนราษฎรทั้งหมดที่มีอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตารางที่ ๑๑ จำนวนผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองต่าง ๆ ในภาคกลาง

พรรค	จำนวนผู้แทนฯ	ร้อยละของจำนวนผู้แทนฯ ในภาค
๑.ชาติไทย	๓๓	๒๘.๕๔
๒.ประชาธิปัตย์	๒๖	๒๒.๓๘
๓.ประชากรไทย	๒๒	๑๘.๓๐
๔.กิจสังคม	๙	๗.๕๐
๕.ราษฎร	๘	๖.๖๑
๖.สหประชาชาติไทย	๘	๖.๖๑
๗.ก้าวหน้า	๘	๖.๖๑
๘.กิจประชาคม	๑	๐.๘๓
๙.ชาติประชาธิปไตย	๑	๐.๘๓
๑๐.มวลชน	๑	๐.๘๓
๑๑.รวมไทย	๑	๐.๘๓
๑๒.เสรีนิยม	๑	๐.๘๓
รวม	๑๑๔	๑๐๐

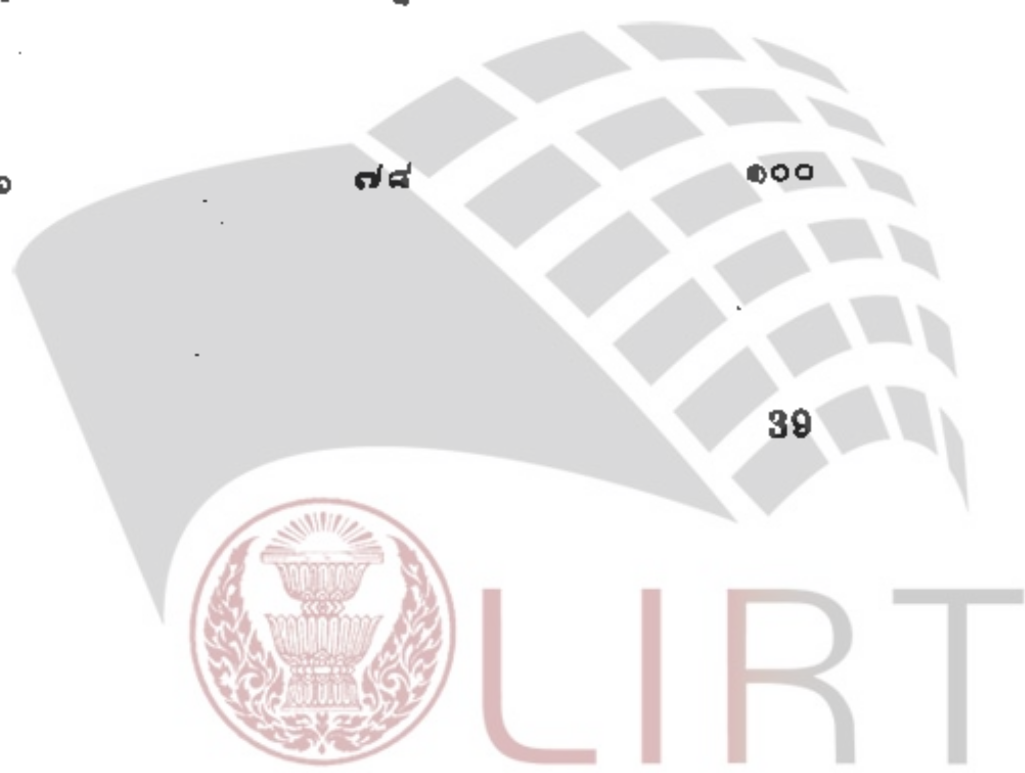
หมายเหตุ พรรคการเมืองที่ไม่ได้รับเลือกตั้งได้แก่ ปวงชนชาวไทย, พลังใหม่, แรงงานฯ และรักไทย

ในภาคกลาง มีจำนวนผู้แทนราษฎรทั้งหมด ๑๑๔ คน พรรคการเมืองส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งครบทั้ง ๑๖ พรรค พรรคชาติไทยเป็นพรรคที่ประสบผลสำเร็จมากที่สุด ในภาคกลาง โดยได้รับเลือกตั้งทั้งสิ้น ๓๓ คน รองลงมาได้แก่ พรรคประชาธิปัตย์และพรรคประชากรไทย โดยได้รับเลือกตั้งพรรคละ ๒๖ และ ๒๒ คนตามลำดับ และเมื่อรวมจำนวนผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองทั้งสามเข้าด้วยกันแล้ว จะมีจำนวนถึง ๘๑ คน หรือร้อยละ ๗๑.๐๕ ของจำนวนผู้แทนราษฎรทั้งหมดของภาคนี้ ส่วนพรรคอื่น ๆ อีก ๕ พรรค ได้รับเลือกตั้งเข้ามาเป็นจำนวนน้อย โดยมีจำนวนผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคคิดเป็นจำนวนไม่ถึงร้อยละ ๑๐ ของจำนวนผู้แทนราษฎรทั้งหมดของภาค

สำหรับในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวนผู้แทนราษฎรถึง ๓๖ คน พรรคประชาธิปัตย์และพรรคประชากรไทย เป็นพรรคการเมืองที่ประสบผลสำเร็จมากที่สุด ต่างได้รับเลือกตั้งพรรคละ ๑๖ คน หรือร้อยละ ๔๔.๔๔ ของจำนวนผู้แทนฯ ของกรุงเทพฯ สำหรับจังหวัดรอบนอกกรุงเทพมหานครแล้ว พรรคการเมืองทั้งสองยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ ๑๒ จำนวนผู้แทนฯ ของพรรคการเมืองในกรุงเทพมหานคร

พรรค	กรุงเทพฯ	ภาคกลาง จำนวนผู้แทนฯ	ร้อยละ
๑. ชาติไทย	๑	๓๒	๔๑.๐๓
๒. ประชาธิปัตย์	๑๖	๑๐	๑๒.๘๖
๓. ประชากรไทย	๑๖	๖	๗.๖๙
๔. กิจสังคม	๒	๘	๘.๙๗
๕. ราษฎร	-	๔	๑๐.๒๖
๖. สหประชาชาติไทย	-	๖	๗.๖๙
๗. ก้าวหน้า	-	๕	๖.๔๑
๘. กิจประชาคม	-	๑	๑.๒๘
๙. ชาติประชาธิปไตย	-	๑	๑.๒๘
๑๐. มวลชน	๑	-	-
๑๑. รวมไทย	-	๑	๑.๒๘
๑๒. เสรีนิยม	-	๑	๑.๒๘
รวม	๓๖	๗๘	๑๐๐

ตารางที่ ๑๓ จำนวนผู้แทนราษฎรของพรรคต่าง ๆ ในภาคเหนือ

พรรค	จำนวนผู้แทนฯ	ร้อยละของจำนวนผู้แทนฯ ในพรรค
๑. สหประชาชาติไทย	๑๔	๒๗.๕๔
๒. ชาติไทย	๑๑	๑๘.๕๔
๓. รวมไทย	๑๑	๑๘.๕๔
๔. ประชาธิปัตย์	๑๐	๑๘.๕๔
๕. กิจประชาคม	๖	๘.๗๐
๖. กิจสังคม	๖	๘.๗๐
๗. ราษฎร	๔	๕.๗๐
๘. ก้าวหน้า	๑	๑.๕๕
๙. ประชากรไทย	๑	๑.๕๕
รวม	๖๔	๑๐๐

หมายเหตุ พรรคที่ไม่ได้รับการเลือกตั้งได้แก่ ชาติประชาชน, มวลชน, ปวงชนฯ, พลังใหม่
แรงงานฯ, เสรีนิยมและรักไทย

ภาคเหนือ มีจำนวนผู้แทนราษฎรทั้งหมดจำนวน ๖๔ คน ในการเลือกตั้งทั่วไปมี
พรรคการเมืองทั้งหมด ๑๖ พรรค ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งรวมจำนวน ๖๕๓ คน
พรรคสหประชาชาติไทยเป็นพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้ง
และผลการเลือกตั้งปรากฏว่า มีพรรคการเมืองได้รับเลือกตั้งจำนวน ๕ พรรค และไม่มี
พรรคการเมืองใดได้รับเสียงข้างมากในภาคนี้ พรรคสหประชาชาติไทยซึ่งเป็นพรรคที่ได้
รับเลือกตั้งมากที่สุดก็มีจำนวนผู้แทนราษฎรเพียง ๑๔ คน หรือร้อยละ ๒๗.๕๔ ของจำนวน
ผู้แทนราษฎรทั้งหมดของภาคเท่านั้น

รองลงมาได้แก่ พรรคชาติไทยและพรรครวมไทยต่างได้รับเลือกตั้งพรรคละ
๑๑ คน ส่วนพรรคประชาธิปไตย ได้รับเลือกตั้งจำนวน ๑๐ คน สำหรับพรรคที่เหลืออีก
๕ พรรคต่างได้รับเลือกตั้งพรรคละไม่ถึงร้อยละ ๑๐ ของจำนวนผู้แทนราษฎรทั้งหมด
ของภาค

ตารางที่ ๑๔ จำนวนผู้แทนฯ ของพรรคต่าง ๆ ในภาคใต้

พรรค	จำนวนผู้แทนฯ	ร้อยละของจำนวนผู้แทนฯ ในภาค
๑. ประชาธิปัตย์	๓๖	๔๓.๗๒
๒. กิจประชาคม	๒	๔.๖๕
๓. สหประชาธิปไตย	๒	๔.๖๕
๔. กิจสังคม	๑	๒.๓๓
๕. ก้าวหน้า	๑	๒.๓๓
๖. พลังใหม่	๑	๒.๓๓
รวม	๔๓	๑๐๐

หมายเหตุ พรรคที่ไม่ได้รับเลือกตั้งได้แก่ ชาติไทย, ประชากรไทย, รวมไทย, ราษฎร, ชาติประชาชน มวลชน, แรงงานฯ, เสรีนิยมและรักไทย

ภาคใต้เป็นภาคที่พรรคประชาธิปัตย์ประสบผลสำเร็จในการเลือกตั้งมากที่สุดคือ ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคได้รับเลือกตั้งถึงร้อยละ ๔๓.๗๒ ของจำนวนผู้แทนราษฎร ทั้งหมดของภาค ส่วนพรรคอื่น ๆ ที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้ง ต่างประสบความล้มเหลวอย่างมาก โดยพรรคการเมืองเหล่านั้นต่างได้รับเลือกตั้งพรรคละไม่ถึงร้อยละ ๕

ภาคนี้มีพรรคการเมืองส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งถึง ๑๕ พรรค จำนวน ๓๖๔ คน และมีพรรคการเมืองได้รับเลือกตั้งเข้ามาเป็นจำนวนน้อยมากเพียง ๖ พรรค เท่านั้น

โดยสรุป พรรคการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งทุกภาคมี ๕ พรรค ได้แก่ พรรคประชาธิปัตย์ กิจสังคม กิจประชาคม ก้าวหน้า และพรรคสหประชาธิปไตย

พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้งทุกภาคแต่ได้รับเลือกตั้งเพียง ๓ ภาค ได้แก่ พรรคชาติไทย ประชากรไทย รวมไทยและพรรคราษฎร ส่วนพรรคการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งในสองภาคได้แก่ พรรคชาติประชาธิปไตยและพรรคมวลชน สำหรับพรรคการเมืองที่เหลือได้แก่ พรรคปวงชนชาวไทย แรงงานประชาธิปไตย เสรีนิยมและพรรคพลังใหม่ ได้รับเลือกตั้งเพียงพรรคละภาค

การมาใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งของประชาชน

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนับรวมแล้ว เป็นจำนวน ๑๔ ครั้ง โดยมีสถิติของผู้มาใช้สิทธิ์เลือกตั้งในการเลือกตั้งแต่ละครั้งดังนี้

สถิติการเลือกตั้งทั่วไปตั้งแต่ ๒๔๗๕-ปัจจุบัน				
ครั้งที่	พ.ศ.	วิธีเลือกตั้ง	ร้อยละ	จำนวน ส.ส.
๑.	๑๕ พ.ย. ๗๖	ทางอ้อม	๔๑.๔๕	๗๘
๒.	๗ พ.ย. ๘๐	แบ่งเขต	๕๐.๒๒	๙๑
๓.	๑๒ พ.ย. ๘๑	"	๓๕.๐๕	๙๑
๔.	๖ ม.ค. ๘๕	"	๓๒.๕๒	๙๖
๕.	๒๕ ม.ค. ๙๑	รวมเขต	๒๕.๕๐	๙๕
๖.	๒๖ ก.พ. ๙๕	"	๓๘.๕๕	๑๒๓
๗.	๒๖ ก.พ. ๕๐๐	"	๕๗.๕๐	๑๖๐
๘.	๑๕ ธ.ค. ๕๐๐	"	๔๔.๐๗	๑๖๐
๙.	๑๐ ก.พ. ๑๒	"	๔๙.๑๖	๒๑๙
๑๐.	๒๖ ม.ค. ๑๘	กึ่งแบ่งเขต,รวมเขต	๔๗.๑๗	๒๖๕
๑๑.	๔ เม.ย. ๑๙	"	๔๓.๕๕	๒๗๕
๑๒.	๒๒ เม.ย. ๒๒	"	๔๓.๙๐	๓๐๑
๑๓.	๑๘ เม.ย. ๒๖	"	๕๐.๗๖	๓๒๔
๑๔.	๒๗ ก.ค. ๒๙	"	๖๑.๔๓	๓๔๗

จากสถิติดังกล่าวจะเห็นว่า การมาใช้สิทธิ์เลือกตั้งของประชาชนไทยที่ผ่านมา จนถึงก่อนหน้าการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๕ นั้นยังอยู่ในระดับต่ำ ยกเว้นการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๐ ซึ่งการเลือกตั้งครั้งนี้นับว่ามี การทุจริตในการเลือกตั้งมากจึงทำให้อัตราการมาใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งของประชาชน โดยทั่วไปอยู่ในอัตราส่วนที่สูงถึงร้อยละ ๕๗.๕๐

สำหรับการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๕ หรือการเลือกตั้ง ครั้งที่ ๑๔ นี้จำนวนผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งทั่วประเทศมีจำนวน ๒๖,๑๖๐,๑๐๐ คน และมีผู้มาใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งทั้งสิ้น ๑๖,๐๗๐,๕๕๗ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๑.๔๓ โดย

ภาคกลางมีผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งร้อยละ ๕๑.๓๗ ภาคเหนือคิดเป็นร้อยละ ๖๔.๓๗ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ นั้นคิดเป็นร้อยละ ๗๒.๕๖ และ ๕๗.๗๗ ตามลำดับ ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ ๑๕ ผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในแต่ละภาค

ภาค	ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	ผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	ร้อยละ
กลาง	๕,๓๐๐,๒๕๕	๔,๗๗๗,๕๕๓	๕๑.๓๗
เหนือ	๕,๖๐๘,๕๔๗	๓,๖๑๐,๒๕๑	๖๔.๓๗
ตะวันออกเฉียงเหนือ	๘,๐๐๑,๓๗๓	๕,๘๐๕,๕๑๐	๗๒.๕๖
ใต้	๓,๒๔๕,๘๘๕	๑,๘๗๗,๓๕๕	๕๗.๗๗
รวม	๒๖,๑๖๐,๑๐๐	๑๖,๐๗๐,๕๕๗	๖๑.๔๓

การมาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนทั่วประเทศนับว่าอยู่ในอัตราส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ผ่าน ๆ มา ในการเลือกตั้งครั้งนี้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นับว่าเป็นภาคที่มีประชาชนมาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสูงสุด รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ ภาคใต้และภาคกลางตามลำดับ สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ นั้น จัดว่ามีอัตราการมาใช้สิทธิของประชาชนอยู่ในระดับที่สูงกว่าระดับการมาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั่วประเทศ ส่วนภาคใต้และภาคกลางจัดอยู่ในระดับต่ำกว่าการมาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั่วประเทศ สาเหตุที่ภาคกลางมีอัตราการมาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งอยู่ในระดับต่ำสุดนั้น เป็นเพราะว่าส่วนหนึ่งมาจากการมาใช้สิทธิของประชาชนในกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับต่ำ คือคิดเป็นร้อยละ ๓๘.๑๓ ซึ่งต่ำกว่าระดับการมาใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วประเทศประมาณร้อยละ ๒๓ และเป็นที่น่าสนใจที่ การมาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนในกรุงเทพมหานครมักจะอยู่ในระดับที่ต่ำเสมอมา

อย่างไรก็ตามสำหรับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้ รัฐธรรมนูญ กำหนดให้ใช้วิธีการเลือกตั้งแบบกึ่งแบ่งเขต -รวมเขต กล่าวคือ มีทั้งการใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง และแบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้งมากกว่าหนึ่งเขต ดังนั้นจึงน่าจะศึกษาว่า ระหว่างจังหวัดที่มีการแบ่งเขตเลือกตั้งกับจังหวัดที่ไม่มีการแบ่งเขตเลือกตั้งนั้นมีความแตกต่างหรือเหมือนกันอย่างไรเกี่ยวกับการมาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งของประชาชน

ตารางที่ ๑๖ การมาใช้สิทธิออกเสียงในจังหวัดที่ไม่มีการแบ่งเขต

จังหวัด	การมาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง (ร้อยละ)
๑. ตราด	๖๑.๗๔
๒. นครนายก	๕๗.๘๑
๓. พังงา	๗๒.๐๐
๔. ภูเก็ต	๖๕.๘๗
๕. แม่ฮ่องสอน	๖๕.๘๒
๖. ระนอง	๕๔.๘๔
๗. สตูล	๖๕.๑๐
๘. สมุทรสงคราม	๕๔.๑๓
๙. สิงห์บุรี	๕๕.๐๕
๑๐. กระบี่	๖๕.๖๐
๑๑. ชัยนาท	๖๒.๓๒
๑๒. ชุมพร	๕๖.๕๕
๑๓. ตาก	๖๒.๖๒
๑๔. มุกดาหาร	๗๓.๐๕
๑๕. บุระ	๕๕.๖๕
๑๖. สมุทรสาคร	๕๑.๓๗
๑๗. อ่างทอง	๖๒.๘๗
๑๘. อุทัยธานี	๗๔.๒๓
๑๙. จันทบุรี	๕๕.๑๓
๒๐. ศรีวิ	๗๓.๕๗
๒๑. นนทบุรี	๕๒.๑๖

จังหวัด	การมาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง (ร้อยละ)
๒๒. นราธิวาส	๖๓.๑๖
๒๓. น่าน	๗๗.๘๓
๒๔. ปทุมธานี	๕๗.๕๒
๒๕. ประจวบคีรีขันธ์	๕๕.๐๔
๒๖. ปัตตานี	๕๗.๓๒
๒๗. พะเยา	๗๐.๐๕
๒๘. พัทลุง	๖๖.๘๘
๒๙. เพชรบุรี	๕๓.๘๑
๓๐. เพชร	๗๕.๔๗
๓๑. ยโสธร	๗๗.๘๒
๓๒. ระยอง	๕๔.๓๖
๓๓. ลำพูน	๖๓.๗๖
๓๔. เลย	๗๖.๖๕
๓๕. สระบุรี	๖๓.๔๒
๓๖. อุตรดิตถ์	๖๓.๕๔
เฉลี่ย	๖๒.๙๗

จากตารางข้างบนนี้จะเห็นว่า การมาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งของจังหวัดที่ไม่มีการแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมด ๓๖ จังหวัด อยู่ในระดับสูงกว่าระดับการมาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั่วประเทศเพียงเล็กน้อย กล่าวคือ มีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๖๒.๙๗ ขณะที่ผู้มาใช้สิทธิ์ฯ ทั่วประเทศร้อยละ ๖๑.๔๓ ในจังหวัดที่ไม่มีการแบ่งเขตเลือกตั้งทั้ง ๓๖ จังหวัดนี้ มีจังหวัดเพียง ๑๔ จังหวัดที่อัตราการมาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนต่ำกว่าอัตราการมาใช้สิทธิออกเสียงทั่วประเทศ

และเป็นที่น่าสนใจที่เห็นว่า ทั้ง ๑๔ จังหวัดนี้เป็นจังหวัดในภาคกลางถึง ๑๐ จังหวัด ได้แก่จังหวัดนครนายก สมุทรสงคราม สิงห์บุรี สมุทรสาคร จันทบุรี นนทบุรี ปทุมธานี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรีและระยอง และที่เหลือเป็นจังหวัดในภาคใต้ทั้งหมด

ตารางที่ ๑๗ การมาใช้สิทธิออกเสียงในจังหวัดที่มี ๒ เขต

จังหวัด	การมาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง	
	(ร้อยละ)	
๑. กาญจนบุรี	๕๔.๐๕	
๒. กำแพงเพชร	๕๔.๕๘	
๓. ฉะเชิงเทรา	๕๕.๔๗	
๔. นครปฐม	๖๕.๗๕	
๕. นครพนม	๗๖.๖๓	
๖. อุดรธานี	๕๑.๕๓	
๗. พิจิตร	๖๑.๗๖	
๘. สมุทรปราการ	๔๗.๖๖	
๙. สุโขทัย	๖๔.๐๑	
๑๐. กาฬสินธุ์	๗๔.๘๗	
๑๑. ชลบุรี	๔๘.๓๔	
๑๒.หนองคาย	๗๑.๓๒	
๑๓. ปราจีนบุรี	๖๒.๒๕	
๑๔. พิษณุโลก	๕๘.๕๘	
๑๕. ราชบุรี	๖๒.๕๗	
๑๖. ลพบุรี	๖๔.๐๐	
๑๗. ลำปาง	๗๕.๕๕	
๑๘. สุพรรณบุรี	๖๗.๘๓	
๑๙. สุราษฎร์ธานี	๔๘.๗๗	
๒๐. ชัยภูมิ	๕๕.๑๕	
๒๑. เพชรบูรณ์	๕๗.๔๓	
๒๒. มหาสารคาม	๗๗.๕๔	
๒๓. สกลนคร	๗๓.๓๒	

เฉลี่ย

สำหรับจังหวัดที่มีการแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น ๒ เขต มีจำนวน ๒๓ จังหวัด การมาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนนับว่าอยู่ในเกณฑ์ที่สูงพอสมควร กล่าวคือ มีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งรวมแล้วเฉลี่ยเป็นร้อยละ ๖๑.๓๓ ซึ่งใกล้เคียงกับระดับการมาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนทั่วประเทศ (๖๑.๔๓) และในจังหวัดที่มีการแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น ๒ เขต ทั้งหมดนี้มี ๕ จังหวัด ที่มีระดับการมาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งต่ำกว่าระดับการมาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั่วประเทศ ซึ่งจังหวัดเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นจังหวัดที่อยู่ในภาคกลาง นอกจากนี้ยังมีจังหวัดที่มีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ มีอยู่ถึง ๓ จังหวัดได้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ ชลบุรี และสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ ๑๘ การมาใช้สิทธิออกเสียงในจังหวัดที่มีการแบ่งเขตเลือกตั้งตั้งแต่ ๓ เขตขึ้นไป

จังหวัด	การมาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง (ร้อยละ)
๓ เขต	
๑. เชียงราย	๗๕.๗๘
๒. นครสวรรค์	๕๕.๓๖
๓. สงขลา	๕๕.๗๔
๔. ร้อยเอ็ด	๗๔.๕๖
๕. ศรีสะเกษ	๖๓.๒๓
๖. สุรินทร์	๖๔.๘๑
๗. เชียงใหม่	๖๑.๑๖
๘. บุรีรัมย์	๘๐.๖๘
๙. นครศรีธรรมราช	๕๐.๘๕
เฉลี่ย	๖๔.๔๖
๔ เขต	
๑๐. ขอนแก่น	๗๐.๑๔
๑๑. อุตรดิตถ์	๖๔.๘๕
๑๒. อุบลราชธานี	๖๖.๔๗
เฉลี่ย	๖๗.๑๗
๕ เขต	
๑๓. นครราชสีมา	๗๗.๗๒
๑๒ เขต	
๑๔. กรุงเทพมหานคร	๓๔.๑๘
เฉลี่ย	๖๔.๑๑

จากตารางข้างบนจะเห็นว่า จังหวัดที่มีการแบ่งเขตเลือกตั้ง ตั้งแต่ ๓ เขตขึ้นไป มีจำนวน ๑๔ จังหวัด โดยจังหวัดประเภทนี้มีเกณฑ์การมาใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนจัดอยู่ในระดับสูงยกเว้น กรุงเทพมหานคร รวมเฉลี่ยเป็นร้อยละ ๖๔.๑๑ ซึ่งสูงกว่าระดับการมาใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งทั่วประเทศ (๖๑.๔๓) พอสมควร จังหวัดที่มีการแบ่งเขตเลือกตั้งเป็น ๔ เขต มีคะแนนเฉลี่ยของผู้มาใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งสูงสุดคือ ร้อยละ ๖๗.๑๗ รองลงมาได้แก่ จังหวัดที่มีการแบ่งเขตเลือกตั้งเป็น ๓ เขต มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๖๔.๔๖ สำหรับจังหวัดที่มีการแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น ๕ เขตนั้น มีเพียงจังหวัดเดียวคือ จังหวัดนครราชสีมา มีผู้มาใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งเป็นจำนวนที่สูงมากถึงร้อยละ ๗๗.๗๒ ขณะที่กรุงเทพมหานครซึ่งเป็นจังหวัดที่มีการแบ่งเขตเลือกตั้งเป็น ๑๒ เขตนั้น มีผู้มาใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งต่ำที่สุดเพียงร้อยละ ๓๔.๖๕ เท่านั้น

โดยสรุปการแบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้งกับการที่ถือเอาเขตจังหวัดทั้งจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง (รวมเขต) นั้นไม่มีความแตกต่างกันมากนักเกี่ยวกับการมาใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนแม้ว่าในจังหวัดที่ไม่มีการแบ่งเขตเลือกตั้งจะมีอัตราการมาใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนอยู่ในระดับที่สูงกว่าอัตราการมาใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งทั่วประเทศและสูงกว่าอัตราเฉลี่ยของการมาใช้สิทธิ์ฯ ในจังหวัดที่มีการแบ่งเขตเลือกตั้งเช่น กรณีของจังหวัดที่มีการแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น ๒ เขตและจังหวัดที่มี ๑๒ เขตเลือกตั้ง (กรุงเทพมหานคร) ก็ตามแต่ในจังหวัดที่มีการแบ่งเขตเลือกตั้งตั้งแต่ ๓ - ๕ เขตนั้นไม่ได้มีผลต่อการมาใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนมากนัก กลับมีผลทำให้อัตราเฉลี่ยการมาใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดเหล่านี้สูงกว่าอัตราเฉลี่ยการมาใช้สิทธิ์ออกเสียงทั่วประเทศและสูงกว่าอัตราเฉลี่ยของการมาใช้สิทธิ์ออกเสียงในจังหวัดที่ไม่มีการแบ่งเขตเลือกตั้งอีกด้วย

นอกจากการแบ่งเขต - รวมเขตเลือกตั้ง ซึ่งไม่มีผลต่อการมาใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนมากนักแล้ว ยังมีปัจจัยที่สำคัญอีกหลายประการและประการหนึ่งที่น่าจะมีผลต่อระดับการมาใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งของประชาชน ซึ่งจะนำมาพิจารณาในที่นี้ก็คือ จำนวนพรรคการเมืองและจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยจะพิจารณาจากจังหวัดที่มีผู้มาใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งเกินกว่าร้อยละ ๗๕ และต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ว่าในจังหวัดเหล่านี้มีจำนวนพรรคการเมืองมากเท่าใดและจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งเท่าใดที่เข้าแข่งขันในการเลือกตั้ง และจะมีผลต่อระดับการมาใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดเหล่านั้นหรือไม่อย่างไร

ตารางที่ ๑๘ จังหวัดที่มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งเกินกว่าร้อยละ ๗๕

จังหวัด	จำนวนผู้มีสิทธิฯ	จำนวนผู้มาใช้สิทธิฯ	ร้อยละ	จำนวนพรรคการเมือง	จำนวนผู้สมัคร	เขตเลือกตั้ง	จำนวน ส.ส.
๑. ชัยภูมิ	๓๙๓,๕๔๒	๓๓๕,๑๑๙	๘๕.๑๕	๑๓	๖๖	๒	๖
๒. บุรีรัมย์	๕๑๒,๓๓๘	๔๑๓,๓๗๐	๘๐.๖๘	๑๕	๑๐๘	๓	๙
๓. น่าน	๒๑๒,๑๔๙	๑๖๙,๓๖๓	๗๙.๘๓	๑๑	๓๓	๑	๓
๔. กาฬสินธุ์	๓๗๐,๑๓๐	๒๙๑,๙๐๘	๗๘.๘๗	๑๓	๕๙	๒	๕
๕. มหาสารคาม	๓๗๘,๐๓๓	๒๙๔,๖๓๐	๗๗.๙๔	๑๖	๘๔	๒	๖
๖. ยโสธร	๒๐๖,๖๓๖	๑๖๐,๘๑๒	๗๗.๘๒	๑๒	๓๖	๑	๓
๗. นครราชสีมา	๘๗๒,๑๓๒	๖๖๗,๘๑๔	๗๗.๗๒	๑๕	๑๙๒	๕	๑๕
๘. เลย	๒๔๖,๙๓๗	๑๘๙,๒๗๔	๗๖.๖๕	๑๐	๓๐	๑	๓
๙. นครพนม	๒๕๓,๔๗๔	๑๙๔,๒๓๓	๗๖.๖๓	๑๐	๓๒	๒	๔
๑๐. เชียงราย	๕๒๑,๑๔๐	๓๙๔,๙๙๒	๗๕.๗๙	๑๕	๙๐	๓	๗
๑๑. ลำปาง	๕๐๘,๖๖๐	๓๐๘,๕๐๑	๗๕.๕๙	๙	๓๔	๒	๕
๑๒. แพร่	๒๘๓,๘๘๐	๒๑๔,๒๙๗	๗๕.๕๙	๗	๒๑	๑	๒

ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๙ มีจังหวัดที่มีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งอยู่ในระดับสูงสุดทั่วประเทศเกินกว่าร้อยละ ๗๕ รวมทั้งหมด ๑๒ จังหวัด และจังหวัดที่มีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสูงสุดได้แก่ จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีการแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น ๒ เขต มีผู้แทนราษฎรได้ ๖ คน และมีพรรคการเมืองถึง ๑๓ พรรค ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งจำนวน ๖๖ คน ส่วนที่เหลืออีก ๑๑ จังหวัดนั้น ปรากฏว่า ๗ ใน ๑๑ จังหวัดอันได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์ กาฬสินธุ์ มหาสารคาม นครราชสีมา นครพนม เชียงราย และลำปาง นั้น จัดเป็นจังหวัดที่มีการแข่งขันการเมืองสูงเมื่อพิจารณาจากจำนวนพรรคการเมือง จำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งและเป็นจังหวัดที่มีการแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็นหลายเขต

ที่เหลืออีก ๔ จังหวัด เป็นจังหวัดที่ไม่มีการแบ่งเขต ได้แก่ จังหวัดน่าน ยโสธร เลย และแพร่ นั้น ก็จัดว่าเป็นจังหวัดที่มีการแข่งขันในการเลือกตั้งอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาจากจำนวนพรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้ง

ตารางที่ ๒๐ จังหวัดที่มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งต่ำกว่าร้อยละ ๕๐

จังหวัด	จำนวนผู้มีสิทธิ-ผู้มาใช้สิทธิ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	
			พรรคการเมือง	ผู้สมัครเขตเลือก	เขตเลือก	ส.ส.	
๑. กรุงเทพฯ	๒,๘๗๗,๕๗๕	๑,๐๕๗,๕๐๖	๓๘.๑๓	๑๖	๔๓๕	๑๖	๑๖
๒. นนทบุรี	๓๒๕,๘๗๐	๑๕๗,๓๕๕	๔๘.๑๖	๑๕	๔๕	๑	๑
๓. สมุทรปราการ	๓๗๕,๕๒๓	๑๗๘,๕๕๗	๔๗.๖๖	๑๕	๕๖	๒	๔
๔. สมุทรสงคราม	๑๒๐,๕๑๑	๕๘,๐๐๒	๔๘.๑๓	๘	๘	๑	๑
๕. ชลบุรี	๔๖๕,๓๐๕	๒๒๕,๖๗๘	๔๘.๓๘	๑๕	๕๕	๒	๔
๖. สุราษฎร์ธานี	๓๕๕,๒๐๗	๑๗๕,๗๐๕	๔๙.๗๗	๑๖	๔๘	๒	๔

ในบรรดาจังหวัดที่มีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ นี้มีจำนวนเพียง ๖ จังหวัดเท่านั้น ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี สมุทรปราการ สมุทรสงคราม ชลบุรี และสุราษฎร์ธานี ซึ่งจังหวัดเหล่านี้ต่างก็มีพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นจำนวนมากเหมือนกัน และส่วนใหญ่เป็นจังหวัดที่มีการแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็นหลายเขตเช่นเดียวกับจังหวัดที่มีผู้มาใช้สิทธิสูงกว่าร้อยละ ๗๕ อาจกล่าวได้ว่าการมีพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นจำนวนมาก และการแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็นหลายเขต ไม่น่าที่จะมีผลกระทบต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนเท่าใดนัก นอกจากนี้ยังมีข้อสังเกตประการหนึ่งก็คือ บรรดาจังหวัดที่มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยนั้น ส่วนใหญ่เป็นจังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกับกรุงเทพมหานครทั้งนั้น และสำหรับกรุงเทพมหานครก็มีสถิติการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนอยู่ในอัตราที่ต่ำมากเสมอมา

โดยสรุปในการมาใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนทั่วประเทศเมื่อ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๕ นับว่าอยู่ในอัตราที่สูงมากเมื่อเทียบกับการเลือกตั้งที่ผ่านมา โดยคิดเป็นร้อยละ ๖๑.๕๓ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่ประชาชนพากันมาใช้สิทธิเลือกตั้งสูงสุดคิดเป็นร้อยละ ๗๒.๕๖ รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือและภาคใต้คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๓๗ และ ๕๗.๗๗ ตามลำดับ ภาคกลางเป็นภาคที่มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยที่สุดหรือคิดเป็นร้อยละ ๕๑.๓๗

การใช้วิธีเลือกตั้งแบบแบ่งเขต -รวมเขตนั้น ไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปใช้สิทธิกันมากหรือน้อย ทั้งนี้จะเห็นว่า ในจังหวัดที่ไม่มีการแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน ๓๖ จังหวัด จะมีอัตราเฉลี่ยของผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ระดับที่สูง (๖๒.๕๗) กว่าอัตราเฉลี่ยจังหวัดที่มีการแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น ๒ เขต (๖๑.๓๓) ก็ตาม แต่ก็ยังต่ำกว่าอัตราเฉลี่ยของจังหวัดที่แบ่งเขตเลือกตั้งตั้งแต่ ๓ เขต (๖๔.๑๑) ขึ้นไป นอกจากนี้ในจังหวัดที่มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งสูงสุดตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไปทั้งหมด ๑๒ จังหวัดนั้น ส่วนใหญ่ (๘-จังหวัด) เป็นจังหวัดที่มีการแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็นหลายเขตและจังหวัดเหล่านี้ก็มีพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งเข้าแข่งขันในการเลือกตั้งเป็นจำนวนมาก สำหรับจังหวัดที่มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับที่ต่ำสุด (ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐) ซึ่งมีทั้งหมด ๖ จังหวัดนั้น ส่วนใหญ่ก็เป็นจังหวัดที่แบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็นหลายเขตเช่นเดียวกันโดยเฉพาะกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง

การมาใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนทั่วประเทศในอัตราที่สูงนี้ อาจกล่าวได้ว่า ส่วนหนึ่งเกิดจากการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน ทั้งนี้หากนับจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นต้นมา มีการเลือกตั้งทั่วไปติดต่อกันถึง ๓ ครั้ง และการเลือกตั้งซ่อมรวมอีกหลายครั้งด้วยกันและระหว่างนี้มีเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญ ๆ เกิดขึ้นเป็นระยะ รวมหลายครั้ง ตั้งแต่ความพยายามทำปฏิวัติรัฐประหารการยุบสภา เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทำให้ประชาชนโดยทั่วไปเกิดการเรียนรู้ทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอและมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น จะเห็นได้จากการมาใช้สิทธิเลือกตั้งเพิ่มมากขึ้นนับจากการเลือกตั้งปี ๒๕๒๒ เป็นต้นมา

Legislative Institutional Repository of Thailand

พฤติกรรมการเลือกตั้งของครุมัธยม ในเขตจังหวัดหนองคาย ๒๕๒๕

เรื่องพฤติกรรมการเลือกตั้งของครุมัธยมในเขตจังหวัดหนองคาย ๒๕๒๕ เป็นเรื่องวิจัยเพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการเลือกตั้งของครุมัธยมในเขตจังหวัดหนองคาย และศึกษาว่าเพศ, อายุ, การศึกษา, ภูมิฐานะและความผูกพันในท้องถิ่นของครุมัธยม จะมีผลทำให้พฤติกรรมการเลือกตั้งแตกต่างกันหรือไม่ โดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครุมัธยมจากโรงเรียนต่าง ๆ ๘ แห่ง ในเขตจังหวัดหนองคายทำการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามแล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ โดยหาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าโคสแควร์ และค่าสัมประสิทธิ์ความมีเงื่อนไข

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. เพศ อายุ การศึกษา และภูมิฐานะของครุมัธยม ไม่มีผลแตกต่างทางสถิติต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๒. ครุมัธยมที่มีความผูกพันต่อท้องถิ่นสูง จะมีพฤติกรรมการเลือกตั้งสูงกว่าครุมัธยมที่มีความผูกพันต่อท้องถิ่นน้อยกว่า จึงเป็นไปตามสมมติฐาน

จากผลของรายงานการวิจัยคงจะเป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของครูอันเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า โดยเฉพาะในส่วนภูมิภาค ซึ่งยังมีส่วนร่วมในทางการเมืองไม่สูงนัก หากได้มีการส่งเสริมปัจจัยต่าง ๆ ในอันที่จะเกื้อหนุนระบอบประชาธิปไตยแก่ครูในส่วนภูมิภาคให้เพิ่มขึ้น ก็จะทำให้ครูในส่วนภูมิภาคมีส่วนร่วมการเมืองมากขึ้น ก็จะเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยของชาติแผ่ขยายไปทั่ว

พฤติกรรมการเลือกตั้งของครุมัธยม ในเขตจังหวัดหนองคาย ๒๕๒๘

โดย สุรชาติ ฅ หนองคาย
สุรศักดิ์ รักษาพันธ์**

คำนำ

ทรัพยากรมนุษย์ (HUMAN RESOURCE) ถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า และมีความสำคัญมากในการพัฒนาสังคม เนื่องจากคนเป็นทั้งผู้สร้างระบบและเป็นตัวจักรสำคัญในการดำเนินงานปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ดังนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานหรือองค์กรใด ๆ ต้องเลือกสรรบุคคลให้เข้าไปปฏิบัติงานโดยมีกำหนดกฎเกณฑ์มาตรฐานตามความรู้ความสามารถที่เหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้ได้คนที่มีความรู้ความสามารถเข้าไปทำงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในทางตรงกันข้ามหากหน่วยงานหรือองค์กรใด ๆ ขาดกำลังคนหรือนุคลากรที่มีคุณภาพแล้ว ย่อมเป็นที่เชื่อได้ว่า ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานในหน่วยงานหรือองค์กรนั้น ย่อมจะอยู่ในระดับต่ำ และอาจจะส่งผลเสียตามมาในภายหลังได้

“ครู” เป็นสถานภาพที่ได้มาด้วยความสามารถ และเป็นสถานภาพที่สังคมไทยให้การยกย่องนับถือมาก เพราะครูเป็นตัวแทนของลูกหลานในการถ่ายทอดวิชาความรู้ตลอดจนเป็นผู้ปลูกฝังสิ่งต่าง ๆ ให้แก่เยาวชนอย่างมากมายจนได้รับฉายาว่าเป็น “พ่อพิมพ์” “แม่พิมพ์” ดังนั้นถ้าหากอยากจะทราบว่าครูของศิษย์คนใดมีลักษณะเป็นอย่างไร ก็ให้ดู

* อาจารย์พิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, เจ้าหน้าที่ฝึกหัดในรัฐสภา ๒๕๒๘

** ประธานชมรมครุมัธยม หมวดสังคมศึกษา จังหวัดหนองคาย

จากบุคลิกและพฤติกรรมของศิษย์ เช่น ศิษย์พูด ร, หรือควบกล้าไม่ซัด ก็อาจสันนิษฐานได้ว่าครูส่วนใหญ่ของศิษย์มีความบกพร่องในจุดนั้น ๆ ด้วยเหตุดังกล่าว พฤติกรรมของครู ซึ่งจะส่งผลไปยังลูกศิษย์ ไม่ว่าจะโดยการสอน การเลียนแบบ หรือวิธีการอื่นใดก็แล้วแต่ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญมากและไม่อาจมองข้ามไปได้ เพราะในทางวิชาการนั้นถือว่าเป็นการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งนักจิตวิทยาพัฒนาการเชื่อว่า การถ่ายทอดลักษณะทางสังคมจากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง ทำได้โดยผ่านตัวแทนกลุ่ม เช่น ครูถ่ายทอดให้นักเรียน

การกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นครั้งคราวถือเป็นเพียงการกระทำ (Action) หรือเหตุการณ์ (Event) เท่านั้น ต่อเมื่อมีผู้กระทำตามหลายครั้งต่อมา โดยยึดถือแนวการกระทำระเบียบกฎเกณฑ์ที่สำคัญอย่างเดิม เรียกการกระทำเช่นนั้นเป็นหลักปฏิบัติ (Usage) เมื่อมีการประพฤติปฏิบัติอย่างที่เคยทำ สิ่งเหล่านี้คือ พฤติกรรมที่จะถ่ายทอดจากครูไปยังนักเรียน โดยหลักการเรียนรู้ทางสังคม พฤติกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ครูอาจเป็นตัวแทนแก่นักเรียนก็คือ พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ดังนั้น การได้รู้ว่าพฤติกรรมของครูมัธยมในเขตจังหวัดหนองคาย มีพฤติกรรมในเรื่องนี้อย่างไรบ้าง ก็จะเป็นประโยชน์ในการวางแผนแก้ไขปรับปรุง ตลอดจนทำนายผลพฤติกรรมที่จะพัฒนาของนักเรียนได้

จังหวัดหนองคายมีความสำคัญในทางยุทธศาสตร์ เพราะเป็นจังหวัดชายแดนอยู่ติดพรมแดนกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งมีลัทธิการปกครองที่แตกต่างกับประเทศไทย แนวทางใดที่จะพัฒนาพฤติกรรมของครูและนักเรียน ตลอดจนประชาชนให้มีลักษณะเอื้อต่อการธำรงและรักษาการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง

การวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางหนึ่ง ในการให้ได้มาซึ่งข้อมูลเบื้องต้น ในอันที่จะนำไปใช้ประกอบการพิจารณาวางแผนพัฒนาระบอบประชาธิปไตย ในระดับท้องถิ่นได้บ้าง หรืออย่างน้อยที่สุดก็เป็นแนวทางพื้นฐานทางหนึ่ง ในอันที่จะมีการศึกษาอีกต่อไปในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับพฤติกรรมการเลือกตั้งของครูมัธยมในเขตจังหวัดหนองคาย
๒. เพื่อทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับพฤติกรรมการเลือกตั้งของครูมัธยมในเขตจังหวัดหนองคาย
๓. เพื่อทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับพฤติกรรมการเลือกตั้งของครูมัธยมในเขตจังหวัดหนองคาย
๔. เพื่อทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิฐานะกับพฤติกรรมการเลือกตั้งของ

ครูมัธยมในเขตจังหวัดหนองคาย

๕. เพื่อทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะความผูกพันต่อท้องถิ่นกับพฤติกรรมการเลือกตั้งของครูมัธยมในเขตจังหวัดหนองคาย

๖. เพื่อศึกษาถึงทัศนคติทั่วไปเกี่ยวกับวิธีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวางแผนปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมของครูให้
เอื้อต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตยในระดับจังหวัด

๒. เพื่อทราบถึงภูมิหลังและตัวแปรต่าง ๆ เกี่ยวกับครูมัธยมที่ไปใช้หรือไม่ไปใช้
สิทธิเลือกตั้ง

๓. เพื่อทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านอายุ เพศ การศึกษา และ
ความผูกพันในท้องถิ่นว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียง ของครูมัธยมหรือไม่
อย่างไร

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะครูมัธยม ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ซึ่ง
ประกอบอาชีพครูอยู่ในเขตจังหวัดหนองคาย

เวลาในการวิจัย ทำการเก็บข้อมูลในการวิจัยก่อนที่จะมีการลงคะแนนเสียงเลือก
ตั้งผู้แทนราษฎรในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๕ ประมาณ ๒ สัปดาห์ คือ ระหว่างวันที่ ๑๔-
๒๖ กรกฎาคม ๒๕๒๕

ข้อจำกัดในการวิจัย

ระยะเวลาในการวางแผนทำการวิจัยกระชั้นชิด เนื่องจากมีการประกาศยุบ
สภา และกำหนดเวลาในการเลือกตั้งทั่วไปรวดเร็วก่อนกำหนด ทำให้การเตรียมการ
และการค้นคว้าผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ยังไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร

ทฤษฎี (Theory)

๑. ทฤษฎีประชาธิปไตย (Democracy) คือ การปกครองที่ชอบธรรม ซึ่งมีนัก
ทฤษฎีหลายท่านได้เน้นถึงการยอมรับสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคและการมีส่วนร่วม
รับผิดชอบในการบริหารประเทศชาติ โดยถือว่าอำนาจสูงสุดในการปกครองมาจาก
ประชาชน โดยประชาชนเลือกผู้แทนเข้าไปดำเนินการบริหาร ซึ่งตามความคิดของนัก
ทฤษฎีประชาธิปไตยระบบมีผู้แทน เช่น จอห์น ล็อก และโทมัส เจฟเฟอร์สัน (John Locke
and Thomas Jefferson) ถือว่าประชาชนมีความเสมอภาคกัน และมีความสามารถที่จะเข้า
ร่วมบริหารงานปกครองประเทศชาติได้ แต่เมื่อประชากรมีมาก จึงต้องมีการเลือกผู้แทน

เป็นตัวแทนของประชาชนไปเป็นปากเสียงแทนประชาชน

๒. ทฤษฎีการรวมตัวทางชุมชน (Communalism) การที่บุคคลมีผลประโยชน์ในท้องถิ่นมากก็จะเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองสูงตามไปด้วย ซึ่ง Syker, Berelson และ Larzarsfeld ได้เคยทำการวิจัยมาแล้ว และปรากฏผลยืนยันตามแนวทฤษฎีนี้

วิธีวิจัย

๑. การตรวจสอบเอกสาร

รายงานผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และสุจิต บุญบงการ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของไทย : แนวทางศึกษาและผลของการศึกษาในอดีต” ซึ่งมีผลทางการศึกษาบางส่วนสอดคล้องกับของ สุวิทย์ รุ่งวิสัย ซึ่งศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของประชาชนในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ๒๕๒๖” ผลการศึกษาพบว่า มีประชาชนสนใจในการเข้าร่วมฟังการหาเสียงร้อยละ ๔๔.๘๐, ไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนราษฎรในวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๒๖ ร้อยละ ๖๕.๔๐, ซึ่งเพศชายไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าเพศหญิงร้อยละ ๑๐, ประชาชนเลือกพรรคการเมืองมากกว่าเลือกบุคคลร้อยละ ๑๑, ทราบว่ามีการซื้อขายคะแนนเสียงร้อยละ ๖๒.๒๐, เห็นว่าการซื้อคะแนนเสียงเป็นสิ่งที่เหมาะสมร้อยละ ๓.๔๐, เห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำร้อยละ ๔๕.๒๐, การแบ่งเขตเลือกตั้งมีผู้แทนได้ไม่เกินเขตละ ๓ คน มีประชาชนเห็นด้วยร้อยละ ๘๐.๔๐, สมาชิกสภาผู้แทนควรมีอำนาจมากกว่าวุฒิสภา มีผู้เห็นด้วยร้อยละ ๔๘.๔๐ เห็นว่ามีอำนาจเท่ากันร้อยละ ๔๒.๕๐ นอกนั้นไม่ออกความเห็น, วุฒิสภาไม่ควรเป็นข้าราชการประจำ มีผู้เห็นด้วยร้อยละ ๖๒.๘๐ และเห็นว่านายกรัฐมนตรีไม่ควรเป็นข้าราชการประจำร้อยละ ๗๒.๐๐, ถ้ามีการจำแนกระดับความเป็นประชาธิปไตยเป็นระดับขั้นต้น ปานกลาง และสูง ประชาชนส่วนมากเห็นว่าประเทศไทยเป็นประชาธิปไตยในระดับปานกลาง เพราะยังมีกษัตริย์ไทยและเผด็จการเจือปนอยู่

Peter J. Stienberg แห่งภาควิชารัฐศาสตร์ วิทยาลัยรีด ปอร์คแลนด์ โอเรกอน ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการรวมกลุ่มในชุมชน : แนวทางปฏิบัติทางด้านวัฒนธรรมและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล” ผลการศึกษาพบว่าผู้ที่มีลักษณะผูกพันกับท้องถิ่นสูง จะมีส่วนร่วมในทางการเมืองสูงด้วย การวัดว่าผู้ใดมีความผูกพันกับท้องถิ่นสูงแค่ไหนเพียงใดนั้น ใช้วิธีการวัด ๓ ประการคือ ประสบการณ์ในท้องถิ่น, การมีญาติผู้ใหญ่พักอาศัยอยู่ในท้องถิ่น และความมีผลประโยชน์ในท้องถิ่น เช่น การมีสถานที่ทำงานในท้องถิ่น, การมีบ้านที่ดินเป็นของตัวเอง ผลการศึกษาพบว่าผู้ที่มีความ

ผูกพันในท้องถิ่นสูง หรือพวกที่มีลักษณะรวมตัวเป็นชุมชนสูง (COMMUNAULITY) จะเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองสูงตามไปด้วย

ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวกับ เพศ, อายุ, การศึกษา, และถิ่นที่อยู่ที่มีผู้ทำการศึกษาไว้เป็นจำนวนมากที่แสดงให้เห็นว่า มีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล เป็นต้นว่า

ความแตกต่างทางเพศ พบว่าเพศหญิงมีแนวโน้มจะเปลี่ยนแปลงมากกว่าเพศชาย ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากวัฒนธรรม ซึ่งผู้หญิงมักเป็นคนที่ชอบประนีประนอมมากกว่าผู้ชาย

ความแตกต่างทางด้านอายุ อายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนมีความแตกต่างกันในเรื่องความคิดและพฤติกรรม โดยทั่วไปแล้วคนที่มีอายุน้อย มักจะมีความคิดเสรีนิยมมากกว่า (more liberal) คนที่มีอายุมากกว่า ในขณะที่คนที่มีอายุมากมักจะมีความคิดอนุรักษนิยมมากกว่า (more conservative) และคนที่มีอายุน้อยมักจะเป็นคนที่ยึดถืออุดมการณ์มากกว่า

ความแตกต่างด้านการศึกษา การศึกษาเป็นปัจจัยที่ช่วยให้คนมีประสิทธิภาพและสมรรถภาพในการปรับตัว สามารถเอาชนะต่อสิ่งแวดลอมได้ บุคคลที่ได้รับการศึกษาสูง ย่อมมีสติปัญญาในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล มีความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดลอมได้ถูกต้องมากกว่าผู้มีการศึกษาค่ำ

ความแตกต่างด้านถิ่นที่อยู่อาศัย ถิ่นที่อยู่อาศัยจะเป็นปัจจัยกำหนดประสบการณ์ ความคิด ความเชื่อ และค่านิยมได้ ชาวชนบทจะมีความเชื่อที่ไม่สอดคล้องกับความคิดที่เป็นวิทยาศาสตร์ นอกจากนั้นยังเป็นอุปสรรคต่อการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดลอมด้วย

๒. สมมุติฐานในการวิจัย

จากผลการศึกษาและแนวคิดดังกล่าว จึงสามารถนำมาเป็นแนวทาง ในการตั้งสมมุติฐานการวิจัยครั้งนี้ได้ดังนี้

๑. ครูมัธยมเพศชายมีพฤติกรรมการเลือกตั้งแตกต่างจากครูมัธยมเพศหญิง
๒. ครูมัธยมที่มีอายุมากมีพฤติกรรมการเลือกตั้งแตกต่างจากครูมัธยมที่มีอายุน้อยกว่า
๓. ครูมัธยมที่มีการศึกษาสูงมีพฤติกรรมการเลือกตั้งแตกต่างจากครูมัธยมที่มีการศึกษาที่ต่ำกว่า
๔. ครูมัธยมที่มีถิ่นอาศัยในเขตเมืองมีพฤติกรรมการเลือกตั้งแตกต่างจากครูมัธยมที่มีถิ่นอาศัยในเขตชนบท
๕. ครูมัธยมที่มีความผูกพันในท้องถิ่นสูง มีพฤติกรรมการเลือกตั้งแตกต่างจากครูมัธยมที่มีความผูกพันในท้องถิ่นที่น้อยกว่า

๓. ตัวแปรในการวิจัย

๑. ตัวแปรตาม (dependent variable) คือ พฤติกรรมการเมือง

๒. ตัวแปรอิสระ (independent variable) คือ เพศ อายุ การศึกษา ถิ่นที่อยู่อาศัย

และความผูกพันในท้องถิ่น

๔. วิธีการและอุปกรณ์

ประชากรในการวิจัย คือ ครูมัธยมในเขตจังหวัดหนองคาย โดยใช้วิธีการส่งแบบสอบถามไปยังครูมัธยมในเขตจังหวัดหนองคาย ก่อนมีการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔ แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยดัดแปลงจากแบบสอบถามของ สุวิทย์ รุ่งวิสัย และของ Peter J. Stienberg โครงสร้างของแบบสอบถามแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ การศึกษา ถิ่นที่อยู่ และความผูกพันในท้องถิ่น ส่วนที่สองเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเมืองของบุคคล แบบสอบถามนี้ได้ผ่านการนำมาแล้วทั้งสองส่วน จึงมีจำเป็นต้องทำการทดสอบก่อน การเก็บข้อมูลใช้วิธีการส่งแบบสอบถามไปตามโรงเรียนมัธยม ในเขตจังหวัดหนองคายรวมทั้งสิ้น ๔ โรงเรียนระหว่างวันที่ ๑๔-๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์ตามข้อมูลที่ได้รับแต่การวัดพฤติกรรมการเมือง และความผูกพันในท้องถิ่นใช้วิธีการดังนี้

พฤติกรรมการเลือกตั้ง วัดปริมาณความสนใจในการไปเลือกตั้ง จากความสนใจเข้าร่วมคุย ร่วมฟังการสนทนากับเพื่อนฝูงเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร, การฟังการหาเสียง, ปริมาณการเลือกตั้ง, เหตุผลการไปและไม่ไปเลือกตั้ง แล้วให้คะแนนไปตามคำตอบที่ได้รับตั้งแต่ ๐-๕ คะแนนตามรายละเอียดของแต่ละคำถามแล้วแบ่งเป็น ๓ กลุ่มคือ ๐-๓ คะแนนถือว่ามีความสนใจน้อย, ๔-๖ คะแนน ถือว่ามีความสนใจปานกลาง และ ๗-๕ คะแนนถือว่ามีความสนใจมาก

โดยมีหลักเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

๑. การพูดคุยเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เคย ได้ ๑ คะแนน ไม่เคย ได้ ๐ คะแนน
๒. การไปร่วมฟังการหาเสียง เคย ได้ ๑ คะแนน ไม่เคย ได้ ๐ คะแนน
๓. ความคุ้นเคยหรือพูดคุยกับ ส.ส. เคย ได้ ๑ คะแนน ไม่เคย ได้ ๐ คะแนน
๔. การไปลงคะแนนเสียง เคย ได้ ๑ คะแนน ไม่เคย ได้ ๐ คะแนน
๕. จำนวนครั้งที่ไปลงคะแนนเสียง ตั้งแต่ ๑-มากกว่า ๔ ครั้ง ได้ ๑, ๒, ๒, ๓

คะแนน

๖. เหตุผลที่จะไม่ไปลงคะแนนเสียง ไม่สบาย ได้ ๑ คะแนน นอกนั้นไม่ได้คะแนน
๗. การไปลงคะแนนเสียงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ไป ได้ ๑ คะแนน ไม่ไป

ได้ ๐ คะแนน

ความผูกพันในท้องถิ่น วัดปริมาณความผูกพันในท้องถิ่นได้จาก การมีกรรมสิทธิ์ในบ้านเรือน กรรมสิทธิ์ในที่ดิน/อื่น ๆ, บิดามารดา หรือญาติผู้ใหญ่ในท้องถิ่น, เวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น แล้วให้คะแนนไปตามคำตอบตั้งแต่ ๐-๖ คะแนน แบ่งเป็น ๓ กลุ่มคือ ผูกพันน้อย ได้ ๐-๒ คะแนน, ผูกพันปานกลาง ได้ ๓-๔ คะแนน และผูกพันมาก ได้ ๕-๖ คะแนน โดยมีหลักเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

๑. กรรมสิทธิ์ในบ้านเรือน ตัวเอง ได้ ๒ คะแนน บิดามารดา ได้ ๑ คะแนน อื่น ๆ ได้ ๐ คะแนน
๒. กรรมสิทธิ์ในที่ดิน/อื่น ๆ มี ได้ ๑ คะแนน ไม่มี ได้ ๐ คะแนน
๓. บิดามารดาหรือญาติผู้ใหญ่ มี ได้ ๑ คะแนน ไม่มี ได้ ๐ คะแนน
๔. เวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น มากกว่า ๑๐ ปี ได้ ๑ คะแนน ๑๐ ปีขึ้นไป ได้ ๒ คะแนน

๕. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร เพื่อพิสูจน์สมมติฐานใช้ ไคสแควร์ (X^2) เป็นตัววัด ($X^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E}$) และการหาขนาดของความสัมพันธ์ของตัวแปรใช้

$$\text{Contingency Coefficient } (C = \sqrt{\frac{X^2}{X^2 + N}})$$

ผลการวิจัย

ลักษณะทั่วไปของครูมัธยมในเขตจังหวัดหนองคาย ซึ่งวิเคราะห์ได้จากแบบสอบถามที่ส่งไปยังโรงเรียนมัธยมต่าง ๆ รวม ๔ โรงเรียน คือ บึงกาฬ ชุมพลไพณพิสัย เซกา กวน-วันวิทยา พานพร้าว โพธิ์ตากพิทยาคม ศรีวิไลวิทยา สังคมวิทยา ปทุมเทพวิทยาคาร เป็นจำนวน ๓๐๐ ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืน ๑๐๑ ชุด แต่มีแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ ๑๘๔ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๓๓ ของแบบสอบถามทั้งหมด ซึ่งสามารถสรุปข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ เพศ อายุ การศึกษา ถิ่นที่อยู่อาศัย และความผูกพันในท้องถิ่นได้ดังนี้

ตารางที่ ๑ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	๕๑	๕๔.๕๖
หญิง	๕๓	๕๐.๕๔
รวม	๑๐๔	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๒ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ *

อายุ/ปี	จำนวน	ร้อยละ
๒๐-๓๐	๕๖	๕๒.๑๗
๓๑ ปีขึ้นไป	๕๘	๕๗.๘๓
รวม	๑๑๔	๑๐๐.๐๐

* ผู้ที่มีอายุน้อยที่สุดคือ ๒๐ ปี และมากที่สุดคือ ๕๙ ปี

จากตารางที่ ๑ และ ๒ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาได้มีจำนวนเกือบเท่ากัน คือ เป็นเพศชายร้อยละ ๕๙.๕๖ และเพศหญิงร้อยละ ๕๐.๕๔ ทั้งนี้เพราะการสุ่มตัวอย่าง ได้กระจายไปตามโรงเรียนมัธยมต่าง ๆ อย่างทั่วถึงประกอบด้วยโดยอัตราส่วนของครูมัธยมเพศชายและหญิงทั้งจังหวัด ก็มีอัตราส่วนใกล้เคียงกันอยู่แล้วคือ ชาย ต่อ หญิง เท่ากับ ๕๒ ต่อ ๕๘

ส่วนอายุของกลุ่มตัวอย่างนั้น พบว่ามีครูมัธยมที่มีอายุระหว่าง ๒๐-๓๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๑๗ และที่มีอายุตั้งแต่ ๓๑ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๘๓ ซึ่งในจำนวนนี้ผู้ที่มีอายุน้อยที่สุด คือ ๒๐ ปี และผู้ที่มีอายุมากที่สุด คือ ๕๙ ปี จากข้อมูลนี้แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง ๒๐-๓๐ ปี มีมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ ๓๑ ปีขึ้นไปเพียงเล็กน้อย ทั้งนี้อาจจะสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาที่กระจายโรงเรียนมัธยมออกไปตามท้องถิ่นต่าง ๆ มากขึ้น ทำให้ต้องเพิ่มอัตราตำแหน่งครูในโรงเรียนมัธยมเพิ่มขึ้น ทำให้มีครูมัธยมที่เพิ่งจบการศึกษา ซึ่งมีอายุระหว่าง ๒๐-๓๐ ปี มาบรรจุเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีอัตราส่วนมากกว่าครูมัธยมที่มีอยู่เดิม

ตารางที่ ๓ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการศึกษา *

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๕๗	๓๐.๕๘
ปริญญาตรีขึ้นไป	๕๗	๖๙.๐๒
รวม	๑๑๔	๑๐๐.๐๐

* ผู้ที่มีการศึกษาสูงสุด คือ ปริญญาโท จำนวน ๑ คน

จากตารางที่ ๓ แสดงให้เห็นว่าสถานะการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่จะเป็นผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๐๒ และที่เหลือจบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๕๘ และมีจบการศึกษาสูงสุด คือ ปริญญาโทเพียงคนเดียว สาเหตุที่ทำให้การศึกษาของครูมัธยมอยู่ในระดับตั้งแต่ปริญญา-

ดริขึ้นไป อาจเกิดจากมีระบบการศึกษาในลักษณะมหาวิทยาลัยเปิดเพิ่มมากขึ้น และมีการเปิดสอนหลักสูตรต่อเนื่องในวิทยาลัยครูกระจายอยู่ทั่วไปในภูมิภาคนั้นเอง

ตารางที่ ๔ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา	จำนวน	ร้อยละ
ในเมือง	๕๔	๕๓.๘๐
นอกเมือง	๔๕	๔๖.๒๐
รวม	๑๐๙	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔ แสดงให้เห็นว่าภูมิลำเนาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จะมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเมือง คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๘๐ และมีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตเมืองร้อยละ ๔๖.๒๐ แต่เมื่อเทียบเคียงจำนวนของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองแล้ว จะเห็นว่าแตกต่างกันไม่มากนัก และเหตุที่ครูมัธยมจะมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเมือง อาจเนื่องมาจากตามปกตินี้ โรงเรียนมัธยมมักตั้งอยู่ในเขตเมือง หากครูอาศัยอยู่นอกเขตเมือง อาจจะทำให้การเดินทางมาทำงานไม่สะดวก จึงทำให้ครูส่วนใหญ่หาที่อยู่อาศัย อยู่ในละแวกเดียวกับที่ตั้งของโรงเรียน หรือในบริเวณที่สะดวกแก่การเดินทางระหว่างที่พักกับโรงเรียน

ตารางที่ ๕ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการมีกรรมสิทธิ์ในบ้าน ในห้องที่มีสิทธิเลือกตั้ง

ลักษณะการมีกรรมสิทธิ์	จำนวน	ร้อยละ
เป็นบ้านของตนเอง	๔๐	๒๑.๗๔
เป็นบ้านของบิดามารดา	๔๗	๔๗.๒๘
เป็นของผู้อื่น	๕๑	๒๗.๗๒
ไม่ตอบ	๖	๓.๒๖
รวม	๑๐๔	๑๐๐

จากตารางที่ ๕ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังไม่มีบ้านเป็นของตนเอง กล่าวคือ กรรมสิทธิ์ในบ้านที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่ยังเป็นของบิดามารดา คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๒๘ หรือประมาณครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ที่เหลืออีกร้อยละ ๒๗.๗๒ เป็นการอาศัยอยู่ในบ้านของผู้อื่น โดยการเช่าบ้างหรืออาศัยอยู่ในฐานะผู้อาศัยบ้าน ที่มีบ้านเป็นของตนเองมีเพียงร้อยละ ๒๑.๗๔ เท่านั้น ที่เหลืออีกร้อยละ ๓.๒๖ ไม่ตอบว่ามีกรรมสิทธิ์ในบ้านหรืออาศัยอยู่ในลักษณะใดบ้าง จากตารางนี้จึงอาจพอสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่

ใหญ่เป็นผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องถิ่น และยังไม่แยกออกจากครอบครัวบิดามารดา ซึ่งเป็นลักษณะทั่ว ๆ ไปของสังคมไทย

ตารางที่ ๖ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรือผลประโยชน์อื่น ๆ ในท้องถิ่นที่มีสิทธิเลือกตั้ง

การมีกรรมสิทธิ์/ผลประโยชน์	จำนวน	ร้อยละ
มี	๖๗	๓๖.๕๑
ไม่มี	๑๐๙	๕๙.๒๔
ไม่ตอบ	๔	๔.๓๕
รวม	๑๘๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๖ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ในภูมิลำเนาที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง รวมทั้งไม่มีผลประโยชน์อื่นใดในลักษณะของการมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินด้วย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๕๙.๒๔ คือมากกว่าครึ่ง และมีเพียงร้อยละ ๓๖.๕๑ ที่มีที่ดินหรือผลประโยชน์อื่นใด ส่วนอีกร้อยละ ๔.๓๕ ไม่ตอบคำถามนี้ จากข้อมูลนี้จะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับข้อมูลในตารางที่ ๕ คือ มีสัดส่วนของตัวเลขอย่างเดียวกัน ซึ่งอาจจะเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงเศรษฐกิจฐานะของครุมัธยมส่วนใหญ่ได้ว่า ยังไม่อยู่ในฐานะที่จะสะสมทรัพย์ จนถึงกับมีกรรมสิทธิ์หรือผลประโยชน์ในทรัพย์สินเป็นของตนเอง ซึ่งเป็นลักษณะทั่ว ๆ ไปของข้าราชการไทย โดยเฉพาะข้าราชการครู

ตารางที่ ๗ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการมีบิดามารดาหรือญาติผู้ใหญ่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นที่มีสิทธิเลือกตั้ง

บิดามารดา/ญาติผู้ใหญ่	จำนวน	ร้อยละ
มี	๙๓	๕๐.๕๕
ไม่มี	๙๖	๕๓.๙๖
ไม่ตอบ	๑	๐.๕๕
รวม	๑๘๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๗ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีบิดามารดา หรือญาติผู้ใหญ่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นที่ตนมีสิทธิเลือกตั้งร้อยละ ๕๐.๕๕ และไม่มีญาติผู้ใหญ่อาศัยอยู่อีก ร้อยละ ๕๓.๙๖ ซึ่งเป็นจำนวนที่ใกล้เคียงกันมาก มีผู้ไม่ตอบร้อยละ ๐.๕๕ จากข้อมูลดังกล่าว อาจอนุมานเอาได้ว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นคนที่มีพื้นเพเป็นคนในท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่ ส่วนที่เหลืออาจจะย้ายถิ่นมาจากที่อื่น หรือบิดามารดา/ญาติผู้ใหญ่เสียชีวิตลงแล้ว

ตารางที่ ๘ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัยในท้องถิ่นที่มีสิทธิเลือกตั้ง

ระยะเวลาที่อยู่อาศัย	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า ๓ ปี	๔๒	๒๒.๘๓
๓-๑๐ ปี	๖๐	๓๒.๖๑
๑๐ ปีขึ้นไป	๔๑	๔๔.๐๒
ไม่ตอบ	๑	๐.๕๔
รวม	๑๔๔	๑๐๐.๐๐

*ผู้อาศัยอยู่สูงสุดเป็นเวลา ๕๐ ปี

จากตารางที่ ๘ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีระยะเวลาอาศัยอยู่ในท้องถิ่นที่ตนมีสิทธิเลือกตั้งอยู่ตั้งแต่ ๑๐ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๐๒ และอาศัยอยู่ตั้งแต่ ๓-๑๐ ปี ร้อยละ ๓๒.๖๑ ส่วนที่เหลือ คือ ร้อยละ ๒๘.๘๓ อาศัยอยู่ต่ำกว่า ๓ ปี และร้อยละ ๐.๕๔ ไม่ตอบคำถามนี้ จากข้อมูลดังกล่าวอาจสรุปได้ว่า ในจำนวนผู้ที่อยู่อาศัยต่ำกว่า ๑๐ ปี นั้น อาจเป็นผู้ที่ย้ายถิ่นมาจากที่อื่น เมื่อสอบถามบรรจุได้ ก็ย้ายภูมิลำเนามาอยู่ในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่

ความผูกพันต่อท้องถิ่น

เมื่อนำเอาข้อมูลจากตารางที่ ๕ -๘ มาประกาศเพื่อวิเคราะห์ถึงความผูกพันต่อท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่าง โดยการให้คะแนนตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้แล้ว จะมีรายละเอียดตามตารางที่ ๙ ดังนี้

ตารางที่ ๙ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปริมาณความผูกพันต่อท้องถิ่น

ความผูกพันต่อท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
มาก (๕-๖ คะแนน)	๗๕	๕๐.๗๖
ปานกลาง (๓-๔ คะแนน)	๔๔	๒๖.๖๓
น้อย (๑-๒ คะแนน)	๖๐	๓๒.๖๑
รวม	๑๔๔	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๙ เมื่อนำเอาข้อมูลจากตารางที่ ๕ -๘ มาประมวลแบ่งกลุ่มแล้ว แสดงให้เห็นถึงความผูกพันต่อท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีความผูกพันต่อท้องถิ่นมาก คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๗๖ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มักเป็นคนในท้องถิ่นนั่นเอง โดยมีบิดามารดาหรือญาติผู้ใหญ่อาศัยอยู่ด้วย และมีระยะเวลาที่อยู่อาศัยยาวนาน จึงทำให้เกิดความผูกพันสูง กลุ่มตัวอย่างที่จัดว่ามีความผูกพันน้อย ร้อยละ

๓๒.๖๑ และที่มีความผูกพันปานกลางนี้ ร้อยละ ๒๖.๖๓ กลุ่มที่มีความผูกพันน้อยนี้ส่วนใหญ่ มักจะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในท้องถิ่นที่มีสิทธิเลือกตั้งไม่ถึง ๑๐ ปี และไม่มีผลประโยชน์หรือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินใด ๆ ในท้องถิ่นนั้นเลย รวมทั้งไม่มีบิดามารดาหรือญาติผู้ใหญ่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นด้วย จึงทำให้ถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความผูกพันในท้องถิ่นน้อย แต่ก็มีกลุ่มตัวอย่างบางส่วนที่ถึงแม้ว่าจะมีระยะเวลาอาศัยอยู่ในท้องถิ่นนั้นไม่ถึง ๑๐ ปี แต่กลับมีกรรมสิทธิ์ในบ้านหรือที่ดินและผลประโยชน์ในทรัพย์สินอย่างอื่นตั้งอยู่ในท้องถิ่นนั้น ก็จะถูกจัดอยู่ในพวกที่มีความผูกพันมาก ทั้งนี้เป็นไปตามเกณฑ์ที่วางไว้ทุกประการ

พฤติกรรมการไปเลือกตั้ง

ข้อมูลเกี่ยวกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาวิเคราะห์ประกอบด้วย ๔ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ พฤติกรรมที่แสดงถึงความสนใจก่อนการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๕ ซึ่งประกอบด้วย การพูดคุยเกี่ยวกับการเลือกตั้ง, การไปร่วมฟังการหาเสียง, ความคุ้นเคยหรือพูดคุยกับ ส.ส.

ส่วนที่ ๒ จำนวนครั้งที่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส. สท หรือ สจ. ก่อนวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๕

ส่วนที่ ๓ ความตั้งใจที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๕ และ

ส่วนที่ ๔ เหตุผลในกรณีที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๕ ซึ่งปรากฏตามรายละเอียดในตารางที่ ๑๐ - ๑๖ ดังนี้

ตารางที่ ๑๐ แสดงพฤติกรรมการแสดงถึงความสนใจก่อนการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๕

พฤติกรรม ประเภท	พูดคุย	ไปฟังการหาเสียง	ความคุ้นเคย	การใช้สิทธิ
เคย	๑๒๕(๖๗.๕๓)	๕๘(๕๓.๒๖)	๔๔(๒๖.๐๔)	๑๖๗(๙๐.๗๖)
ไม่เคย	๕๕(๓๒.๐๗)	๕๘(๕๖.๗๔)	๑๓๖(๗๓.๙๖)	๑๗(๙.๒๔)
รวม	๑๘๐(๑๐๐.๐๐)	๑๑๖(๑๐๐.๐๐)	๑๘๐(๑๐๐.๐๐)	๑๘๔(๑๐๐.๐๐)

หมายเหตุ() เป็นตัวเลขแสดงค่าร้อยละ

ตารางที่ ๑๑ แสดงจำนวนครั้งที่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔

จำนวนครั้ง	จำนวน	ร้อยละ
๔ ครั้งขึ้นไป	๓๗	๒๐.๑๑
๒-๓ ครั้ง	๕๑	๔๕.๔๖
๑ ครั้ง	๓๕	๒๑.๒๐
ไม่เคยไป	๑๗	๙.๒๓
รวม	๑๔๐	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๑๒ แสดงความตั้งใจของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔

ความตั้งใจ	จำนวน	ร้อยละ
ไป	๑๓๕	๙๗.๒๑
ไม่ไป	๕	๓.๗๙
รวม	๑๔๐	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๑๓ แสดงเหตุผลในกรณีที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
เสียเวลาทำมาหากิน	๔	๒.๘๖
ไม่สะดวกที่จะไป	๒๔	๑๗.๑๔
ไม่สบายเจ็บป่วย	๔๕	๓๒.๑๔
ไม่มีผู้สมัครที่น่าสนใจ	๔๖	๓๒.๘๖
ไม่มีผู้แทนที่ชอบ	๑๕	๑๐.๗๑
อื่น ๆ	๖	๔.๓๖
รวม	๑๔๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๑๐-๑๓ แสดงให้เห็นว่าในส่วนที่เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความสนใจที่จะใช้ไปสิทธิเลือกตั้งนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยพูดคุยกันเกี่ยวกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔ คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๘๖ และไม่เคยพูดคุยเกี่ยวกับ

เรื่องดังกล่าวเพียงร้อยละ ๓๒.๐๗ ส่วนการให้ความสนใจโดยไปร่วมฟังการปราศรัยหาเสียงของกลุ่มตัวอย่างนั้น พบว่ามีผู้เคยไปฟังการปราศรัยมากกว่าผู้ไม่เคยไปฟัง แต่ก็มี ความแตกต่างกันไม่มากนัก คือ เคยไปร่วมฟังร้อยละ ๕๓.๒๖ และไม่เคยไปร่วมฟัง ร้อยละ ๔๖.๗๔ แต่เคยไปใช้สิทธิถึงร้อยละ ๕๐.๗๖ และไม่เคยไปใช้สิทธิมีเพียงร้อยละ ๔.๒๔ เท่านั้น ในจำนวนนี้มีผู้ที่เคยพูดคุยหรือคุ้นเคยกับส.ส. น้อยกว่าผู้ที่คุ้นเคยๆ คือ มีความคุ้นเคยๆ เพียงร้อยละ ๒๖.๐๔ แต่ไม่คุ้นเคยๆ ถึงร้อยละ ๗๓.๙๑ คือ มากกว่าเป็น ๓ เท่าของผู้ที่มีความคุ้นเคย ซึ่งเมื่อพิจารณาโดยรวม ๆ ในส่วนนี้แล้วจะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จะให้ความสนใจในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งกันมากกว่าผู้ที่ไม่สนใจ

ในส่วนที่สองซึ่งแสดงถึง จำนวนครั้งที่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นการเลือก ส.ส. สท หรือ สจ. นั้นพบว่าเกือบครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่าง เคยไปใช้สิทธิระหว่าง ๒-๓ ครั้ง ในขณะที่มีผู้เคยไปใช้สิทธิตั้งแต่ ๔ ครั้งขึ้นไป ใกล้เคียงกับผู้เคยไปใช้สิทธิเพียงครั้งเดียว คือ ร้อยละ ๒๐.๑๑ และ ๒๑.๒๐ ตามลำดับ ส่วนผู้ไม่เคยไปใช้สิทธิมีน้อยที่สุด คือ ๔.๒๓ ซึ่งอาจจะสืบเนื่องมาจากไม่เคยมีสิทธิมาก่อนก็ได้

ในส่วนที่สามซึ่งแสดงถึงความตั้งใจที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๔ ก็พบว่าตั้งใจจะไม่ไปเพียงร้อยละ ๒.๗๒ เท่านั้น ซึ่งนับว่าน้อยมาก ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากมีความจำเป็นบางประการ จึงไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งนั่นเอง

ในส่วนที่สี่ซึ่งเป็นส่วนที่เกี่ยวกับเหตุผลที่จะไม่ไปใช้สิทธินั้น พบว่ามีผู้ให้เหตุผลอื่นที่ถือว่าเป็นเหตุผลที่ไม่สำคัญ เท่ากับเหตุผลของความไม่สบายป่วยเจ็บมากกว่าครึ่งมีที่ ให้เหตุผลว่าไม่ไปเพราะไม่สบายเจ็บป่วย คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๓๗ และไม่ไปเพราะเห็นว่าไม่มีผู้สมัครที่น่าสนใจรองลงมา คือ ร้อยละ ๒๕.๐๐

ดังนั้น เมื่อนำข้อมูลจากตารางที่ ๑๐ -๑๓ มาประมวลให้คะแนนตามเกณฑ์ที่วางไว้แล้ว ก็จะสามารแบ่งกลุ่มผู้ที่มีความสนใจที่จะเข้าร่วมมีพฤติกรรมในการเลือกตั้งเป็น มาก ปานกลาง และน้อย ตามตารางที่ ๑๔ ดังนี้

ตารางที่ ๑๔ แสดงถึงปริมาณของความสนใจในการมีพฤติกรรมเลือกตั้ง

ปริมาณความสนใจ	จำนวน	ร้อยละ
มาก	๕๗	๓๐.๕๔
ปานกลาง	๙๓	๕๐.๕๔
น้อย	๓๔	๑๘.๕๔
รวม	๑๘๔	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๑๔ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความสนใจที่จะเข้ามามีพฤติกรรมทางการเมือง โดยการใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับปานกลาง คือ ประมาณครึ่งหนึ่งของทั้งหมดหรือร้อยละ ๕๐.๕๔ ส่วนที่เหลือ คือ ร้อยละ ๓๐.๕๘ มีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองมากโดยการแสดงพฤติกรรมทางการเมือง และอีกร้อยละ ๑๘.๘๘ มีความสนใจที่จะมีพฤติกรรมดังกล่าวน้อย

การพิสูจน์สมมติฐาน

สมมติฐาน ครุมัธยมเพศชายมีพฤติกรรมการเลือกตั้งแตกต่างจากครุมัธยมเพศหญิง

ตารางที่ ๑๕ ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับพฤติกรรมการเลือกตั้ง

พฤติกรรมการเลือกตั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
เพศ				
ชาย	๑๙(๒๐.๘๘)	๓๑(๓๔.๐๗)	๕๑(๕๕.๐๕)	๙๑(๑๐๐.๐)
หญิง	๑๕(๑๖.๑๓)	๖๒(๖๖.๖๗)	๑๖(๑๗.๒๐)	๙๓(๑๐๐.๐)
รวม	๓๔(๑๘.๘๘)	๘๓(๕๐.๕๔)	๕๗(๓๐.๕๘)	๑๘๔(๑๐๐.๐๐)

หมายเหตุ () แสดงค่าร้อยละตามแนวนอน

สมมติฐาน ครุมัธยมที่มีอายุมากมีพฤติกรรมการเลือกตั้งแตกต่างจากครุมัธยมที่มีอายุน้อยกว่า

ตารางที่ ๑๖ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับพฤติกรรมการเลือกตั้ง

พฤติกรรมการเมือง	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	รวม
อายุ				
๒๑-๓๐ ปี	๒๗(๓๕.๑๓)	๔๕(๕๑.๐๕)	๒๐(๒๐.๘๓)	๙๒(๑๐๐.๐๐)
๓๑ ปีขึ้นไป	๗(๘.๘๕)	๔๕(๕๐.๐๐)	๓๗(๔๒.๐๖)	๘๘(๑๐๐.๐๐)
รวม	๓๔(๑๘.๘๘)	๙๐(๕๐.๕๔)	๕๗(๓๐.๕๘)	๑๘๑(๑๐๐.๐๐)

หมายเหตุ () แสดงค่าร้อยละตามแนวนอน

สมมติฐาน ครุมัธยมที่มีการศึกษาสูงมีพฤติกรรมการเลือกตั้งแตกต่างจากครุมัธยมที่มีการศึกษาน้อยกว่า

ตารางที่ ๑๗ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับพฤติกรรมการเลือกตั้ง

พฤติกรรมการเมือง การศึกษา	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	รวม
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๓(๒๒.๘๐)	๒๕(๔๓.๘๗)	๑๕(๓๓.๓๓)	๕๓(๑๐๐.๐๐)
ปริญญาตรีขึ้นไป	๒๑(๑๖.๕๔)	๖๘(๕๓.๖๔)	๓๘(๒๙.๘๒)	๑๒๗(๑๐๐.๐๐)
รวม	๓๔(๑๘.๕๔)	๙๓(๕๐.๕๔)	๕๓(๓๐.๙๔)	๑๘๔(๑๐๐.๐๐)

หมายเหตุ () แสดงค่าร้อยละตามแนวนอน

สมมุติฐาน ครูมัธยมที่มีถิ่นอาศัยในเขตเมืองมีพฤติกรรมการเลือกตั้งแตกต่าง
จากครูมัธยมที่มีถิ่นอาศัยในเขตชนบท

ตารางที่ ๑๘ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิลำเนากับพฤติกรรมการเลือกตั้ง

พฤติกรรมการเมือง ภูมิลำเนา	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	รวม
ในเมือง	๑๑(๑๑.๑๑)	๕๐(๕๐.๖๐)	๓๘(๓๘.๓๘)	๙๙(๑๐๐.๐๐)
นอกเมือง	๒๓(๒๗.๐๖)	๔๓(๕๐.๕๗)	๑๕(๒๒.๓๓)	๘๑(๑๐๐.๐๐)
รวม	๓๔(๑๘.๕๔)	๙๓(๕๐.๕๔)	๕๓(๓๐.๙๔)	๑๘๔(๑๐๐.๐๐)

หมายเหตุ () แสดงค่าร้อยละตามแนวนอน

จากตารางที่ ๑๕-๑๘ โดยการคำนวณทางสถิติ แสดงว่าเพศ, อายุ, การศึกษา และภูมิลำเนาของครูมัธยมในเขตจังหวัดหนองคาย ไม่มีอิทธิพลที่จะทำให้พฤติกรรมการเลือกตั้งแตกต่างกัน จึงอาจสรุปได้ว่า แม้จะแตกต่างกันด้านเพศ, อายุ, การศึกษา และภูมิลำเนา ก็จะไม่ทำให้เกิดความแตกต่างกันในความเป็นครู จึงทำให้พฤติกรรมการเลือกตั้งของครูที่แสดงออกมานั้น ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่ว่าจะเป็นครูผู้หญิงครูผู้ชาย ครูที่มีการศึกษาสูงหรือต่ำ อายุมากหรืออายุน้อยและอยู่ในเมืองหรือนอกเมืองก็ตาม ความแตกต่างเหล่านี้จะไม่ก่อให้เกิดผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของครูเลย ดังนั้นจึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากตัวแปรทั้ง ๔ ตัวนั้นไม่มีผลทำให้ครูมีความแตกต่างกันในความเป็นครู นั่นเอง

สมมุติฐาน ครูมัธยมที่มีความผูกพันในท้องถิ่นสูงมีพฤติกรรมการเลือกตั้งแตกต่างจากครูมัธยมที่มีความผูกพันในท้องถิ่นที่น้อยกว่า

ตารางที่ ๑๕ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันต่อท้องถิ่นกับพฤติกรรมการเลือกตั้ง

พฤติกรรมการเลือกตั้ง ความผูกพัน	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	รวม
ต่ำ	๒๔(๔๘.๓๓)	๑๙(๓๑.๖๗)	๑๒(๒๐.๐๐)	๖๐(๑๐๐.๐๐)
ปานกลาง	๒(๔.๐๘)	๔๒(๘๕.๗๒)	๕(๑๐.๒๐)	๔๙(๑๐๐.๐๐)
สูง	๓(๕.๐๐)	๓๒(๕๒.๖๗)	๔๐(๕๓.๓๓)	๗๕(๑๐๐.๐๐)
รวม	๓๔(๑๘.๔๘)	๙๓(๕๐.๕๔)	๕๗(๓๐.๙๘)	๑๘๔(๑๐๐.๐๐)

หมายเหตุ () แสดงค่าร้อยละตามแนวนอน

จากตารางที่ ๑๕ โดยการคำนวณทางสถิติ จะได้ผลว่า ความผูกพันต่อท้องถิ่น มีผลทำให้พฤติกรรมการเลือกตั้งแตกต่างกันออกไปตามระดับของความผูกพัน และกลุ่มมัธยมที่มีความผูกพันต่อท้องถิ่นสูง ก็จะส่งผลให้มีความสนใจที่จะแสดงพฤติกรรมการเลือกตั้งในปริมาณที่สูงตามไปด้วย ส่วนผู้ที่มีความผูกพันต่อท้องถิ่นในระดับปานกลางและต่ำก็ จะทำให้มีความสนใจที่แสดงพฤติกรรมการเลือกตั้งอยู่ในระดับปานกลางและต่ำตามไปด้วย ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ทุกประการ

หมายเหตุ

สำหรับท่านที่สนใจตัวเลขและกลวิเคราะห์ทางสถิติ และผู้วิจัยจึงขอเสนอตัวเลขที่ได้ทำการวิเคราะห์ไว้ดังนี้

ตารางที่ ๑๕ $X^2 = 3.46$; $P.05 = 5.99$; $d.f = 2$; $C = 0.14$

ตารางที่ ๑๖ $X^2 = 1.96$; $P.05 = 5.99$; $d.f = 2$; $C = 0.10$

ตารางที่ ๑๗ $X^2 = 0.24$; $P.05 = 5.99$; $d.f = 2$; $C = 0.04$

ตารางที่ ๑๘ $X^2 = 1.58$; $P.05 = 5.99$; $d.f = 2$; $C = 0.09$

จากการคำนวณของตารางที่ ๑๕-๑๘ จะเห็นว่าค่าไคสแควร์ในแต่ละตารางนั้น น้อยกว่าค่าไคสแควร์ในตารางที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๕ คือ ๕.๙๙ แต่ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้ คือ ๓.๔๒, ๑.๙๖, ๐.๒๔, ๑.๕๘ เท่านั้น

ตารางที่ ๑๙ $X^2 = 183$; $P.05 = 9.49$; $d.f = 4$; $C = 0.71$

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษารั้วนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งของครูมัธยมในเขตจังหวัดหนองคาย โดยศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ๕ ตัว คือ เพศ อายุ การศึกษา ภูมิลำเนาหรือถิ่นอาศัย และความผูกพันต่อท้องถิ่น กับพฤติกรรมการเลือกตั้งของครูมัธยม ซึ่งสุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนมัธยม ๔ โรงเรียน คือ บึงกาฬ ชุมพลไพณพิสัย เซกา กวานันวิทยา พานพร้าว โพธิ์ตากวิทยาคม ศรีวิไลวิทยา สังคมวิทยา ปทุมเทพวิทยาคาร ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืน ๑๔๑ ชุด จากจำนวนที่ส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น ๓๐๐ ชุด แต่เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ครบถ้วนสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ ๑๔๔ ชุด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๖๑.๓๓ ของแบบสอบถามทั้งหมด และวิเคราะห์ผลโดยใช้ไคสแควร์เป็นเครื่องมือในการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร

๑. ลักษณะทั่วไป ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรทั้ง ๖ ตัวที่ใช้ในการศึกษาได้ดังนี้

๑.๑ เพศ กลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาได้มีจำนวนเกือบเท่ากัน คือ เป็นเพศชายร้อยละ ๔๙.๔๖ และเพศหญิงร้อยละ ๕๐.๕๔

๑.๒ อายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๒๐-๓๐ ปี คือ ร้อยละ ๕๒.๑๗ และที่มีอายุตั้งแต่ ๓๑ ปีขึ้นไป ร้อยละ ๔๗.๘๓ อายุโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง คือ ๒๔ ปี ผู้ที่มีอายุน้อยที่สุด คือ ๒๐ ปี และสูงสุด คือ ๕๕ ปี

๑.๓ การศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป คือร้อยละ ๖๔.๐๒ และจบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ ๓๐.๕๖

๑.๔ ภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเมือง คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๕๐ และอยู่นอกเขตเมือง ร้อยละ ๔๖.๕๐

๑.๕ ความผูกพันในท้องถิ่น เมื่อประมวลจากการมีกรรมสิทธิ์ในบ้านเรือน, กรรมสิทธิ์ในที่ดินและผลประโยชน์อื่น ๆ ในท้องถิ่น, การมีบิดามารดาหรือญาติผู้ใหญ่ในท้องถิ่น, และระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในท้องถิ่นแล้ว สรุปว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความผูกพันท้องถิ่นมาก คือ ร้อยละ ๔๐.๗๖ ผูกพันน้อยร้อยละ ๓๒.๖๑ และผูกพันปานกลาง ร้อยละ ๒๖.๖๓

๑.๖ พฤติกรรมการเลือกตั้ง เมื่อประมวลจากความสนใจเข้าร่วมคุย ร่วมฟัง การสนทนากับเพื่อนฝูงเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร, การฟังการหาเสียง, ปริมาณของการเคยไปเลือกตั้ง, ความคุ้นเคยหรือพูดคุยกับ ส.ส., เหตุผลที่จะไม่ไปลงคะแนนเสียง และการไปลงคะแนนเสียงในวันที่ ๒๗ กรกฎาคมแล้ว สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่าง

ส่วนใหญ่มีความสนใจที่จะเข้ามามีพฤติกรรมทางการเมือง โดยการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ในระดับปานกลางประมาณครึ่งหนึ่งของทั้งหมด คือ ๕๐.๕๔ ส่วนที่เหลือคือ ร้อยละ ๓๐.๕๘ มีความสนใจที่จะเข้ามีส่วนร่วมในทางการเมืองมาก และมีความสนใจน้อยเพียง ร้อยละ ๑๘.๘๘

๒. ผลการวิจัย ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ ๕ ข้อ และผลการทดสอบปรากฏผล ดังนี้

๒.๑ เพศ, อายุ, การศึกษา และภูมิฐานะของครูมัธยมไม่มีผลทำให้พฤติกรรมการเลือกตั้งของครูมัธยมแตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๒.๒ ความผูกพันในท้องถิ่นของครูมัธยมมีผลทำให้พฤติกรรมการเลือกตั้งของครูมัธยมแตกต่างกัน และเมื่อทดสอบค่าทางสถิติแล้วปรากฏว่า ครูมัธยมที่มีความผูกพันต่อท้องถิ่นมาก จะมีพฤติกรรมการเลือกตั้งมากกว่าครูมัธยมที่มีความผูกพันน้อยกว่า จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำวิจัยครั้งต่อไป

๑.๑ ควรที่จะทำการศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองในระดับท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นตัวบ่งชี้ที่ใกล้ชิดกับความผูกพันในท้องถิ่นที่มากกว่า

๑.๒ ในการใช้เครื่องมือวัดปริมาณความผูกพันในท้องถิ่น ควรมีการศึกษาให้รอบด้านก่อนที่จะออกแบบสอบถาม

๒. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ หากได้มีการส่งเสริมให้ครูในท้องถิ่นต่าง ๆ มีความผูกพันในท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัยมาก ๆ ก็จะเป็นการช่วยให้ครูเข้ามีส่วนร่วมในทางการเมืองสูงตามไปด้วย อันจะเป็นการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและอาจลดการย้ายของครูจากส่วนภูมิภาคเข้ามาสู่ส่วนกลางได้ด้วย

เอกสารอ้างอิง

๑. จรรยา สุวรรณทัตและคณะอื่น ๆ ๒๕๒๑ พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม ๑. กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
๒. ประภาเพ็ญ สุวรรณ ๒๕๒๐ ทศนคติการวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
๓. พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และสุจิต บุญบงการ : ๒๕๒๕ พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของไทย : แนวทางการศึกษาและผลของการศึกษาในอดีต. กรุงเทพฯ วารสารสังคมศาสตร์ กันยายน ๒๕๒๕
๔. พิชญ์ สมพอง ๒๕๒๒ สังคมชาวบ้านนา กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
๕. วรณสิทธิ์ ไวทยะเสวี ๒๕๒๖ คู่มือการศึกษาพระพุทธศาสนาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : มุลินธิแนบ มหานครานนท์ จัดพิมพ์
๖. สุวิทย์ รุ่งวิสัย ๒๕๒๘ พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ๒๕๒๖ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจ้าพระยาการพิมพ์
๗. สัญญา สัญญาวิวัฒน์ และสุพัตรา เพชรมณี ๒๕๒๖ บทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ (โรเนียว)
๘. สุพัตรา สุภาพ ๒๕๑๙ สังคมวิทยา กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
๙. Peter J. Steinberg 1981 "Political participation and communalism" New York Journal of Rural Sociology 46(1), PP.7-19

Legislative Institutional Repository of Thailand

ปัญหากฎหมายเลือกตั้ง

การเลือกตั้งเป็นวิถีทางหนึ่งของการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศ ได้มีส่วนร่วมในการปกครองและบริหารราชการแผ่นดิน โดยเลือกผู้แทนเข้าไปดำเนินการแทนในรัฐสภา ซึ่งการเลือกตั้งนั้นมีกฎหมายหลายฉบับที่มีบทบัญญัติเกี่ยวข้องกับวิธีการดำเนินการเลือกตั้ง อันได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๔

ผลการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ที่ผ่านมา ได้มีความคิดเห็นจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่า กฎหมายดังกล่าวยังไม่เหมาะสมกับการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบัน แม้ในสภาผู้แทนราษฎรก็ได้ดำเนินการศึกษาเรื่องนี้เพื่อที่จะได้ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งดังกล่าวต่อไป

บทความนี้ผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นถึงปัญหาต่าง ๆ อันเกิดจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายเลือกตั้งเหล่านั้น ซึ่งเป็นผลให้การเลือกตั้ง ไม่ได้ผลดีกว่าที่ควร และอาจจะเป็นข้อเสนอหรือความคิดเห็นส่วนหนึ่งที่จะใช้ในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเลือกตั้งเหล่านั้น เพื่อจะทำให้การเลือกตั้งครั้งต่อไปประลพผลที่ดี

ปัญหากฎหมายเลือกตั้ง

ถาวร เกียรติทับทิว *

บทนำ

นับแต่ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๕ มาเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (Constitutional monarchy) จวบจนปัจจุบันนับได้ ๕๔ ปีแล้วนั้น ประเทศไทยได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ทั่วไป) รวมทั้งสิ้น ๑๔ ครั้ง รวมทั้งครั้งที่เพิ่งจะเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ด้วย จากการศึกษาครั้งต่าง ๆ ที่ผ่านมา ได้แสดงให้เห็นถึงความต้องการปกครองตนเองของประชาชนเป็นอย่างดีและเพิ่มมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากเปอร์เซ็นต์ของผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งในระดับส่วนรวมและส่วนย่อย (ระดับส่วนย่อยโปรดดูตารางแสดงสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งครั้งที่ ๑๒, ๑๓, ๑๓ และ ๑๔ ของจังหวัดสงขลาเป็นตัวอย่างข้างล่างนี้)

ตารางแสดงสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งปี ๒๕๑๕ ปี ๒๕๒๒ ปี ๒๕๒๖ และปี ๒๕๖๔

ครั้งที่	ปี พ.ศ.	การแบ่งเขตเลือกตั้ง	จำนวน ส.ส.	จำนวนประชากร	ผู้มีสิทธิ	ผู้มาใช้สิทธิ		บัตรเสีย	
						จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑๑	๒๕๑๕	๒	๕	๗๔๘,๒๒๓	๓๗๕,๕๘๒	๑๖๐,๘๔๔	๔๐.๑๖	๘,๔๒๑	๕.๕๘
๑๒	๒๕๒๒	๒	๕	๗๘๔,๑๖๒	๓๘๗,๖๒๕	๑๕๓,๑๕๕	๓๖.๕๓	๖,๕๕๗	๔.๒๘
๑๓	๒๕๒๖	๒	๖	๘๘๘,๒๗๔	๔๒๖,๑๕๘	๒๐๓,๑๗๑	๔๗.๖๘	๘,๓๔๓	๔.๑๑
๑๔	๒๕๖๔	๒	๗	๙๘๑,๖๗๐	๔๘๖,๖๗๒	๒๗๔,๖๗๑	๕๖.๕๔	๑๑,๑๖๒	๔.๐๖

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ที่มา จาก ๑. เอกสารการเตรียม การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๔ จังหวัดสงขลา
๒. แผ่นปลิวโรเนียว สถิติเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔

จากจำนวนเปอร์เซ็นต์ของผู้สนใจมาใช้สิทธิเลือกตั้งที่เพิ่มขึ้นอย่างไม่หยุดยั้งนี้ นับเป็นนิมิตรหมายอันดีของการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบบสากลนิยมที่อาจนำมาซึ่งความผาสุกของคนในชาติและพัฒนาการในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการเลือกตั้งอันเป็นเงื่อนไขหรือขั้นตอนที่สำคัญประการหนึ่งของการปกครองในระบบประชาธิปไตยที่แสดงถึงซึ่งเจตนารมณ์ของประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศ ในอันที่จะมอบความไว้วางใจให้ผู้แทนของตนไปใช้อำนาจการปกครองแทนตน^๑ จะมีขึ้นอยู่เสมอและต่อเนื่องก็ตาม ก็มีได้หมายความว่า จะสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นประชาธิปไตยในเนื้อหา ซึ่งหมายถึงการได้ตัวแทนที่แท้จริงของประชาชน มากกว่าสะท้อนความเป็นประชาธิปไตยแต่เพียงรูปแบบที่มีการเลือกตั้งเป็นเพียงพิธีการเท่านั้น ที่กล่าวเช่นนี้ก็เพราะว่าการเลือกตั้งที่ผ่านมาั้นยังไม่อาจสรุปได้ว่าเป็นตัวชี้ให้เห็นความเป็นประชาธิปไตยในเนื้อหาได้อย่างสมบูรณ์ เพราะในกระบวนการเลือกตั้งยังมีข้อจำกัดต่าง ๆ ภายในตัวมันเองที่ไม่เอื้ออำนวยให้การเลือกตั้งเป็นเครื่องหมายประชาธิปไตยที่แท้จริง ข้อจำกัดต่าง ๆ อาจได้แก่ ข้อกำหนดระบบการเลือกตั้งแบบใดแบบหนึ่ง เช่น แบบแบ่งเขตเรียงเบอร์, แบบแบ่งเขตรวมเบอร์ หรือรวมเขตรวมเบอร์ ระบบการนับคะแนน ข้อกำหนดผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้ง ข้อกำหนดค่าใช้จ่ายเพื่อการหาเสียงเลือกตั้ง และข้อกำหนดผ่อนผันที่ให้สิทธิผู้ที่มิได้รับเลือกตั้งได้มีโอกาสเป็นรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีได้ เป็นต้น ข้อจำกัดหรือข้อกำหนดที่ว่ามานี้มักปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญ กฎหมายเลือกตั้งและกฎหมายพรรคการเมือง อันเป็นแม่บทกำหนดให้การเลือกตั้งของไทยเป็นประชาธิปไตยในเนื้อหาหรือแต่เพียงพิธีการเท่านั้น

บทความนี้มีความประสงค์ที่จะชี้ให้เห็นว่าการเลือกตั้งของไทยนั้นยังมีปัญหาและอุปสรรคอันเนื่องมาจากข้อกำหนดต่าง ๆ ของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสมควรต้องได้รับการแก้ไขต่อไปเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นเงื่อนไขหรือกระบวนการแสวงหาเจตนารมณ์ที่แท้จริงแห่งการปกครองตนเองของประชาชน มิใช่ของกลุ่มคนบางกลุ่มที่ใช้ความได้เปรียบจากข้อกำหนดที่ไม่เป็นธรรมของการเลือกตั้งมาเป็นเครื่องมือเพื่อนำเจตนารมณ์ของตนไปแสวงหาผลประโยชน์บนความทุกข์ร้อนของประชาราษฎร์

^๑ ๑. จุฑา สุภาพ "กระบวนการทางการเมืองและการปกครอง : การเลือกตั้ง" ใน การเมืองการปกครองของไทย (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๖), หน้า ๒๐๓.

ปัญหาและอุปสรรคการเลือกตั้ง

ปัญหาและอุปสรรคการเลือกตั้งในที่นี้ หมายถึงเฉพาะแต่เนื่องมาจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งที่ทำให้การเลือกตั้งครั้งที่เพิ่งจะผ่านไปไม่สมบูรณ์เท่าที่ทุกคนปรารถนา มิใช่ปัญหาและอุปสรรคอันอาจเกิดจากข้อบกพร่องของการจัดการเลือกตั้งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งนับเป็นแต่เพียงปัญหาปลายเหตุที่ไม่ยากแก่การแก้ไขเท่าใดนัก ปัญหาและอุปสรรคการเลือกตั้งดังที่จะกล่าวต่อไปนี้นั้น จะเกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๒๑ พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และ พ.ร.บ. พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ ซึ่งกฎหมายหลักทั้ง ๓ ฉบับนี้ บัดนี้ กำลังถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่า ไม่เหมาะสมกับการพัฒนาระบบประชาธิปไตยในปัจจุบัน โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ดังที่ผู้เขียนได้เสนอเป็นปัญหากฎหมายเลือกตั้งในบทความนี้

ปัญหากฎหมายเลือกตั้งประการแรก : ปัญหาการกำหนดระบบการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งในระบบปัจจุบันตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๒๔ เป็นแบบที่เรียกกันว่า แบ่งเขต/รวมเขตเรียงเบอร์ คือให้ถือว่า จังหวัดใด ถ้ามีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เกินสามคน ก็ให้เขตจังหวัดนั้นเป็นเขตเลือกตั้ง และจังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินสามคน ก็ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้ง โดยจัดให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตละสามคน แต่ถ้าจัดให้มีจำนวน ส.ส. ครบสามคนทุกเขตไม่ได้ ให้แบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็นเขตเลือกตั้งที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตละสามคนเสียก่อน แต่เขตที่เหลือต้องไม่น้อยกว่าเขตละสองคน^๒ จากข้อกำหนดนี้จึงทำให้บางจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้งโดยตัวจังหวัดเอง เพราะมีผู้แทนได้ไม่เกินสามคน เช่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดยะลา จึงนับได้ว่าเป็นการเลือกตั้งแบบรวมเขตเรียงเบอร์ คือ รวมเขตจังหวัดเป็นหนึ่งเขตเลือกตั้ง สำหรับจังหวัดสงขลาเนื่องจากเป็นจังหวัดใหญ่ มีผู้แทนฯ ได้ ๗ คน จึงต้องแบ่งออกเป็น ๓ เขต โดยมีผู้แทนเขตละ ๓ คน หนึ่งเขต และ ๒ คน สองเขต จึงมีลักษณะเป็นแบบแบ่งเขตเรียงเบอร์ คือ แบ่งเขตเลือกตั้งในจังหวัดออกเป็นหลายเขตเลือกตั้ง ที่กล่าวถึงการเลือกตั้งแบบแบ่ง/รวมเขตเรียงเบอร์ในที่นี้ นั้น ยัง

๒. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๒๔ มาตรา ๔๐

หมายความว่ารวมถึงในเขตเลือกตั้งแต่ละเขต ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีได้ในเขตเลือกตั้งนั้น^๓ โดยไม่ต้องเลือกเป็นคณะตามบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง ดังที่เคยบังคับไว้ในรัฐธรรมนูญ ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งในครั้งกระนั้นเป็นการเลือกตั้งแบบรวมเขตรวมเบอร์คือ ถือเอาจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้งหนึ่งเขตเลือกตั้ง และผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เท่ากับจำนวนผู้แทนที่พึงมีทั้งหมดในจังหวัดนั้น โดยเลือกเป็นคณะของแต่ละพรรคที่จัดส่ง ผลของการเลือกตั้งแบบรวมเขตรวมเบอร์นี้ ทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดใหญ่มีสิทธิเลือกผู้สมัครได้มากกว่าจังหวัดเล็ก เพราะจังหวัดใหญ่กว่านั้นย่อมมีจำนวนผู้แทนได้มากกว่า เช่น จังหวัดสงขลามีผู้แทนได้ทั้งหมด ๗ คน ในขณะที่จังหวัดพังงามีผู้แทนได้เพียง ๑ คน เป็นต้น

ทั้งสองระบบที่กล่าวมานี้ล้วนมีข้อดีข้อเสียด้วยกันทั้งสิ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของวิธีการ วิธีการแบบรวมเขตรวมเบอร์ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๒๑ ก่อนการแก้ไขปี พ.ศ. ๒๕๒๘ นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างระบบพรรคการเมืองให้เป็นปีกแผ่นและมีน้อยพรรค ซึ่งจะทำให้ปัญหาการจัดตั้งรัฐบาลไม่ยุ่งยากดั่งกรณีมากพรรค แต่อย่างไรก็ตามวิธีการดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อพรรคการเมือง ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งอันเนื่องมาจากเขตเลือกตั้งของแต่ละเขตมีเนื้อที่กว้างขวาง อีกทั้งก่อให้เกิดความได้เปรียบแก่พรรคการเมืองที่มีทุนรอนมากกว่า^๔ นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความไม่เสมอภาคแก่ประชาชนของแต่ละจังหวัดซึ่งมีผู้แทนไม่เท่ากัน เพราะบางจังหวัดประชาชนอาจจะมีสิทธิเลือกผู้แทนได้มากกว่าอีกจังหวัดหนึ่ง อันเป็นวิธีการที่ขัดกับหลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค (Equal suffrage) ส่วนการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเรียงเบอร์นั้น ก็พอที่จะผ่อนคลายปัญหาดังกล่าวข้างต้นได้บ้าง คือ ช่วยทำให้เขตเลือกตั้งเล็กลง และประชาชนในแต่ละเขตเลือกตั้งจะมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้แทนได้ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน เพราะในแต่ละเขตเลือกตั้งจะมีผู้แทนฯ ได้ไม่เกิน ๓ คน สำหรับเขตเลือกตั้งใหญ่ และ ๑-๒ คนสำหรับเขตเลือกตั้งเล็กลงไป^๕

๓. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน มาตรา ๘๑

๔. จุลย สุภาพ, อ้างแล้ว, หน้า ๒๐๔-๒๐๘

๕. คู่ประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่อง การกำหนดจำนวนเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในแต่ละจังหวัด จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้งและท้องที่ที่ประกาศเป็นเขตเลือกตั้งของแต่ละเขตเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๒๘

แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าระบบการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเรียงเบอร์พอจะถือได้ว่า ไม่ทำให้พรรคการเมืองใหญ่หรือเล็กได้เปรียบเสียเปรียบกันมากในด้านการรณรงค์หาเสียงหรือด้านค่าใช้จ่าย ดังเช่นการเลือกตั้งแบบรวมเขตรวมเบอร์ หรือไม่ทำให้ประชาชนในแต่ละเขตเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในจำนวนที่แตกต่างกันมากนักก็ตาม ก็ยังคงกล่าวได้ว่า ระบบการเลือกตั้งในปัจจุบันยังขัดกับหลักการเลือกตั้งที่แท้จริง ที่กำหนดให้บุคคลมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งคนละหนึ่งเสียง และคะแนนทุกคะแนนเสียงมีน้ำหนักเท่ากัน^๖ ซึ่งหมายถึงแต่ละบุคคลจะมีสิทธิออกเสียงเลือกผู้แทนได้เพียง ๑ คนเท่านั้น ไม่ใช่ ๒ คนบ้าง ๓ คนบ้างดังที่เป็นอยู่ในหลาย ๆ จังหวัด^๗

ฉะนั้นเพื่อเป็นการแก้ไขข้อบกพร่องในระบบการเลือกตั้งให้เกิดความเสมอภาคแก่ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง จึงน่าจะต้องมีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งทั้งหมด โดยเฉพาะกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายแม่บทของการจัดการเลือกตั้ง กำหนดให้มีผู้แทน ๑ คน เป็นตัวแทนของราษฎร ๑๕๐,๐๐๐ คนหรือกว่านั้น ของแต่ละเขตเลือกตั้ง ดังเช่นที่ปฏิบัติกันอยู่ตามกฎหมายเลือกตั้งของสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้ถือเกณฑ์ประชากร ๕๐๐,๐๐๐ คนต่อผู้แทน ๑ คน^๘ หรือจะกำหนดเขตเลือกตั้งตามสภาพภูมิศาสตร์ และขนาดประชากรอย่างเช่นระบบเลือกตั้งของอังกฤษก็ได้ โดยแต่ละเขตเลือกตั้งมีสิทธิส่งผู้แทนไปสู่สภาสมาชิกหรือสภาล่าง (สภาผู้แทนราษฎร) ได้ ๑ คน^๙

ปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้งประการที่สอง : ปัญหาระบบการนับคะแนนเลือกตั้ง

ตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๗๗ ได้กำหนดระบบการนับคะแนนเป็นแบบคะแนนเสียงข้างมาก (Majority Electoral System) โดยถือว่าผู้สมัครของพรรคการเมืองใดได้คะแนนมากที่สุด ก็ให้ผู้สมัครของพรรคการเมืองนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง ระบบการนับคะแนนแบบเสียงข้างมากนี้เป็นวิธีการที่สะดวกต่อการนับคะแนนมาก เพราะไม่ต้องพิจารณาว่าผู้ที่ได้คะแนนเสียงมากนั้นจะได้รับคะแนนคิดเป็นร้อยละเท่าไรของจำนวนคะแนนเสียงทั้งหมด ที่มาลงในการเลือกตั้งของแต่ละครั้ง

๖. จรูญ สุภาพ, ระบบการเมืองเปรียบเทียบ (ประชาธิปไตย-เผด็จการ) และหลักการวิเคราะห์การเมืองสมัยใหม่, (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๙), หน้า ๘-๙

๗. จังหวัดระนอง สตุล สมุทรสงคราม สิงห์บุรี ภูเก็ตและพังงา ราษฎรมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎรเพียง ๑ คนเท่านั้น ในขณะที่ ราษฎรในจังหวัดยะลา สมุทรสาคร และอ่างทองเลือกผู้แทนได้ ๒ คน และราษฎรในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปัตตานี และพะเยาเลือกผู้แทนได้ ๓ คน

๘. สนั่น บางยี่ขัน การเมืองสหรัฐอเมริกา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๑๖) น. ๑๓๗

๙. วิทยา ภาควิชาการศึกษาระบบการเมืองอังกฤษ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๑๗) หน้า ๕๙.

เป็นการเลือกผู้แทนฯ รอบเดียวก็ทราบผลการเลือกตั้งได้เลย ๑๐ ซึ่งถ้าพิจารณาให้ถี่ถ้วน ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งอาจจะไม่ได้เป็นตัวแทนที่แท้จริงของประชาชนก็ได้ ยกตัวอย่างเช่น ในเขตเลือกตั้งหนึ่งมีผู้แทนได้ ๑ คน มีผู้สมัคร ๔ คน ผู้สมัครเบอร์ ๑ ได้คะแนน ๒๐ เสียง ผู้สมัครเบอร์ที่ ๒ ได้ ๓๐ เสียง ผู้สมัครเบอร์ที่ ๓ ได้ ๓๕ เสียง ผู้สมัครเบอร์ที่ ๔ ได้ ๑๕ เสียง จากคะแนนเลือกตั้งหมด ๑๐๐ คะแนน ดังนั้นผู้สมัครเบอร์ ๓ ย่อมได้รับการเลือกตั้ง แม้ว่าจะได้รับคะแนนนิยมไม่ถึงกึ่งหนึ่งก็ตาม

ระบบการนับคะแนนแบบเสียงข้างมากดังที่กล่าวมาข้างต้นเรียกกันว่าเป็นการเลือกตั้งโดยระบบเสียงข้างมากรอบเดียว และเป็นที่ยอมรับกันในระบบการเลือกตั้งแบ่งเขตที่มีผู้แทนได้เพียง ๑ คน เช่น ในประเทศอังกฤษและประเทศที่อยู่ในเครือจักรภพอังกฤษ อย่างไรก็ตามระบบการนับคะแนนแบบนี้ก็สามารถนำมาใช้กับระบบการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเรียงเบอร์ หรือรวมเขตเรียงเบอร์ที่ใช้อยู่ในประเทศไทยขณะนี้ได้ด้วย แต่ถึงกระนั้นก็ยังมิชอบพออยู่เองว่า ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งอาจจะไม่ใช่ผู้รับเลือกตั้งที่ได้คะแนนเสียงข้างมากอย่างแท้จริง ถ้าหากว่าคะแนนที่แต่ละคนได้รับนั้นกระจายมาก เช่น เขตเลือกตั้งมีผู้แทนได้ ๓ คน มีผู้สมัคร ๖ คน แต่ละคนได้รับคะแนน ๑๐, ๑๕, ๕, ๒๐, ๒๐ และ ๓๐ เปอร์เซ็นต์ของคะแนนเสียงทั้งหมด และถึงแม้ว่าคะแนนเสียงจะไม่กระจายมาก และมีผู้สมัครบางคนได้คะแนนเกินกว่ากึ่งหนึ่งของคะแนนเสียงทั้งหมด แต่ผู้สมัครคนถัดไปก็ได้รับคะแนนน้อยกว่ากึ่งหนึ่งอยู่ดี เช่นผู้สมัครได้รับคะแนน ๕๑, ๙, ๘, ๕, ๑๕ และ ๑๒ เปอร์เซ็นต์ ของคะแนนทั้งหมด ผู้สมัครคนที่ได้รับเลือกตั้งคนที่สองและที่สามได้คะแนนเพียง ๑๕ และ ๑๒ เปอร์เซ็นต์เท่านั้น ซึ่งทำให้เห็นได้ว่าระบบการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต/รวมเขตเรียงเบอร์แบบที่ใช้ในขณะนี้ ไม่สู้จะเป็นวิธีที่ได้มาซึ่งผู้แทนที่บริบูรณ์นัก สมควรที่จะได้รับการแก้ไขดังนี้

ประการแรก จะต้องเปลี่ยนแปลงระบบการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเรียงเบอร์มาเป็นแบบแบ่งเขตรวมเบอร์ คือผู้สมัครจะต้องสังกัดพรรคและสมัครเป็นคณะเท่ากับจำนวนผู้แทนที่พึงมีในแต่ละเขต

ประการที่สอง จะต้องเปลี่ยนแปลงระบบการนับคะแนนแบบเสียงข้างมากมาเป็นแบบมีตัวแทนตามสัดส่วนของคะแนนเสียง โดยเฉลี่ยจำนวนผู้แทนตามสัดส่วนคะแนนที่แต่ละพรรคได้รับ พรรคที่ได้คะแนนเสียงมาก ก็จะได้ผู้แทนมากกว่าพรรคที่ได้คะแนน

๑๐. บุญเรือง บุรภัคค์, "การเลือกตั้ง" รัฐสภาสาร ปีที่ ๓๑ ฉบับที่ ๓ เดือนมีนาคม ๒๕๒๖, หน้า ๕๓-๕๔

เสียงน้อยลดหลั่นลงไปตามลำดับ ยกตัวอย่างเช่น ในเขตเลือกตั้งหนึ่งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ ๖ คน มีพรรคการเมืองส่งผู้สมัครเป็นคณะ ๓ คณะ แต่ละคณะได้รับคะแนนเสียง ๓๐,๐๐๐ ๒๐,๐๐๐ และ ๑๐,๐๐๐ จากจำนวนคะแนนทั้งหมด ๖๐,๐๐๐ คะแนน ดังนี้ แต่ละคณะก็จะได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๓ คน, ๒ คน และ ๑ คน ตามลำดับ ตามอัตราส่วนผู้แทน ๑ คน ต่อคะแนนเสียง ๑๐,๐๐๐ เสียง อย่างไรก็ตามการนับคะแนนแบบอัตราส่วนนี้อาจมีปัญหาได้ถ้าหากว่า จำนวนคะแนนเสียงที่คณะผู้สมัครรับเลือกตั้งตั้งแต่คณะได้รับไม่ลงตัวพอดี หรือมีเศษ ก็จะทำให้การนับคะแนนยุ่งยากมากขึ้น แต่ก็มีวิธีการแก้ไขแบบวิธีที่เรียกกันว่า วิธีเหลือเศษมาก คือ ถ้าพรรคใดมีเศษที่เหลือจากอัตราส่วนระหว่างจำนวนคะแนนเสียงต่อผู้แทนหนึ่งคนมากกว่าพรรคอื่น พรรคนั้นก็จะได้ผู้แทนเพิ่มมากขึ้นตามสัดส่วนของเศษที่เหลือ

ผลดีของการใช้ระบบคะแนนตามสัดส่วนของคะแนนเสียง นอกจากจะช่วยส่งเสริมการเลือกตั้งแบบเป็นพรรคการเมืองแล้ว ยังช่วยให้มีการเฉลี่ยตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแก่คณะผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้คะแนนเสียงไม่ถึงกึ่งหนึ่งของคะแนนเสียงทั้งหมดด้วย เท่ากับเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับเลือกตั้งอย่างเท่าเทียมกันด้วย **

ปัญหากฎหมายเลือกตั้งประการที่สาม : การบังคับให้พรรคการเมืองต้องส่งสมาชิกของพรรคเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดรวมกันไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดที่จะพึงมีในการเลือกตั้งครั้งนั้น

ข้อกำหนดนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๒๑ มาตรา ๔๕ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันมิให้เกิดพรรคการเมืองมากเกินไป อันเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาระบบพรรคการเมืองและการจัดตั้งรัฐบาล ดังที่จะเห็นได้จากเมื่อการเลือกตั้งในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งปรากฏว่ามีพรรคการเมืองที่จดทะเบียนพรรคทั้งสิ้น ๔๖ พรรค และมีพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับเลือกเข้าไปเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นจำนวน ๑๕ พรรค นับเป็นจำนวนที่มากและยากแก่การจัดตั้งรัฐบาลเป็นอย่างยิ่ง เพราะไม่มีพรรคใดได้เสียงข้างมากพอที่จะจัดตั้งรัฐบาลหรือร่วมจัดตั้งรัฐบาลกับพรรคอื่น ๆ ได้ ฉะนั้นผู้ร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๒๑ จึงมุ่งควบคุมพรรคการเมืองมิให้มีมากเกินไป

๑๑. ดร.เสรีชัย สืบศหาการ, "ระบบการเลือกตั้งแบบอัตราส่วน" รัฐสภาสาร ปีที่ ๓๐ ฉบับที่ ๔ เดือนกันยายน ๒๕๒๕ หน้า ๖๕-๗๓. นพ. ไบรตศุ บุญเรือง บุรภัคดี "การเลือกตั้ง" รัฐสภาสาร อ้างแล้ว, หน้า ๕๕.

โดยบังคับให้พรรคการเมืองต่าง ๆ ต้องส่งผู้สมัครมากกว่ากึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีได้ในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง พรรคการเมืองใดที่ส่งผู้สมัครไม่ครบตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว สมาชิกที่พรรคส่งเข้ารับสมัครรับเลือกตั้งก็จะขาดคุณสมบัติเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง (ดูรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๔) ดังนั้นข้อกำหนดดังกล่าวย่อมทำให้ลดจำนวนพรรคการเมืองที่ไม่มีความพร้อมสำหรับการเลือกตั้งแต่ละครั้งได้มาก นับว่ามีเหตุผลที่น่าจะเป็นไปได้

แต่อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติ พบว่า ในการเลือกตั้งในอดีตที่ผ่านมานับแต่มีการใช้รัฐธรรมนูญฉบับ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ คือการเลือกตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ และ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวนพรรคการเมืองหาได้ลดลงแต่อย่างใด แต่กลับมีแนวโน้มสูงขึ้น (โปรดดูตารางหน้าถัดไป)

ตารางแสดงจำนวนพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งและได้รับการเลือกตั้ง

ปีการเลือกตั้ง	จำนวนพรรคการเมือง ที่ส่งผู้สมัคร	จำนวนพรรคการเมือง ที่ได้รับการเลือกตั้ง
พ.ศ. ๒๕๒๒	๑๐	๗
พ.ศ. ๒๕๒๖	๑๔	๑๑
พ.ศ. ๒๕๒๙	๑๖	๑๕

ที่มา: ข่าวพิเศษ, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๔๗๖ ประจำวันที่ ๔-๑๐ สิงหาคม ๒๕๒๙, หน้า ๑๔

นี้ย่อมแสดงให้เห็นว่า การบังคับให้พรรคการเมืองส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้แทนราษฎรที่พึงมีของการเลือกตั้งแต่ละครั้งนั้น ไม่อาจเป็นตัวกำหนดให้มีพรรคการเมืองน้อยลง แต่อย่างใด กลับแต่จะเพิ่มพรรคการเมืองให้มีจำนวนมากขึ้น ทั้งที่ก่อนการมีและใช้ข้อกำหนดเช่นนี้ ในการเลือกตั้งเมื่อ ปีพ.ศ. ๒๕๒๒ และ ๒๕๒๖ ปรากฏว่ามีพรรคการเมืองน้อยกว่า เหตุผลที่ผู้เขียนเห็นว่า ทำไมจึงมีพรรคการเมืองเพิ่มมากขึ้น ก็เพราะว่าบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๒๑ แก้ไขเพิ่มเติมปี พ.ศ. ๒๕๒๔ มาตรา ๙๑ มิได้บังคับให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเลือกผู้สมัครเป็นพรรค ดังความที่ว่า “ในเขตเลือกตั้งแต่ละเขต ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีสหสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีได้ในเขตเลือกตั้งนั้น” จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้เลือกตั้งสามารถเลือกผู้สมัครเป็นรายบุคคลได้ โดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาพรรคการเมือง ดังบทบัญญัติเดิมก่อนการแก้ไขซึ่งบังคับ “.....ให้ออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งเป็นคณะตามบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น.....” เหตุผลอีกประการหนึ่งที่เป็นสาเหตุให้พรรคการเมืองเติบโตขึ้นก็คือ การขัดกันแห่งบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่บังคับให้พรรคการเมืองส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นคณะครบจำนวน ส.ส. ในแต่ละเขตเลือกตั้ง (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๕) แต่ทว่าให้ผู้เลือกตั้งเลือกเป็นรายบุคคลได้ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๑) ฉะนั้นการขัดกันระหว่างหลักการที่บังคับให้พรรคการเมืองส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน ส.ส. ที่พึงมี และให้พรรคการเมืองต้องส่งผู้สมัครเป็นคณะครบจำนวน ส.ส. ที่พึงมีได้ในแต่ละเขต กับในทางปฏิบัติที่ไม่บังคับให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเป็นพรรคหรือเป็นคณะ จึงเป็นเหตุให้พัฒนาการพรรคการเมืองเติบโตได้เข้ามา

การเลือกตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๒ และ พ.ศ. ๒๕๒๖ นั้น พรรคการเมืองไม่ว่าต้องส่งผู้สมัครมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีในการเลือกตั้งครั้งนั้น ทั้งนี้เพราะบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๔ มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๕ มาใช้บังคับในวาระเริ่มแรกเมื่อใช้รัฐธรรมนูญ

ดังนั้นหากต้องการพัฒนาระบบพรรคการเมืองให้เข้มแข็งอย่างจริงจังแล้ว ก็
นักที่จะแก้ไขบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๕๕ โดยให้ผู้มีสิทธิออก
เสียงเลือกตั้งต้องเลือกผู้สมัครเป็นรายคณะด้วย จึงจะมีส่วนช่วยลดจำนวนพรรคการเมือง
ลงโดยปริยาย อย่างไรก็ตาม โดยส่วนตัวของผู้เขียนแล้ว เห็นว่าการพัฒนาระบบพรรค
การเมืองควรกระทำโดยวิธีธรรมชาติแบบค่อยเป็นค่อยไป มิใช่แบบวิธีบังคับที่เป็นอยู่ใน
ปัจจุบัน เพราะการรวมตัวเป็นพรรคการเมืองนั้นต้องอาศัยเวลาศรัทธาและผลงานแต่ละพรรค
การเมืองเป็นตัวหล่อหลอมพรรคการเมืองให้เข้มแข็งมากกว่าการเร่งเร้าให้รวมตัวกัน
เพื่อการเลือกตั้งเป็นครั้งคราว ซึ่งย่อมรวมตัวกันเป็นพรรคการเมืองที่เปราะบางและเสื่อม-
สลายไปได้ง่าย

ปัญหากฎหมายเลือกตั้งประการที่สี่ : ปัญหาข้อกำหนดจำกัดสิทธิผู้มีสิทธิออก เสียงเลือกตั้ง

การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งนั้นมีความหมายต่อการปกครองในระบอบประชา-
ธิปไตยอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะปรัชญาการปกครองระบอบประชาธิปไตยถือว่าประชาชน
ทุกคนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ซึ่งได้แก่อำนาจในการบัญญัติกฎหมาย การบริหาร
และอำนาจในทางตุลาการ ดังนั้น ประชาชนทุกคนในแต่ละรัฐที่มีการปกครองในระบอบ
ประชาธิปไตยควรได้รับสิทธิในการเลือกผู้ใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนได้อย่างไม่มีข้อ
จำกัด ไม่ว่าจะเป็นข้อจำกัดทางด้านอายุ การศึกษา เพศ ศิวัพวรรณ หรือเชื้อชาติ หรือ
ถ้าจะมีข้อจำกัดการใช้สิทธิก็ควรให้มีน้อยที่สุดเท่าที่จำเป็น เช่น จำกัดสิทธิเฉพาะบุคคล
วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบหรือเป็นเด็กไร้เดียงสา เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเหตุผล
และวัฒนธรรมทางการเมืองของแต่ละประเทศเป็นสำคัญ สำหรับประเทศไทยนั้นรัฐธรรมนูญ
ได้จำกัดสิทธิผู้ที่ไม่สมควรออกเสียงเลือกตั้ง ๕ ประเภทด้วยกัน ได้แก่ ผู้ที่วิกลจริต หรือ
จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หุนหวนและเป็นใบ้ซึ่งไม่สามารถอ่านและเขียนหนังสือได้ ภิกษุ
สามเณร นักพรตหรือนักบวช ผู้ที่ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วย
กฎหมาย และอยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยคำพิพากษา^{๑๒} ซึ่งเมื่อพิจารณา
แล้ว เห็นว่าสมควรเป็นผู้ต้องห้ามใช้สิทธิเลือกตั้งจริง ๆ แต่ทว่าข้อกำหนดที่ให้เฉพาะแต่
ผู้ที่มีอายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งนั้น ดูเหมือนว่าจะเป็นการจำกัด
สิทธิบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปีลงไป แต่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านสรีระและปัญญาหรือ
ความรับผิดชอบสูง เช่น เยาวชนที่มีอายุกว่า ๑๗ ปี และมีการศึกษาสูงกว่าภาคบังคับ

๑๒. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน มาตรา ๕๓

หรือผู้ที่สมรสโดยชอบด้วยกฎหมายเมื่ออายุ ๑๗ ปีบริบูรณ์ ซึ่งเป็นผลให้เป็นผู้บรรลุนิติภาวะตามกฎหมายและทำนิติกรรมต่าง ๆ ได้ ข้อจำกัดบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี เหล่านี้ควรได้รับการพิจารณาแก้ไขให้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งด้วย เช่น อาจจะแก้ไขให้ผู้ที่อายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ในทำนองเดียวกันกับประเทศอังกฤษที่ได้แก้ไขอายุของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งจาก ๒๑ ปี เหลือ ๑๘ ปี^{๑๓} และประเทศสหภาพโซเวียตที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้ประชาชนทุกคนที่มีอายุ ๑๘ ปีมีสิทธิเลือกผู้แทนได้^{๑๔}

เหตุผลที่ผู้เขียนสนับสนุนการให้บุคคลอายุ ๑๘ ปีมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งก็คือ ในปัจจุบันเยาวชนของชาติได้รับการศึกษาในระดับเฉลี่ยสูงขึ้น มีความรู้ความอ่านพอสมควรที่จะต้องให้ความสนใจต่อปัญหาบ้านเมือง และช่วยกันแก้ไข เพื่อเป็นหลักสำคัญของการพัฒนาสังคมทดแทนผู้ที่เข้าสู่วัยชรา มากกว่าที่จะปล่อยให้เยาวชนไปมั่วสุมอบายมุขสร้างปัญหาให้แก่สังคมตั้งที่เป็นข่าวอยู่เนือง ๆ นอกจากนี้หากพิจารณาโดยความเป็นธรรมแล้ว เด็กหรือเยาวชนที่อายุกว่า ๑๘ ปีขึ้นไป หากไปกระทำผิดทางอาญา ก็จะต้องขึ้นศาลทั่วไปอย่างผู้ใหญ่ ไม่ใช่ศาลคดีเด็กและเยาวชน ซึ่งมีวิธีการลงโทษอย่างผู้กระทำผิดผู้ใหญ่^{๑๕} ฉะนั้นเมื่อกฎหมายเห็นว่า บุคคลที่มีอายุกว่า ๑๘ ปี เป็นผู้ที่มีความรู้ผิดชอบชั่วดีอย่างเช่นผู้ที่มีอายุ ๒๐ ปีหรือผู้ใหญ่ จึงลงโทษในทางตัดสิทธิเสรีภาพบางประการเสมอผู้ใหญ่ได้ แล้วเหตุใดจึงไม่ยอมให้สิทธิบางประการเช่น สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งเสมอผู้ที่มีอายุ ๒๐ ปีแล้วบ้าง ฉะนั้นเมื่อพิจารณาด้วยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้นทั้งหมด ผู้เขียนเห็นว่า สมควรที่จะมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉบับปัจจุบันมาตรา ๙๒ โดยให้บุคคลที่มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้ง มีสิทธิเลือกตั้ง

ปัญหากฎหมายเลือกตั้งประการที่ห้า : ปัญหาข้อกำหนดค่าใช้จ่ายเพื่อการหาเสียงเลือกตั้ง

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๒๓ และ ๒๕๒๖ ได้กำหนดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนไว้ ไม่เกินคนละสามแสนห้าหมื่นบาท ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่าได้เปรียบผู้สมัครที่มีฐานะด้อยกว่า อีกทั้งเป็นการป้องกันมิให้

๑๓. วิทยา นาคศิริกุลกิจ, อ้างแล้ว, หน้า ๖๗.

๑๔. เฉลยชาติ วงศ์โกมลเชษฐ์ (ผู้แปล), รัฐธรรมนูญน่านาชาติ (กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๑๗), หน้า ๑๗๗.

๑๕. ดูพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๘, มาตรา ๙, มาตรา ๑๐ และมาตรา ๓๑

มีการใช้จ่ายเงินเพื่อการหาเสียงในรูปแบบที่ฟุ่มเฟือยด้วย^{๑๖} ข้อกำหนดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งทำนองเดียวกันนี้ก็มิอยู่ในกฎหมายเลือกตั้งของอังกฤษเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ก็โดยเหตุผลทำนองเดียวกันนั่นเอง ข้อกำหนดนี้หากผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดฝ่าฝืนโดยใช้จ่ายเกินกว่าสามแสนห้าหมื่นบาท จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี (พ.ร.บ. การเลือกตั้งฯ มาตรา ๘๖)

ในทางปฏิบัติทราบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินเพื่อการหาเสียงเลือกตั้งเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ซึ่งเป็นผลให้เกิดความเสียเปรียบได้เปรียบในระหว่างผู้สมัครที่ปฏิบัติฝ่าฝืนและปฏิบัติตามกฎหมาย แต่ก็ไม่มีหลักฐานใด ๆ ที่จะนำเอาตัวผู้สมัครที่ใช้จ่ายเกินกว่าที่กำหนดมาลงโทษได้ และแม้แต่จะได้มีการฟ้องร้องต่อศาล ก็ยังพบกับปัญหาว่าจะบรรยายฟ้องข้อเท็จจริงอย่างไรว่า ผู้สมัครใช้จ่ายที่เกินไปในกิจการอย่างใด พอที่จะให้ผู้ถูกฟ้องเข้าใจว่าเงินจำนวนนั้นเป็นค่าใช้จ่ายในกิจการใด และเกี่ยวกับการเลือกตั้งหรือไม่ ซึ่งในทางกฎหมายวิธีพิจารณาความถือว่า การบรรยายฟ้องไม่ชัดเจนเช่นว่านี้เป็นฟ้องเคลือบคลุมไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๒^{๑๗} ความว่า “คำฟ้องต้องแสดงโดยชัดแจ้งซึ่งสภาพแห่งข้อหาของโจทก์และคำขอบังคับทั้งข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาเช่นว่านั้น” และเมื่อเป็นคำร้องที่เคลือบคลุมแล้ว ศาลก็มีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยยกฟ้องไม่รับพิจารณาได้เอง เพราะปัญหาคำร้องเคลือบคลุมในคดีเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน^{๑๘}

ในส่วนการควบคุมค่าใช้จ่ายของผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐก็มิมีปัญหาเช่นเดียวกันว่า จะควบคุมมิให้ผู้สมัครใช้จ่ายเกินกว่า ๓๕๐,๐๐๐ บาทได้อย่างไร ในเมื่อ

๑๖. พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๓ กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งใช้จ่ายได้เฉพาะค่าใช้จ่ายดังต่อไปนี้

๑. การโฆษณากระดานเสียง วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และสื่อมวลชนอื่น
๒. การพิมพ์ โฆษณา แจกจ่าย ประกาศ แผ่นป้าย ใบปลิว และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ
๓. การจัดหาเครื่องเขียน แบบพิมพ์ ไปรษณียากร โทรเลข โทรศัพท์ และการสื่อสารอื่นใด
๔. การซื้อ เช่า หรือยืมสำนักงาน สถานที่ ยานพาหนะ วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง
๕. การว่าจ้างแรงงานทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง
๖. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพื่อการเลือกตั้ง
๗. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหาเสียงเลือกตั้งที่ไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่ง พ.ร.บ. นี้

๑๗. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๙๖๔/๒๕๒๒

๑๘. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๙๓๔/๒๕๒๖

กฎหมายให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินคดีเฉพาะในกรณีที่ผู้สมัครไม่ยื่นรายการ
ค่าใช้จ่ายภายในกำหนดสามเดือนหลังจากวันประกาศผลการเลือกตั้ง หรือในกรณีที่ยื่น
รายการค่าใช้จ่ายอันเป็นเท็จ โดยเฉพาะกรณีหลังขอมยากที่จะพิสูจน์ว่ารายการค่าใช้จ่าย
ที่ผู้สมัครแจ้งมานั้นเป็นเท็จหรือไม่ ถ้าพิสูจน์ไม่ได้แล้ว ศาลก็ย่อมยกฟ้องปล่อยผู้สมัคร
ไป^{๑๙} ยิ่งไปกว่านั้นในกรณีที่ผู้สมัครยื่นรายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดย
ไม่มีหลักฐานการจ่ายเงินหรือมีหลักฐานการจ่ายเงินไม่ครบถ้วน ก็จะเอาผิดกับผู้สมัคร
ในฐานะยื่นรายการค่าใช้จ่ายเป็นเท็จไม่ได้ ศาลฎีกาได้อธิบายการยื่นรายการค่าใช้จ่าย
เป็นเท็จที่จะต้องรับโทษตามกฎหมายนั้น หมายถึงการยื่นรายการค่าใช้จ่ายที่ไม่ตรง
กับค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่ผู้สมัครได้จ่ายไปจริง การที่ผู้สมัครไม่มีหลักฐานการ
จ่ายเงินตามรายการที่ยื่นไว้ให้ครบถ้วน เป็นการยื่นที่บกพร่องหรือไม่สมบูรณ์ตามที่
กฎหมายบัญญัติไว้เท่านั้น ซึ่งไม่มีบทกำหนดโทษไว้^{๒๐} ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ข้อ
กำหนดในเรื่องควบคุมค่าใช้จ่ายของผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่อาจกระทำได้โดยง่าย แม้จะ
มีการบังคับให้ผู้สมัครต้องรายงานค่าใช้จ่ายต่อผู้ว่าราชการจังหวัดก็ตาม

เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว ข้อกำหนดในเรื่องค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งจึงไม่
จำเป็นแต่อย่างใด ในเมื่อมีผู้สมัครน้อยรายที่จะปฏิบัติตาม และผู้สมัครที่ใช้จ่ายเกินกว่าข้อ
กำหนด ก็ไม่ต้องรับโทษตามกฎหมาย เพราะสามารถหลีกเลี่ยงโดยการแจ้งเท็จรายการ
ค่าใช้จ่ายให้พอที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ การมีข้อกำหนดที่ไม่อาจปฏิบัติได้เช่นว่านี้ นับว่า
เป็นข้อบกพร่องของกฎหมายอย่างยิ่ง สมควรที่จะได้รับการแก้ไขหรือไม่ก็ยกเลิกเสีย
เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการบังคับใช้กฎหมายดังที่กล่าวมา ถ้าจะแก้ไข ก็ควรแก้ไขในค่าใช้จ่าย
เกี่ยวกับการหาเสียงในปัจจุบันให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน โดยกำหนด
ค่าเฉลี่ยจริงที่ผู้สมัครส่วนใหญ่ควรจะต้องใช้ไปจริงเพื่อการเลือกตั้งของแต่ละครั้ง และ
แก้ไขวิธีควบคุมการใช้จ่ายเงินให้รัดกุมยิ่งขึ้น โดยบัญญัติให้ผู้สมัครมีความผิดตามกฎหมาย
เลือกตั้ง เมื่อผู้สมัครยื่นรายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยไม่มีหลักฐานการจ่าย
เงินหรือมีหลักฐานการจ่ายเงินไม่ครบถ้วน เพิ่มเติมจากความผิดฐานยื่นรายการค่าใช้จ่าย
อันเป็นเท็จ ก็น่าที่จะทำให้ข้อกำหนดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายเพื่อการหาเสียงเลือกตั้งมีผลบังคับ
ใช้สมเจตนารมณ์จริง ๆ มากขึ้น

๑๙. คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑๐๗/๒๕๒๓

๒๐. คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๓๖/๒๕๒๖

**ปัญหากฎหมายเลือกตั้งประการสุดท้าย : นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีควรจะต้อง
เป็นผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรหรือไม่**

ปัญหาประการสุดท้ายนี้สืบเนื่องมาจากการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมานี้ พรรคการเมืองต่าง ๆ ที่ได้รับการเลือกตั้งไม่มีคะแนนเสียงพอที่จะจัดตั้งรัฐบาลโดยลำพังได้ จึงต้องจัดรัฐบาลผสมและเชิญบุคคลภายนอกที่มีได้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนมาเป็นนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้ก็เพื่อความเป็นกลางในระหว่างพรรคร่วมรัฐบาลที่จะไม่ทำให้พรรคใดพรรคหนึ่งได้ประโยชน์มากเกินไปกว่ากัน นอกจากนี้ยังมีการกันตำแหน่งรัฐมนตรีบางกระทรวงที่สำคัญคือ กระทรวงการคลัง กลาโหม และมหาดไทยให้แก่ผู้ที่มีได้สมัครรับเลือกตั้ง โดยให้เป็นสิทธิของนายกรัฐมนตรีเป็นผู้เลือกรัฐมนตรี โดยเหตุผลเพื่อมิให้พรรคการเมืองใดได้เปรียบโดยใช้คนของพรรคไปรับประโยชน์ในตำแหน่งรัฐมนตรีนั้น จากปรากฏการณ์นี้เองที่ทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ว่านายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีควรจะมาจากการเลือกตั้ง เพราะจะต้องเป็นผู้ที่รับผิดชอบต่อประชาชน การนำเอาผู้อื่นที่มีใช้ผู้แทนของราษฎรมาทำหน้าที่ดังกล่าวย่อมผิดกับหลักการประชาธิปไตย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการได้นายกรัฐมนตรีที่จำต้องรับตำแหน่งเพื่อเหตุผลทางการเมือง^{๒๑} ย่อมอาจจะมีผลต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย

ต่อกรณีปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ ยากที่จะชี้ขาดลงไปว่า นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีนั้นควรจะมาจากการเลือกตั้งเสมอไปหรือไม่ เพราะเหตุผลของฝ่ายที่เห็นด้วยกับฝ่ายที่คัดค้านมีน้ำหนักพอกัน ฝ่ายที่เห็นด้วยเห็นว่า นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีซึ่งประกอบกันเป็นคณะรัฐมนตรีควรมาจากการเลือกตั้งโดยเฉพาะนายกรัฐมนตรีแล้วต้องเป็นผู้ที่เป็นหัวหน้าพรรคการเมืองที่มีเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร ทำหน้าที่เป็นฝ่ายรัฐบาลเพื่อรับผิดชอบการบริหารราชการแผ่นดิน และเมื่อมีข้อขัดแย้งกับสภาผู้แทนราษฎร ก็สามารถยุบสภาผู้แทนราษฎรได้ แล้วจัดให้มีการเลือกตั้งขึ้นใหม่ เพื่อให้ประชาชนชี้ขาดว่า ฝ่ายรัฐบาลหรือฝ่ายนิติบัญญัติเป็นฝ่ายที่ไม่ปฏิบัติตามเจตจำนงของประชาชน ถ้าหากนายก-

๒๑. พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ กล่าวกับข้าราชการที่มาแสดงความยินดีต่อการรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่งว่า ไม่มีความปรารถนาที่จะเป็นนายกรัฐมนตรี.....ถ้าใครไม่ยอมมีความทุกข์ก็ขออย่าได้มาเป็นนายกรัฐมนตรี รายละเอียดโปรดดู Bangkok Post, August 17, 1986 ซึ่งเป็นเหตุให้มีผู้ททฯ ท่านหนึ่งร้องขอให้พลเอกเปรมชี้แจงต่อสภาว่าเป็นเรื่องจริงหรือไม่ และถ้าจริงแล้วทำไมจึงรับเป็นนายกรัฐมนตรีอีก โปรดดู Bangkok Post, August 22, 1986.

รัฐมนตรีไม่ได้มาจากการเลือกตั้งแล้ว ประชาชนก็ย่อมไม่อาจชี้ขาดได้ว่าฝ่ายรัฐบาลหรือนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารราชการแผ่นดินเป็นฝ่ายถูกหรือฝ่ายผิด ซึ่งไม่ชอบด้วยหลักการประชาธิปไตย^{๒๒}

ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับหลักการที่ว่า นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีต้องมาจากการเลือกตั้งนั้นเห็นว่า ระบบการเมืองไทยยังไม่อาจใช้ระบอบรัฐสภาเต็มรูปได้ เพราะไม่สามารถหาหัวหน้าพรรคการเมืองที่คุมเสียงข้างมากในสภาไว้ได้ ซึ่งถ้ากำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องมาจากการเลือกตั้งแล้ว ก็อาจจะมีปัญหาการจัดตั้งรัฐบาลตามมาภายหลัง เช่น อาจจะไม่จัดตั้งรัฐบาลไม่ได้ หรือได้แต่ไม่มั่นคงเพราะกลุ่มผู้ที่มีผลประโยชน์จากระบอบรัฐสภาย่อมจะหาทางต่อต้านและล้มล้างรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังที่เป็นมาตลอดระยะเวลาประชาธิปไตย ๕๕ ปี ซึ่งล้วนแต่เป็นผลร้ายต่อการบริหารราชการแผ่นดินทั้งสิ้น นอกจากนี้การหาตัวรัฐมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งแต่ฝ่ายเดียว อาจจะได้ผู้ที่ไม่มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านการบริหารอย่างดีพอมาบริหารราชการแผ่นดินให้เกิดประโยชน์สุขแก่ปวงประชา แต่ถ้าเปิดกว้างให้สรรหาผู้ที่จะเป็นรัฐมนตรีได้จากผู้ที่ได้รับเลือกตั้งและบุคคลภายนอกแล้ว เชื่อว่าน่าจะเฟ้นหารัฐมนตรีที่มีความสามารถได้มากกว่าการสรรหาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ฝ่ายเดียว และน่าจะเป็วิธีที่สามารถประนีประนอมอำนาจในทางการเมืองและทางเศรษฐกิจของชนชั้นผู้นำทั้งหลายไว้ได้ อันจะช่วยลดการต่อต้านระบอบรัฐสภาที่กำลังจะเต็มรูปได้^{๒๓}

ผู้เขียนมีความคิดคล้ายตามเหตุผลของฝ่ายที่ไม่จำกัดผู้ที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ว่าจะต้องมาจากการเลือกตั้งหรือแต่งตั้ง เพราะในระยะเริ่มแรกของระบอบประชาธิปไตยในเมืองไทยนั้น เรายังไม่มีระบบพรรคการเมืองที่เข้มแข็งพอที่จะจัดตั้งรัฐบาลกันเอง อีกทั้งประชาชนเองก็ยังไม่มีความนิยมการเลือกตั้งเป็นพรรค ดังจะเห็นได้จากผลการเลือกตั้งครั้งที่เพิ่งผ่านมาที่มีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งให้ความนิยมใน

๒๒. โปรดดูรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้ระบอบรัฐสภาเต็มรูปแบบของ ทินพันธุ์ นาคะตะ, "กลยุทธ์และมาตรการในการพัฒนาการเมืองการบริหารไทยในศตวรรษ ๑๙๘๐," ในประเทศไทยในศตวรรษ ๑๙๘๐: กลยุทธ์และมาตรการในการพัฒนา โดย สมศักดิ์ ชูโต และคณะ (กรุงเทพฯ : เทพรัดการพิมพ์, ๒๕๒๖), หน้า ๑๕๐-๑๕๓

๒๓. เฝิงอ้าง หน้า ๑๕๔-๑๕๕.

การเลือกตัวบุคคลเป็นอันดับแรก และเลือกโดยคำนึงถึงพรรคเป็นลำดับรอง^{๒๔} ดังนั้น ผู้เขียนเชื่อว่า ถ้าต้องการให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้ง ก็จะต้องมีพรรคการเมืองน้อยพรรคและเป็นปีกแผ่นแล้วเท่านั้น จึงจะมีผลให้ประชาชนนิยมในระบบพรรคการเมืองมากขึ้น และเมื่อนั้นก็จะได้พรรคการเมืองที่สามารถจัดตั้งรัฐบาลได้เอง ดังเช่น ระบบพรรคที่ประสบความสำเร็จมาแล้วในประเทศสิงคโปร์และประเทศญี่ปุ่น โดยไม่จำเป็นต้องขอแก้กฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อกำหนดตัวนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีให้มาจากการเลือกตั้งตามความต้องการของผู้ที่ต้องการได้ประชาธิปไตยเต็มรูปหรือเต็มใบที่กำลังเคลื่อนไหวขอแก้ไขรัฐธรรมนูญอยู่ในขณะนี้

๒๔. สำนักงานสถิติแห่งชาติรายงานการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๕ ว่า ผู้เลือกตั้งนิยมเลือกตัวบุคคล ๔๔.๕% และเลือกพรรค ๑๔.๓% ด้วยเหตุนี้พรรคการเมืองต่าง ๆ จะต้องสรุปปัญหาความไม่นิยมในพรรคการเมืองและแสวงหาแนวทางพัฒนาต่อไป รายละเอียดโปรดดู สภาสูง "The Political Parties : Problems and Direction of Development," ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๓๗ เดือนกรกฎาคม ๒๕๒๕, หน้า ๕๓-๕๔.

บทสรุป

ปัญหากฎหมายเลือกตั้ง ๖ ประการที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งได้แก่ ปัญหาการกำหนดระบบการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต/รวมเขตเรียงเบอร์ หรือรวมเขตรวมเบอร์ หรือแบ่งเขตรวมเบอร์ ปัญหาระบบการนับคะแนนเลือกตั้งแบบคะแนนเสียงข้างมาก หรือแบบตามสัดส่วนของคะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง (โดยเฉพาะควรสมัครเป็นคณะ) ปัญหาการบังคับให้พรรคการเมืองต้องส่งสมาชิกของพรรคเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดรวมกัน ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดที่จะพึงมีในการเลือกตั้งครั้งนั้น ปัญหาข้อกำหนดจำกัดสิทธิของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ปัญหาข้อกำหนดค่าใช้จ่ายเพื่อการหาเสียงเลือกตั้งและปัญหาการกำหนดให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีต้องมาจากการเลือกตั้ง นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยครึ่งรูปในระบอบรัฐสภาในปัจจุบันให้เข้าสู่ประชาธิปไตยเต็มรูปเยี่ยงอารยประเทศทั้งหลาย และสมควรได้รับการพิจารณาแก้ไขเพื่อการเลือกตั้งครั้งต่อไป เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นกระบวนการหนึ่งของเนื้อหาประชาธิปไตยอย่างแท้จริง มิใช่เป็นแต่เพียงแบบพิธีการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตยดังที่เป็นมาในอดีต

ฉะนั้นการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งให้สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตยที่แท้จริง ทั้งในส่วนที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติพรรคการเมือง และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงเป็นความจำเป็นรีบด่วนประการหนึ่งที่รัฐสภาควรริบดำเนินการก่อนการเลือกตั้งครั้งที่จะมีขึ้นอีก มิฉะนั้นการเลือกตั้งครั้งต่อ ๆ ไปก็จะไม่แตกต่างไปจากการเลือกตั้งในอดีตที่ไม่มีส่วนช่วยพัฒนาระบบรัฐสภาและระบบพรรคการเมืองอย่างจริงจัง อันเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้การเมืองไทยไม่อาจเติบโตได้ทันกับภารกิจที่เป็นผลมาจากความเปลี่ยนแปลงในด้านอื่น ๆ

